

DIAGNOSI MUNICIPI DE PALMA

Pressioni l'idioma que desitgi visualitzar:
Català
Castellano

DIAGNOSI MUNICIPI DE PALMA

ÍNDEX

1. INTRODUCCIÓ	3
2. METODOLOGIA	4
3. POBLACIÓ	5
3.1 <i>Evolució de la població</i>	5
3.2 <i>Estructura de la població</i>	7
Dades generals.....	7
Nacionalitat i procedència	8
Balanç migratori	11
4. ECONOMIA	12
4.1 <i>Indicadors de nivell econòmic</i>	12
4.2 <i>Activitat econòmica i empresarial</i>	14
5. MERCAT DE TREBALL	18
5.1 <i>Taxa d'activitat i taxa de dependència</i>	18
5.2 <i>Afiliats a la Seguretat Social</i>	18
5.3 <i>Contractes</i>	22
Dades generals.....	22
Contractes segons sector d'activitat	23
Contractes segons activitat econòmica	24
Segons tipus de contracte.....	26
5.4 <i>Població aturada</i>	28
Dades generals.....	28
Població parada segons sexe i edat	30
Població parada segons nivell d'estudis	32
Població parada segons sector	33
Població parada segons activitat econòmica	33
Població parada segons grup professional	35
5.5 <i>Demandants actius inscrits</i>	35
6. RESUM I CONCLUSIONS	37
6.1 <i>Població</i>	37
6.2 <i>Economia i activitat empresarial</i>	37
6.3 <i>Mercat de treball: població afiliada, contractada i aturada</i>	38
7. ORIENTACIONS PER A UNA FUTURA ESTRATÈGIA D'ACTUACIÓ LOCAL	40
8. ANNEXOS	45
Annex 1: Descripció metodològica d'alguns conceptes.....	45
Annex 2: Contractes a les Illes Balears amb destinació Palma segons nacionalitat del treballador/a. Anys 2002-2004	49
Annex 3: Contractes registrats a les Illes Balears amb destinació Palma segons activitat econòmica (CNAE-93 dos dígitos). Anys 2002-2004	53
Annex 4: Classificació nacional d'ocupacions – 94	54
Annex 5: Indicadors econòmics. Municipis de les Illes Balears. Nivell econòmic, nivell de variació de la renda i índex d'activitat econòmic.....	55

1. INTRODUCCIÓ

L'objectiu d'aquest informe era el de proporcionar una visió diagnòstica de la salut socioeconòmica del municipi de Palma, analitzant les principals variables que hi influeixen i estimant hipòtesis explicatives per, en últim lloc, proposar un pla de mesures (estabilitzadores, preventives o correctores si s'escau) que servís de punt de partida per als acords a establir en el pròxim Pacte local per l'ocupació que es firmi a Palma.

En la mesura que ha estat possible, s'ha inclòs i analitzat amb aquesta finalitat una selecció dels indicadors de població, activitat econòmica i ocupació disponibles per al municipi. Considerant el temps i els recursos utilitzats a aquest efecte, estam satisfets del resultat obtingut i esperam que serveixi a les finalitats descrites.

Tanmateix, volem deixar constància destacada que no hem pogut apropar-nos-hi amb la profunditat i el rigor que requeriria un verdader diagnòstic, ja que moltes de les dades clau necessàries per formular-lo no estan disponibles en el moment de redactar aquest document. I per això el títol d'aquest document és "una *aproximació* al mercat de treball del municipi de Palma". Como ja es veurà, una primera recomanació ha estat òbviament la d'ampliar aquesta informació en el futur, acordant les col·laboracions institucionals que siguin necessàries per al seu èxit.

Per la mateixa raó, les "orientacions per a l'elaboració d'una futura estratègia d'actuació local" es presenten més en forma d'objectius a aconseguir que de mesures precises a desenvolupar.

Finalment, volem destacar que per a aquest últim apartat s'ha utilitzat com a bibliografia de referència el *Pla general d'ocupació de Catalunya*, editat per la Generalitat de Catalunya que, com habitualment, ens sembla avantguardista en relació amb la nostra realitat local i un exemple a seguir.

2. METODOLOGIA

La informació recollida en aquest informe es presenta en tres grans blocs: població (evolució general i estructura de la població), economia (indicadors generals de l'activitat empresarial), i mercat de treball (afiliats a la Seguretat Social, contractes, població aturada i demandants actius inscrits).

La informació utilitzada procedeix bàsicament de les següents fonts:

- Institut Nacional d'Estadística (INE)
- Ajuntament de Palma. Padró municipal.
- Institut Balear d'Estadística (IBAE)
- Anuari Social d'Espanya 2005, "la Caixa"
- Centre d'Estudis i Programes Laborals de les Illes Balears de la Conselleria de Treball i Formació
- Ministeri de Treball i Assumptes Socials (MTAS)
- OCDE/Eurostat

La major part de les dades corresponen a l'any 2004 (variant del 1.1.2004, 31.12.2004 o mitjana anual segons la font disponible). En els casos en què resultava útil presentar una evolució, s'han afegit anys anteriors, principalment de 2003 i 2002.

Encara que aquesta caracterització intenta centrar-se en el municipi de Palma, sovint es trobaran dades referides a les Illes Balears, per dues raons:

- Per comparar la situació del municipi respecte del seu entorn més immediat.
- Perquè no es disposa de dades per al municipi de Palma, per la qual cosa es prenen de referència els de la comunitat.

Efectivament, s'han de destacar les importants limitacions trobades a l'hora de realitzar aquest informe, ja que la manca d'informació desglossada sobre nombroses variables a nivell municipal ha impedit la inclusió de dades clau per analitzar adequadament el mercat de treball i l'activitat econòmica local, i han impossibilitat l'establiment de posteriors hipòtesis sobre els seus orígens o conseqüències.

Així per exemple, l'EPA només proporciona dades a nivell nacional, de les C.A. i provincial; i tampoc no és possible conèixer la desagregació segons sexe o edat dels afiliats a la Seguretat Social en el terme de Palma.

Recomanariem doncs amb insistència una col·laboració més estreta entre les diferents entitats locals, autonòmiques i nacionals generadores de dades específiques sobre aquest àmbit (MTAS, Conselleria de Treball i Formació del Govern Balear –principalment– i Ajuntament de Palma), de la qual es podrien obtenir resultats d'informació i anàlisis molt positives.

3. POBLACIÓ

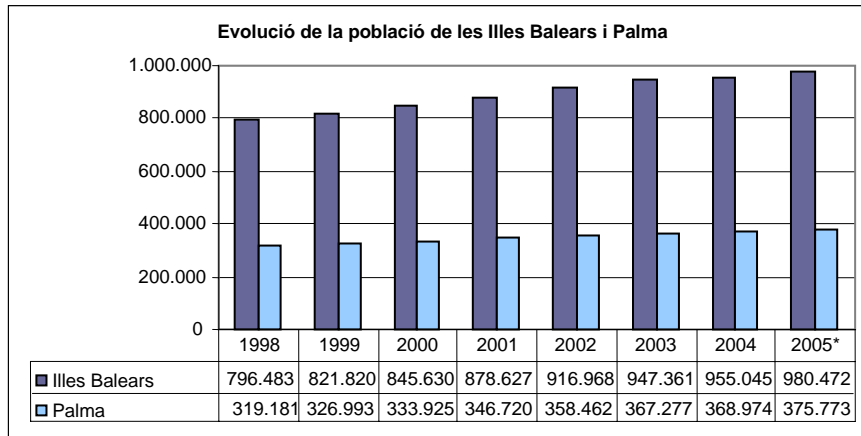
Aquest capítol presenta les principals dades de població del municipi de Palma i de les Illes Balears. A més de l'evolució de la població total (basada en dades de l'INE i de l'Ajuntament de Palma) es proporciona informació desglossada sobre l'edat, el sexe i la procedència de la població, així com un balanç migratori en data 2004. Totes les dades estan actualitzades almenys a 2004, a excepció del nombre de llars, que procedeix del Cens 2001.

En contra de la intenció inicial, no es desglossa el nivell educatiu de la població per limitacions de la font utilitzada (INE). Encara que el Padró Municipal permet l'esmentada observació, la informació que subministra no es correspon fidelment a la de l'INE, la qual cosa impossibilita l'encreuament de dades.

3.1 Evolució de la població

Segons dades provisionals a 1.1.2005, a les Illes Balears viuen 980.472 persones, la qual cosa suposa un augment del 23% respecte a l'any 1998.

La població de Palma acumula el 38% de l'esmentada xifra i suma 375.773 persones, que reflecteixen un augment global del 18% respecte a 1998, any en què la població no superava els 320.000 habitants.

Font: Institut Nacional d'Estadística (INE) i Ajuntament de Palma
(*) Dades provisionals

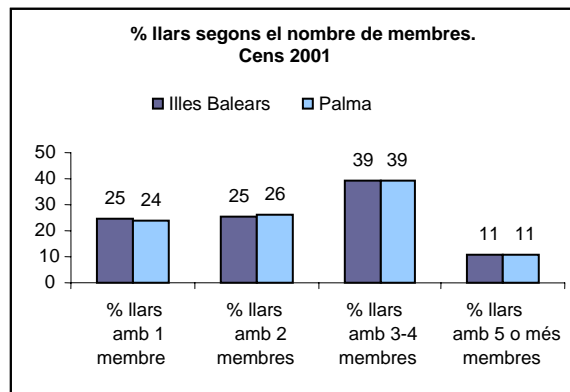
Segons l'Anuari econòmic d'Espanya de "la Caixa", el ritme de creixement mitjà anual de la població en el període 99-04 és del 3,1% en el cas de les Illes Balears i del 2,4% en el cas de Palma. Al gràfic següent s'aprecia el creixement anual d'ambdós territoris. En el cas del municipi, entre 1999 i 2000 es dona un creixement del 2-2,5%, que assoleix gairebé un 4% l'any següent. A partir de llavors, el creixement s'alenteix, fins a arribar a un creixement de menys de l'1%. En el cas de la C.A., l'evolució és la mateixa, si bé el percentatge de creixement està una mica per sobre del corresponent a Palma.

Al Cens del 2001, la població resident apareixia agrupada a 308.625 llars a les Illes Balears i 121.143 a Palma (es considera que el nombre de llars és menor que el d'habitatges, ja que s'entén com a llar el grup de persones que resideixen al mateix habitatge familiar).

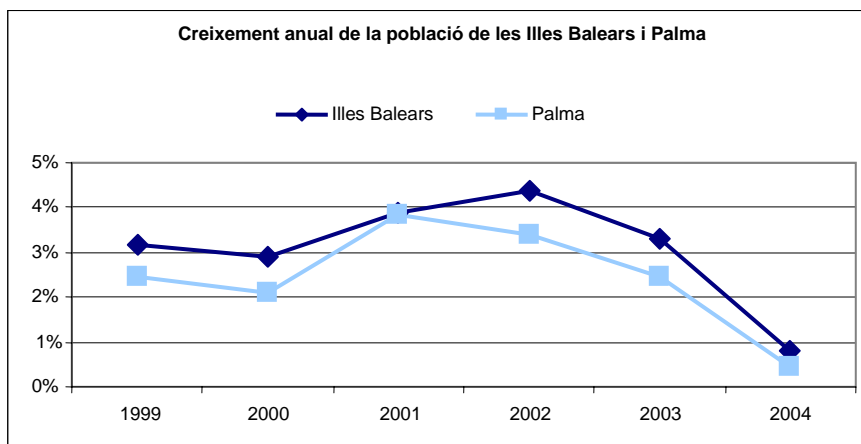
Per a ambdós territoris, el nombre mitjà de membres per llar era de 2,7 persones, sent també la distribució segons nombre de membres molt similar: a la capital, de cada 100 llars 24 eren unipersonals, 26 estaven formades per dos membres, 39 per tres o quatre persones i 11, per cinc o més. En tot cas, la diferència de dates entre ambdues fonts no aconsella prendre aquesta darrera com a referència.

Llars segons el nombre de membres de les Illes Balears i Palma Cens 2001		
	Illes Balears	Palma
Nombre d'habitatges	495.079	157.183
Nombre de llars	308.625	121.143
% llars amb 1 membre	24,9	24,0
% llars amb 2 membres	25,3	25,8
% llars amb 3-4 membres	39,3	39,4
% llars amb 5 o més membres	10,5	10,8
Nombre mitjà de membres per llar	2,7	2,7

Font: Anuari social d'Espanya, "la Caixa"

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Anuari social d'Espanya. "la Caixa"

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut Nacional d'Estadística (INE)

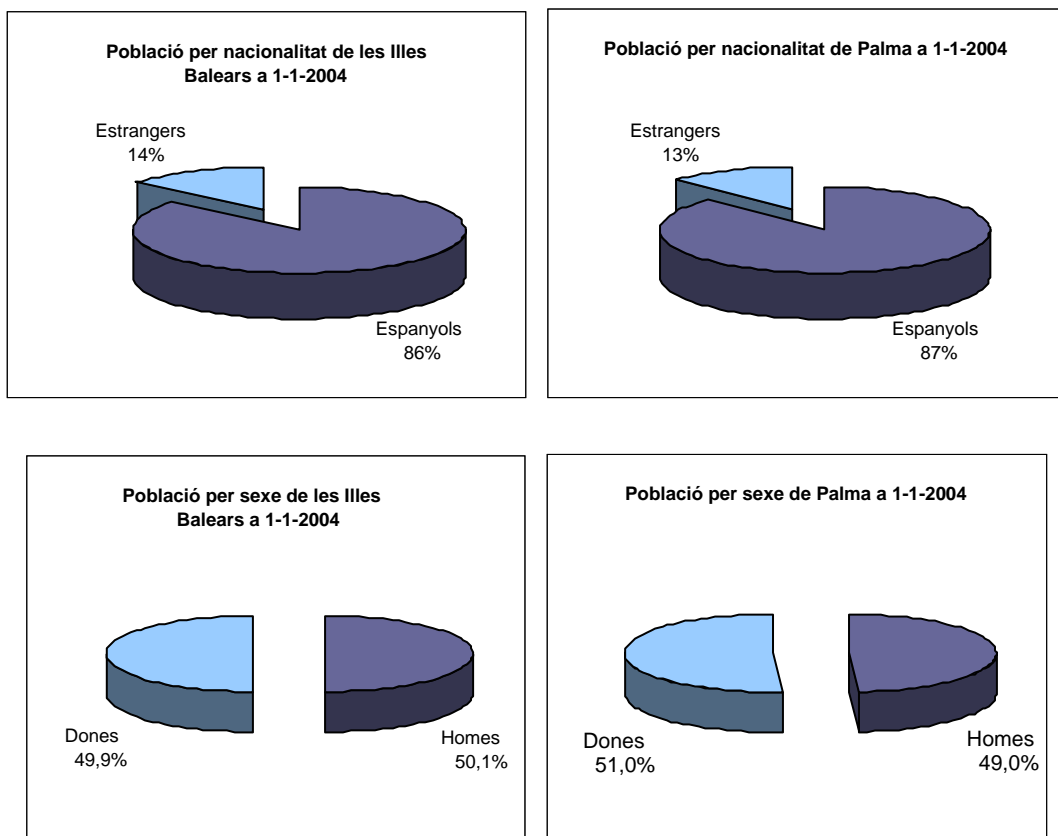
3.2 Estructura de la població

Dades generals

Si ens fixam en el tipus de població que compon les Illes Balears, de les 955.045 persones registrades en 1.1.2004, el 86% és de nacionalitat espanyola i el 14% estranger. Un 16% de població té menys de 16 anys, un 70% entre 16 i 64 anys, i el 14% restant, 65 anys i més. Les dones i els homes estan equiparats.

A Palma el nombre de persones de nacionalitat espanyola és de 322.823 (el 87% de la població total) i el de nacionalitat estrangera, 46.151 (13% de població estrangera). Quant al sexe, el percentatge de dones està dos punts per sobre del d'homes (51% davant el 49%). Respecte a l'estructura d'edats, se segueixen les mateixes pautes que en el cas de la C.A.: 16%, 70% i 14% per als menors de 16 anys, entre 16 i 64 anys i majors de 64 anys, respectivament. Així, la taxa d'envelliment¹ (percentatge de majors de 64 anys sobre el total de la població) és similar en ambdós casos: 13,88 per a la C.A. i 13,70 per a Palma. Es pot dir que aquesta taxa és inferior a la general espanyola, on el 16,90% de la població té 65 anys o més.

Els gràfics i la taula que apareixen a continuació recullen les dades proporcionals i les xifres totals.

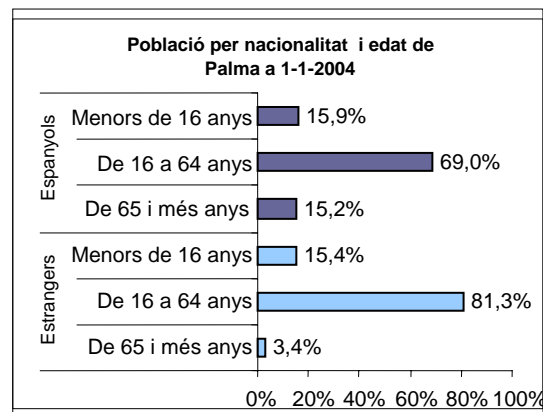
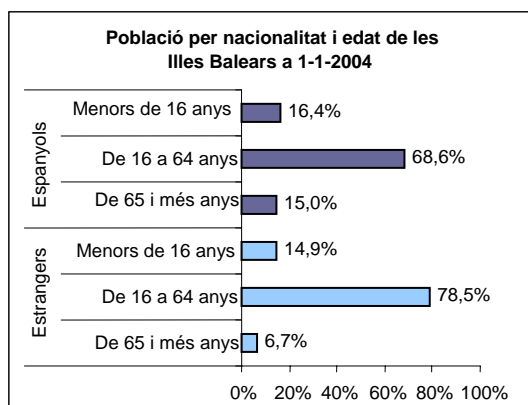
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut Nacional d'Estadística (INE)

¹ Estimacions d'elaboració pròpia a partir de dades del SOIB i de l'INE.

Població per sexe, edat i nacionalitat (espanyol/estranger) a 1-1-2004						
	Illes Balears			Palma		
	Ambdós sexes	Homes	Dones	Ambdós sexes	Homes	Dones
Total	955.045	478.046	476.999	368.974	180.814	188.160
Menors de 16 anys	154.350	79.261	75.089	58.305	29.858	28.447
De 16 a 64 anys	668.255	342.224	326.031	260.105	130.799	129.306
De 65 i més anys	132.440	56.561	75.879	50.564	20.157	30.407
Espanyols	823.622	410.388	413.234	322.823	157.677	165.146
Menors de 16 anys	134.831	69.215	65.616	51.214	26.262	24.952
De 16 a 64 anys	565.129	289.000	276.129	222.601	111.889	110.712
De 65 i més anys	123.662	52.173	71.489	49.008	19.526	29.482
Estrangers	131.423	67.658	63.765	46.151	23.137	23.014
Menors de 16 anys	19.519	10.046	9.473	7.091	3.596	3.495
De 16 a 64 anys	103.126	53.224	49.902	37.504	18.910	18.594
De 65 i més anys	8.778	4.388	4.390	1.556	631	925

Font: Institut Nacional d'Estadística (INE)

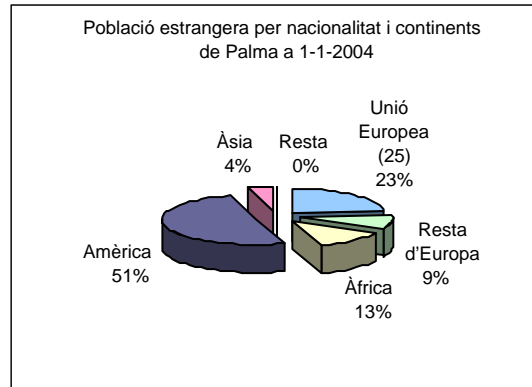
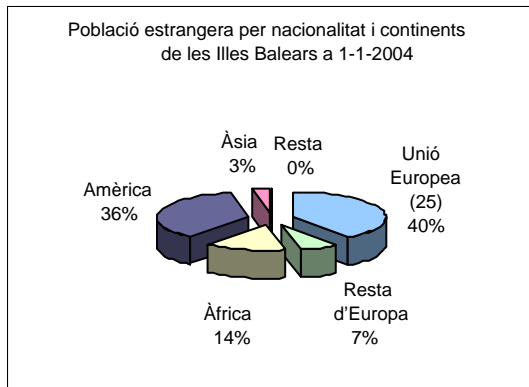
Es pot destacar que tant a les Illes Balears com a Palma la població espanyola presenta un major envelliment que l'estrangera. En el cas del municipi, el percentatge d'espanyols de 65 anys i més suposa el 15,2% davant un 3,4% d'estrangers. La població menor de 16 anys, ronda el 15-16% en ambdós casos. A la C.A. es dona una estructura similar, si bé la diferència en el percentatge de persones majors es redueix: 15% en el cas dels espanyols i 6,7% en el dels estrangers. Els gràfics següents mostren les esmentades dades.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut Nacional d'Estadística (INE)

Nacionalitat i procedència

Del total de la població estrangera a les Illes Balears, el 40% procedeix d'algun país pertanyent a la Unió Europea dels 15, seguit pel 26% procedent d'Amèrica i el 14% de l'Àfrica. A Palma l'estructura per nacionalitats difereix bastant, ja que la població més nombrosa estrangera és amb diferència la procedent d'Amèrica, que suposa el 51%, seguit de la procedent de la UE-15 (23%) i Àfrica (13%).

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut Nacional d'Estadística (INE)

Els països més representatius a les Illes Balears són Alemanya, nacionalitat del 15% dels estrangers, Equador, amb un 12%, Regne Unit i Marroc, amb el 10% cadascun, i Argentina, amb un 8% de la població estrangera. A Palma, els països més representatius són tots d'Amèrica del Sud: Equador (16%), Argentina (11%) i Colòmbia (10%). A la taula següent es recullen les xifres de les principals nacionalitats, diferenciant a més les dades per sexe.

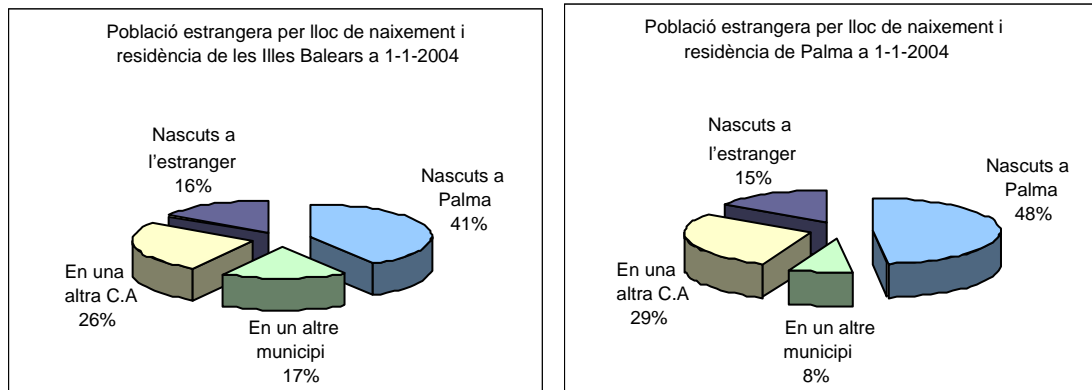
Població per sexe i nacionalitat (principals nacionalitats) a 1-1-2004. IB i Palma.						
	Illes Balears			Palma		
	Ambdós sexes	Homes	Dones	Ambdós sexes	Homes	Dones
Total població	955.045	478.046	476.999	368.974	180.814	188.160
Total estrangers	131.423	67.658	63.765	46.151	23.137	23.014
Total Europa	61.238	29.917	31.321	14.827	7.150	7.677
Total Unió Europea (15)	52.627	25.630	26.997	10.636	5.113	5.523
Alemanya	19.790	9.718	10.072	2.517	1.208	1.309
França	4.842	2.260	2.582	1.110	476	634
Regne Unit	12.745	5.923	6.822	1.475	672	803
Resta d'Europa	8.611	4.287	4.324	4.191	2.037	2.154
Romania	2.268	1.256	1.012	810	440	370
Total Àfrica	18.814	13.231	5.583	5.783	4.116	1.667
Marroc	13.649	9.425	4.224	2.348	1.543	805
Total Amèrica	47.240	22.244	24.996	23.464	10.681	12.783
Colòmbia	8.519	3.738	4.781	4.477	1.883	2.594
Equador	15.381	7.422	7.959	7.543	3.409	4.134
Argentina	10.426	5.358	5.068	5.177	2.627	2.550
Total Àsia	4.014	2.209	1.805	2.040	1.174	866
Resta	117	57	60	37	16	21

Font: Institut Nacional d'Estadística (INE)

Ara considerarem les dades de població segons lloc de naixement, en lloc de per nacionalitat, com s'ha fet fins ara. S'observa que són més nombrosos que quan es té en compte la nacionalitat, ja que algunes persones que han nascut a l'estranger han obtingut la nacionalitat espanyola.

A Palma, els nascuts en el mateix municipi són un 48%, en un altre municipi un 8%, en una altra comunitat autònoma un 29%, i a l'estranger un 15%.

Els percentatges i les xifres concretes es mostren en els gràfics i taula següents.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'Institut Nacional d'Estadística (INE)

Població nascuda a l'estranger per sexe i lloc de naixement a 1-1-2004. IB i Palma.						
	Illes Balears			Palma		
	Ambdós sexes	Homes	Dones	Ambdós sexes	Homes	Dones
Total	955.045	478.046	476.999	368.974	180.814	188.160
Nascuts a Espanya	803.599	401.910	401.689	313.757	153.954	159.803
Nascuts a les Balears	557.400	276.283	281.117	206.682	101.218	105.464
Nascuts a Palma	396.503	197.221	199.282	177.109	88.259	88.850
En un altre municipi	160.897	79.062	81.835	29.573	12.959	16.614
En una altra C.A.	246.199	125.627	120.572	107.075	52.736	54.339
Nascuts a l'estranger	151.446	76.136	75.310	55.217	26.860	28.357

Font: Institut Nacional d'Estadística (INE)

Dels 151.446 residents a les Illes Balears nascuts a l'estranger, el col·lectiu més destacat és el de persones nascudes a Amèrica del Sud: és el cas de 61.651 persones, el 40,7%. Els nascuts a Argentina i Equador són els col·lectius sud-americans més comuns (11,6% i 10%, respectivament). Més d'una tercera part (54.377, el 35,9%) ha nascut a la UE-15. En aquest grup destaquen els nascuts a Alemanya (20.887, el 13,8% dels nascuts a l'estranger), seguits dels nascuts al Regne Unit (13.710, el 9,1%) i França (7.231, el 4,8%). Un total de 9.980 persones han nascut a la resta d'Europa, principalment a Romania. De les 20.357 persones nascudes a Àfrica, 14.166 (el 9,4% del total) procedeixen del Marroc. Només 4.991 persones (3,3%) van néixer a Àsia.

Els llocs de procedència de les 55.217 persones nascudes a l'estranger que resideixen a Palma difereixen de l'esquema balear. Si bé es manté aproximadament el percentatge de persones nascudes a Àfrica, Europa no UE-15 i Àsia (11,9%, 8,4% i 4,2% respectivament), hi ha diferències importants respecte dels nascuts a la UE-15 i Amèrica del Sud. A la capital, la presència de persones nascudes a Amèrica del Sud és bastant més acusada: les 30.590 persones amb aquesta procedència en suposen més de la meitat del col·lectiu estranger, concretament el 55,4%. Així mateix, el percentatge de persones nascudes a la UE-15 està 16 punts per sota del corresponent a la C.A. Parlem de 10.990 persones, que suposen el 19,9% del col·lectiu nascut a l'estranger. Els països de naixement més comuns són, per aquest ordre, Argentina (16,1%), Equador (13,3%), Colòmbia (8,3%), Alemanya (5,2%), Marroc (5,2%) i França (4,1%). La taula següent recull les xifres corresponents.

Població nascuda a l'estranger per sexe i lloc de naixement a 1-1-2004						
	Illes Balears			Palma		
	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones
Total Població	955.045	478.046	476.999	368.974	180.814	188.160
Nascuts a l'estranger	151.446	76.136	75.310	55.217	26.860	28.357
Total Europa	64.257	29.849	34.408	15.643	6.884	8.759
Total Unió Europea (15)	54.377	25.011	29.366	10.990	4.659	6.331
Alemanya	20.887	10.094	10.793	2.882	1.316	1.566
França	7.231	3.198	4.033	2.238	899	1.339
Regne Unit	13.710	6.003	7.707	1.814	730	1.084
Resta d'Europa	9.880	4.838	5.042	4.653	2.225	2.428
Romania	2.414	1.306	1.108	881	464	417
Total Àfrica	20.357	14.055	6.302	6.593	4.514	2.079
Marroc	14.166	9.747	4.419	2.848	1.810	1.038
Total Amèrica	61.651	29.493	32.158	30.590	14.145	16.445
Colòmbia	8.920	3.867	5.053	4.599	1.902	2.697
Equador	15.136	7.281	7.855	7.351	3.307	4.044
Argentina	17.639	9.328	8.311	8.879	4.593	4.286
Total Àsia	4.991	2.640	2.351	2.329	1.285	1.044
Oceania	190	99	91	62	32	30

Font: Institut Nacional d'Estadística (INE)

Balanç migratori

Segons les dades d'1-1-04 proporcionades per l'IBAE, tant a les Illes Balears com a Palma el balanç migratori és positiu. Respecte a la C.A., parlem de 43.081 persones immigrants (aquelles que l'any de referència han entrat a les Illes Balears procedents d'una altra comunitat autònoma o de l'estranger i s'han empadronat en algun dels seus municipis) i de 23.347 emigrades (persones que se n'han anat de les Illes Balears l'any de referència i que, per tant, han causat baixa en algun dels seus municipis), cosa que ha suposat un balanç migratori de 19.734 persones. L'esmentat balanç és de 6.664 persones en el municipi de Palma, resultat de restar les 9.424 persones que van emigrar a les 16.088 que van immigrar.

Si ens fixam en l'estructura per edats en el cas de Palma, el 57% del balanç migratori el causen persones d'entre 20 i 34 anys.

Per les conseqüències que té en el sistema educatiu, resulta interessant observar també les dades corresponents als més petits: el 2003 es varen donar d'alta 1.774 menors de 15 anys a Palma procedents de fora de les Illes Balears, de forma més o menys similar en els tres grups quinquennals, si bé amb un major pes dels menors de 5 anys. D'altra banda, 1.237 menors de 15 anys varen emigrar, de què resulta un balanç positiu de 6.664 persones, que suposen el 9% del balanç total.

Immigració, emigració i balanç migratori per grups d'edat a 1-1-2004. IB i Palma.						
	Illes Balears			Palma		
	Immigració	Emigració	Balanç	Immigració	Emigració	Balanç
Total	43.081	23.347	19.734	16.088	9.424	6.664
0-4	2.068	1.565	503	661	561	100
5-9	1.636	1.026	610	551	355	196
10-14	1.588	937	651	562	321	241
15-19	2.246	952	1.294	927	358	569
20-24	6.553	2.713	3.840	2.754	1.125	1.629
25-29	8.539	4.831	3.708	3.556	2.029	1.527
30-34	5.930	3.942	1.988	2.300	1.655	645
35-39	3.945	2.384	1.561	1.478	985	493
40-44	2.861	1.629	1.232	1.004	640	364
45-49	2.069	1.104	965	690	454	236
50-54	1.639	699	940	479	271	208
55-59	1.249	560	689	365	239	126
60-64	1.046	347	699	247	144	103
65 i més	1.712	658	1.054	514	287	227

Font: IBAE

4. ECONOMIA

Aquest capítol presenta una breu selecció de dades econòmiques generals basades en indicadors de nivell econòmic, índexs i activitats empresarials obtinguts principalment de la Conselleria de Treball i Formació, l'INE i l'Anuari Econòmic d'Espanya, que edita anualment "la Caixa".

S'ha d'entendre que els esmentats indicadors (índex turístic o índex comercial a l'engròs, per exemple) tenen una interpretació limitada, ja que es construeixen en relació amb el conjunt d'Espanya. Un creixement interromput en la indústria turística balear unit a un ràpid creixement de la del conjunt de l'estat, per exemple, podria interpretar-se com una disminució turística a les illes, quan únicament es tracta d'una disminució del seu pes relatiu.

En relació amb les activitats empresarials registrades s'ha de ressaltar també que l'Anuari esmentat no proporciona dades desglossades sobre hoteleria, un sector clau tant a Palma com a les Illes Balears, per la qual cosa s'ha optat per complementar-los amb informació obtinguda de la Conselleria de Turisme del Govern de les Illes Balears.

Altres limitacions que s'han de considerar en la lectura de la següent anàlisi són:

- En la data d'elaboració d'aquest informe, no es disposa de les dades sobre altes i baixes d'empreses, nombre d'empleats i volum de negoci de les empreses locals. Aquesta informació, generada per l'Agència Tributària i disponible sota petició a la Cambra de Comerç, hauria permès conèixer l'evolució de les activitats empresarials del municipi.
- Tampoc no es disposa de dades referents a l'Impost d'Activitats Econòmiques (IAE) desglossada per a cada un dels sectors econòmics, la qual cosa limita l'anàlisi al nombre d'activitats o d'establiments locals, sense que puguin conèixer-se la mida mitjana de les activitats o establiments ni el volum de negoci que generen.

4.1 Indicadors de Nivell econòmic

En línies generals, l'economia balear i palmesana es troba en una bona situació en relació amb la resta de C.A. d'Espanya.

Tal com es mostra a la taula següent, les Illes Balears són una de les C.A. amb major nivell de renda familiar disponible per Habitant. En un barem que va d'1 (fins a 7.200 € de RFD per habitant) fins a 10 (més de 14.500 €), la nostra C.A. es troba en el nivell 8, que comprèn una RFD d'entre 12.700 i 13.500 € per habitant. Per sobre només se situen Navarra i el País Basc. Catalunya, Madrid i La Rioja apareixen en el mateix nivell, així com el municipi de Palma. Per conèixer la quantitat que s'assigna a cada nivell de renda, poden consultar-se els annexos.

Respecte de la resta de municipis de les Balears, Palma es troba en una situació mitjana, ja que 31 municipis també apareixen en el nivell econòmic 8. Nou municipis tenen un nivell major de renda que Palma: Andratx, Calvià, Bunyola, Esporles, Marratxí, Puigpunyent, Santanyí, Sencelles i Valldemossa. A més, hi ha 16 municipis amb nivell 6 o 7.

Les taules següents detallen els esmentats nivells per C.A. i un rànquing dels 10 municipis de major nivell econòmic a les Illes Balears.

Indicadors econòmics de les C.A. Nivell econòmic 2003 i nivell de variació 98-03 de la renda disponible		
	Nivell Econòmic 2003	Renda disponible (nivell de variació 98-03)
Total ESPANYA	5	6
Navarra	9	6
País Basc	9	5
Illes Balears	8	7
Catalunya	8	6
Madrid	8	6
La Rioja	8	6
Aragó	7	5
Cantàbria	6	5
Astúries	5	5
Canàries	5	7
Castella i Lleó	5	5
Comunitat Valenciana	5	7
Ceuta	5	6
Melilla	5	6
Castella-la Manxa	4	5
Galícia	4	5
Múrcia	4	6
Andalusia	3	5
Extremadura	3	5

Font: Anuari Econòmic d'Espanya, "la Caixa"

Indicadors econòmics. Municipis de les Illes Balears més rellevants. Nivell econòmic 2003 i nivell de variació 98-03 de la renda disponible		
	Nivell Econòmic 2003	Renda disponible (nivell de variació 98-03)
Andratx	10	7
Calvià	10	8
Bunyola	9	7
Esporles	9	7
Marratxí	9	9
Puigpunyent	9	8
Santanyí	9	7
Sencelles	9	8
Valldemossa	9	6
Palma	8	7

Font: Anuari Econòmic d'Espanya, "la Caixa"

Entre 1998 i 2003, les Illes Balears són, al costat de les Canàries i València, una de les C.A. que més ha incrementat la seva renda familiar disponible. En un barem que va des d'1 (variació inferior al 10%) fins 10 (variació superior al 72%), presenta un nivell 7, la qual cosa significa que l'esmentada renda ha augmentat entre un 42% i un 50%. La metodologia recull els percentatges assignats a cada nivell.

Un altre indicador econòmic interessant és la quota de mercat. L'esmentat índex expressa la capacitat de consum comparativa, referida a 1 de gener de 2004, i resulta de la mitjana de sis variables: població, nombre de telèfons, automòbils, camions, oficines bancàries, i activitats comercials minoristes. Aquests nombres índex expressen la participació (en tant per 100.000) que correspon a cada municipi sobre una base nacional de 100.000 unitats. Així, és clau el volum de població, ja que aquelles C.A. amb major nombre d'habitants tindran major participació en la quota de mercat.

En el cas de les Balears, la quota de mercat el 2004 és de 2.463, i en el municipi, de 894. Si tenim en compte que a 1-1-2004 la població resident a les Illes Balears suposa el 2.211 per 100.000, i la de Palma, el 854 per 100.000, veim que la seva quota de mercat està una mica per sobre de la que li correspondria si la quota estigués homogèniament distribuïda a tot el territori espanyol d'acord amb el volum de població.

En resum, tant les Balears com Palma són en una situació favorable en relació amb el conjunt de l'estat:

Indicadors econòmics		
	Illes Balears	Palma
Nivell econòmic 2003	8	8
Renda disponible (nivell de variació 98-03)	7	7
Quota de mercat 2004	2.463	894

Font: Anuari Econòmic d'Espanya, "la Caixa"

4.2 Activitat econòmica i empresarial

Igual com en el cas de l'índex de quota de mercat, els índexs que presentem a continuació mostren el pes relatiu de la participació de l'activitat econòmica (en tants per 100.000) de cada territori sobre una base nacional de 100.000 unitats. El quadre següent resumeix els principals índexs.

Índexs d'activitat econòmica		
	Illes Balears	Palma
Índex d'activitat econòmica 2003	2.329	1.031
Índex d'activitat econòmica 1998	2.252	1.070
Índex industrial 2003	1.617	580
Índex comercial 2003	2.340	1.158
Índex comercial a l'engròs 2003	2.095	1.049
Índex comercial minorista 2003	2.484	1.222
Índex de restauració i bars 2003	2.894	1.340
Índex turístic 2003	14.765	3.090
Índex turístic 1998	16.328	4.115

Font: Anuari Econòmic d'Espanya, "la Caixa"

L'índex d'activitat econòmica, obtingut a partir de l'impost corresponent al total d'activitats econòmiques empresarials (industrials, comercials i de serveis) i professionals, és de 2.329 per a les Illes Balears i de 1.031 per a Palma. En aquest últim cas, suposa una disminució del 3,6% respecte de 1998, al contrari que en la C.A., on es va donar un increment d'un percentatge similar (3,4%).

L'índex més destacat, el turístic, presenta una disminució important entre 2003 i 1998. A la C.A. suposa un 9,6% menys, mentre que en el municipi, l'esmentada reducció és de 1.025 unitats, encara que proporcionalment és molt més alta: concretament, del 24,9%. En ser un indicador dependent de la situació turística a la resta de l'estat espanyol, la seva reducció pot no ser deguda només a una disminució de l'activitat turística, sinó també a un creixement en la resta de comunitats.

La resta d'índexs tenen un pes molt inferior, encara que en el cas del municipi tots estan per damunt de l'índex d'activitat econòmica, a excepció de l'industrial, que amb prou feines se situa en 580. L'índex comercial és de 1.158, amb més pes del comerç minorista (1.222) que a l'engròs (1.049). L'índex de restauració i bars supera els anteriors, amb un valor de 1.340.

Quant a les empreses inscrites en el règim de la Seguretat Social, apareixen un total de 42.388 empreses a les Illes Balears i de 18.114 a Palma, la majoria de les quals treballaria per al sector turístic:

Empreses del règim general per sectors. Any 2004		
	Illes Balears	Palma
Total empreses d'alta a la Seguretat Social	42.388	18.114
% empreses sector agrícola-pesquer	13,0%	14,7%
% empreses sector industrial	9,0%	5,7%
% empreses sector construcció	23,0%	11,0%
% empreses sector serveis	55,0%	68,6%

Font: Conselleria de Treball i Formació

Les taules següents mostren les xifres d'empreses a Illes Balears i Palma.

D'altra banda, s'inclouen dades proporcionades pel CITTIB de la Conselleria de Turisme sobre el nombre d'establiments turístics. Aquestes dades no són plenament comparables amb la resta, no només perquè la font utilitzada sigui diferent, sinó perquè, mentre que per al comerç, restauració i bars, indústria i banca es parla d'"activitats", en el cas de les dades del CITTIB es parla d'"establiments" i encara que l'un suposa una bona aproximació de l'altre, no hem d'oblidar que es tracta de conceptes diferents.

Com es reflecteix en els quadres següents, en el municipi de Palma les activitats minoristes (7.607) superen àmpliament en nombre la resta d'activitats empresarials, seguides per les activitats industrials (6.728) i les de restauració i bars (3.316).

En últim lloc apareixen 234 establiments hotelers, encara que el seu baix nombre no ha de portar confusió, ja que en moltes ocasions poden implicar un gran nombre de treballadors, i ocupar en el seu conjunt molta població, tal com confirmaran més tard les dades de mercat de treball que s'inclouen.

En primer lloc, de cada 100 comerços minoristes, 69 pertanyen a no alimentació (21 són de vestit i calçat, 16 de llar, i 32 d'altres), 24 a alimentació (22, comerç tradicional, i els altres 2, supermercats), i 7, comerç mixt i d'altres. Els cinc centres comercials registrats com a tals el 2004, malgrat el seu ampli volum de vendes, no arriben a representar un 1% sobre el total de comerços minoristes. El creixement en el nombre total de comerços minoristes des de 1999 va ser del 8,2% en el municipi, menys de la meitat del corresponent a les Illes Balears, del 17,7%.

Activitats empresarials. Comerç minorista Any 2004					
	Illes Balears		Palma		% Palma sobre IB
	Total	%	Total	%	
Comerç minorista	23.478	100%	7.607	100%	32%
Alimentació	6.564	28%	1.796	24%	27%
Comerç tradicional	5.869	25%	1.631	22%	28%
Supermercats	695	3%	165	2%	24%
No alimentació	15.169	65%	5.285	69%	35%
Vestit i calçat	4.348	19%	1.566	21%	36%
Llar	4.112	18%	1.251	16%	30%
Resta no alimentació	6.709	29%	2.468	32%	37%
C. mixt i d'altres	1.745	7%	526	7%	30%
Grans magatzems	4	0%	3	0%	75%
Hipermercats	21	0%	5	0%	24%
Magatzems populars	35	0%	7	0%	20%
Ambulant i mercats ambulants	827	4%	280	4%	34%
Altres comerç mixt	858	4%	231	3%	27%
Centres comercials	8	0%	5	0%	63%
% variació activitats comercials minoristes 99-04	17,8	-	8,2	-	-

Font: Anuari Econòmic d'Espanya, "la Caixa", i elaboració pròpia.

Les activitats empresarials de comerç a l'engròs són bastant diverses. De cada 100, 31 se centren en el comerç de matèries primeres agràries, alimentació, begudes i tabac; 20, en el comerç d'articles de consum durador; unes altres 18 activitats, en el comerç a l'engròs interindustrial; finalment destaca un 12% d'"altre comerç a l'engròs no especificat". Entre 1999 i 2004, el creixement total va ser del 7,1%, encara que a la C.A. es va assolir un creixement del 13,5%:

Activitats empresarials. Comerç a l'engròs. Any 2004					
	Illes Balears		Palma		% Palma sobre IB
	Total	%	Total	%	
Comerç a l'engròs	3.944	100%	1.777	100%	45%
Matèries primeres agràries; alimentació; begudes i tabac	1.597	40%	551	31%	35%
Tèxtils, confecció, calçat i articles de cuir	271	7%	110	6%	41%
Produc. farmacèutics; perfumeria i manteniment; llar	346	9%	169	10%	49%
Comerç a l'engròs d'articles consum durador	627	16%	361	20%	58%
Comerç a l'engròs interindustrial	112	3%	53	3%	47%
Un altre comerç a l'engròs interindustrial	647	16%	315	18%	49%
Altres comerç a l'engròs no especificat	344	9%	218	12%	63%
% variació activitats comercials a l'engròs 99-04	13,5	-	7,1	-	-

Font: Anuari Econòmic d'Espanya, "la Caixa", i elaboració pròpia.

El 2004 hi va haver un increment del 10,2% en el nombre d'activitats empresarials de restauració i bars respecte de 1999. El total d'activitats varen ser 3.316, una tercera part de les existents a Illes Balears:

Activitats empresarials. Restauració i bars. Any 2004					
	Illes Balears		Palma		% Palma sobre IB
	Total	%	Total	%	
Activitats de restauració i bars	10.345	100%	3.316	100%	32%
% variació activitats de restauració i bars 99-04	15,2	-	10,2	-	-

Font: Anuari Econòmic d'Espanya, "la Caixa", i elaboració pròpia.

El 2004 hi ha a Palma 6.728 activitats industrials, de les quals més de dos terços són de construcció. A més, el 18% (1.215) són indústries manufactureres, i l'11% (754), indústries de transformació de metalls i mecànica de precisió. El conjunt d'activitats industrials va tenir un increment molt important, del 40%, entre 1999 i 2004:

Activitats empresarials. Indústria. Any 2004					
	Illes Balears		Palma		% Palma sobre IB
	Total	%	Total	%	
Activitats industrials	25.926	100%	6.728	100%	26%
Energia i aigua	304	1%	23	0%	8%
Extracció i transf. min.; energia i deriv.; ind. química	630	2%	110	2%	17%
Indústries transf. de metalls; mec. precisió	1.977	8%	754	11%	38%
Indústries manufactureres	3.905	15%	1.215	18%	31%
Construcció	19.110	74%	4.626	69%	24%
% variació activitats industrials 99-04	38,6	-	40,4	-	-

Font: Anuari Econòmic d'Espanya, "la Caixa", i elaboració pròpia.

El 2004 es registra un total de 420 activitats bancàries, més de la meitat de les quals (231) són caixes d'estalvi. De la resta, gairebé la totalitat són bancs (180), i només 9 cooperatives de crèdit. Respecte de 1999 hi va haver un increment de 46 entitats (un saldo positiu resultat de restar els 27 bancs que varen desaparèixer a les 67 caixes d'estalvi i 6 cooperatives de crèdit que varen obrir en aquest període), cosa que va suposar un increment percentual del 12,3%. A les Illes Balears, l'esmentat increment va ser una mica menor, concretament del 7,5%:

Activitats empresarials. Banca. Any 2004					
	Illes Balears		Palma		% Palma sobre IB
	Total	%	Total	%	
Activitats bancàries	1.100	100%	420	100%	38%
Bancs	509	46%	180	43%	35%
Caixes d'estalvi	564	51%	231	55%	41%
Cooperatives de crèdit	27	2%	9	2%	33%
Variació oficines bancàries 99-04 (absoluta)	83	-	46	-	55%
Variació bancs 99-04 (absoluta)	-41	-	-27	-	66%
Variació caixes d'estalvi 99-04 (absoluta)	113	-	67	-	59%
Variació cooperatives de crèdit 99-04 (absoluta)	11	-	6	-	55%
% variació oficines bancàries 99-04	7,5	-	12,3	-	-

Font: Anuari Econòmic d'Espanya, "la Caixa", i elaboració pròpia.

Segons dades del CITTIB de la Conselleria de Turisme, el 9% dels 2.615 establiments turístics existents a Balears, 234, estan ubicades en el municipi de Palma. D'aquests 234, la major part són hotels (60,7%, 142 establiments), a diferència del conjunt de les Illes Balears, on hi ha un predomini d'apartaments (37,4%):

Nombre d'establiments turístics a les Illes Balears i Palma a 31 de desembre de 2004					
	Illes Balears		Palma		% Palma sobre IB
	Nombre	%	Nombre	%	
Total	2.615	100%	234	100%	9%
Apartaments	979	37,4%	20	8,5%	2%
Hotels rurals	27	1,0%	1	0,4%	4%
Agroturisme	145	5,5%	0	0,0%	0%
Turisme interior	38	1,5%	1	0,4%	3%
Càmping turístic	7	0,3%	0	0,0%	0%
Ciutat de vacances	14	0,5%	0	0,0%	0%
Hotel	704	26,9%	142	60,7%	20%
Hotel residència	40	1,5%	5	2,1%	13%
Hotel apartament	202	7,7%	12	5,1%	6%
Residència apartament	12	0,5%	0	0,0%	0%
Hostal	161	6,2%	11	4,7%	7%
Hostal residència	208	8,0%	33	14,1%	16%
Casa d'hostes	62	2,4%	8	3,4%	13%
Fonda	15	0,6%	1	0,4%	7%
Pensió	1	0,0%	0	0,0%	0%

Font: CITTIB. Conselleria de Turisme

5. MERCAT DE TREBALL

Aquest nou capítol és el més extens de l'informe, perquè analitza en detall els afiliats a la Seguretat Social, contractes, població aturada i demandants actius inscrits, a partir de dades generalment obtingudes de la Conselleria de Treball i Formació del Govern de les Illes Balears.

En el primer apartat d'afiliats s'analitza la seva evolució des de l'any 2000 i els règims en què es desglossen. No s'ha inclòs diferències per sector, edat o sexe per manca d'aquest detall per a Palma.

En l'apartat de contractes, a més de l'evolució, s'informa dels sectors d'activitat i nacionalitat dels treballadors, sense disposar tampoc del desglossament per edat i sexe.

Respecte de la població aturada, les dades es basen en l'atur registrat, sempre inferiors a les que proporciona l'Enquesta de població activa (font més fiable i de caràcter trimestral, però que no publica les dades obtingudes a nivell municipal). D'altra banda, en no disposar de les dades de població activa, no s'han pogut elaborar les taxes d'atur corresponents (que, al seu torn, haurien mantingut una diferència important amb les publicades per l'EPA en comptabilitzar-se l'atur registrat en lloc del que estableix l'Enquesta).

5.1 Taxa d'activitat i taxa de dependència

La mitjana de població activa registrada en el municipi de Palma l'any 2004 és de 203.808, la qual cosa representa gairebé la meitat (47,1%) de la població activa de les Illes Balears, que assoleix 432.498 actius.

Concretament, la taxa d'activitat² (percentatge de població activa sobre el total de població d'entre 16 i 64 anys), és de 78,36 en el municipi, més alta que la de la C.A. (64,72).

La taxa de dependència³ (percentatge de majors de 64 anys sobre el total de població activa) a Palma és de 24,81, gairebé sis punts per sota de la corresponent a les Illes Balears, de 30,62.

5.2 Afiliats a la Seguretat Social

El nombre d'afiliats a les Illes Balears el 2004 és, segons dades de la Conselleria de Treball i Formació, de 399.278 persones, de les quals gairebé la meitat (47,9%) pertanyen a Palma, municipi en el qual es van registrar 191.353 afiliats.

La taxa d'ocupació⁴ (percentatge de població ocupada sobre el total de població d'entre 16 i 64 anys) és de 73,57 en el cas de Palma i de 59,75 en el de les Illes Balears.

Des de 2000, hi ha hagut un augment constant a la mitjana anual d'afiliats a la Seguretat Social, molt similar a les Illes Balears i Palma: 9,2% i 9%, respectivament. En xifres, suposen 33.755 afiliats més a la C.A. i 15.811 en el municipi.

² Estimacions d'elaboració pròpia a partir de dades del SOIB i de l'INE.

³ Estimacions d'elaboració pròpia a partir de dades del SOIB i de l'INE.

⁴ Encara que les definicions de persona ocupada i la d'afiliat a la Seguretat Social no són exactament les mateixes, ja que tenen una forta correspondència i que no disposam de les dades desagregades per a Palma de l'EPA, hem realitzat una estimació a partir de les dades d'afiliats a la Seguretat Social proporcionades pel SOIB.

Aquest creixement en el municipi no ha estat, tanmateix, homogeni al llarg dels anys: si entre 2000 i 2001 l'increment de la mitjana anual amb prou feines és perceptible (0,1%), l'any següent es dona un creixement important, del 6,7%, que després s'estanca el 2003 (0,4%) i repunta un any més tard (1,7%).

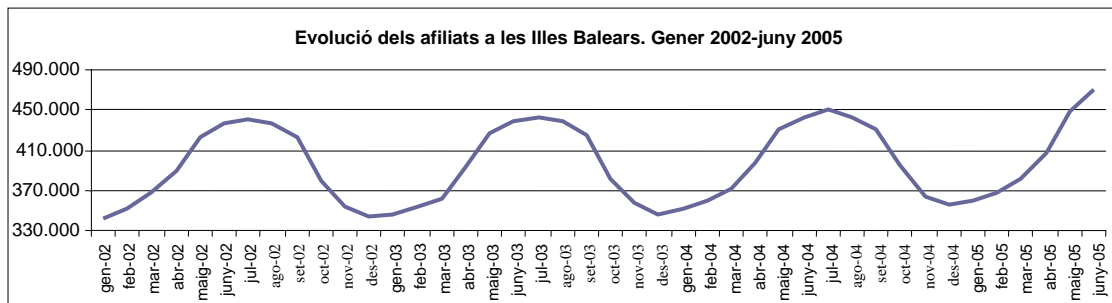
Afiats a les Illes Balears i Palma, Anys 2000-2004 (Mitjana anual)					
	Illes Balears		Palma		% Palma sobre IB
	Total	Increment anual	Total	Increment anual	
2000	365.523	-	175.535	-	48,0%
2001	374.212	2,4	175.732	0,1	47,0%
2002	390.576	4,4	187.458	6,7	48,0%
2003	392.469	0,5	188.187	0,4	47,9%
2004	399.278	1,7	191.353	1,7	47,9%

Font: Conselleria de Treball i Formació i elaboració pròpia

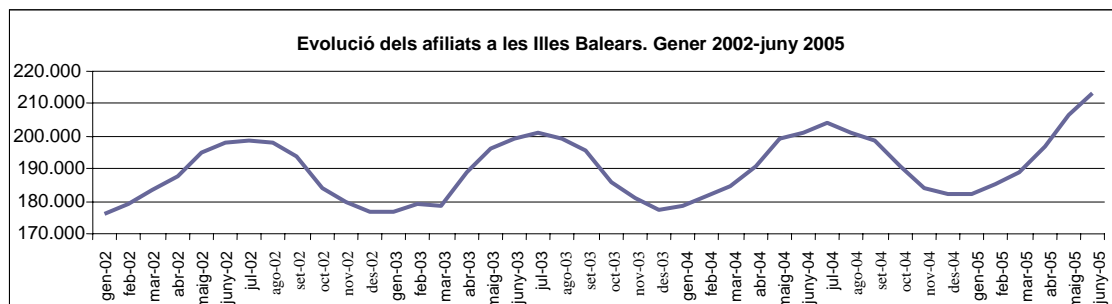
Ja que a les illes el turisme té una importància vital en l'economia, el nombre d'afiliats varia mes a mes al llarg d'un any. L'estacionalitat marcada es pot apreciar als gràfics següents, que recullen l'evolució dels afiliats entre gener de 2002 i juny de 2005. En ambdós casos el desembre és el mes en què es donen menys afiliats. A partir del gener l'esmentat nombre comença a incrementar-se, fins a arribar a un màxim el mes de juliol.

A Palma, aquesta estacionalitat suposa un increment d'entre 22.000 i 31.000 afiliats entre els mesos de desembre i juliol. El pic més alt el registra juny 2005, amb 213.039 afiliats.

A destacar també la influència del procés de normalització d'estrangers, que ha aportat 9.516 afiliats, marcant un important augment respecte al mateix mes de l'any anterior, concretament 11.775 persones, un 5,9% més.

Font: Conselleria de Treball i Formació

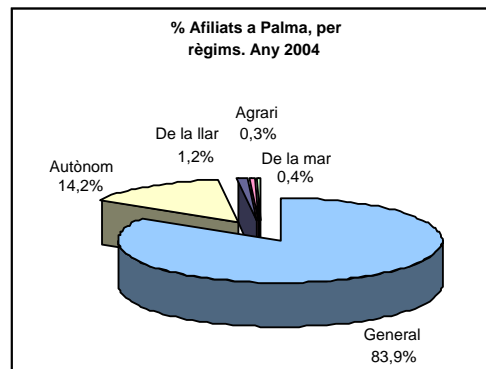
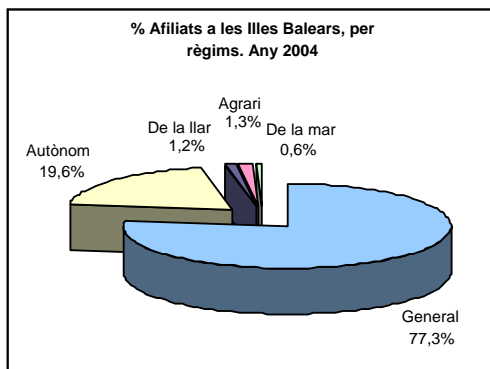

Font: Conselleria de Treball i Formació

La major part dels 191.353 afiliats a Palma el 2004 (160.479, el 83,9%) estan inscrits en el règim general. En el règim d'autònoms hi va haver 27.214 persones de mitjana, el 14,2%. L'1,9% restant correspon als afiliats en el règim de la llar (2.315 persones), agrària (639) i de la mar (707). Aquesta estructura suposa respecte de les Illes Balears un major pes dels afiliats en el règim general en detriment dels afiliats en el règim d'autònoms, i, en menor mesura, en l'agrari.

Afiliats a les Illes Balears, per règims. Any 2004 (mitjana anual)			
	Illes Balears	Palma	% Palma sobre IB
Total	399.278	191.353	47,9%
General	308.526	160.479	52,0%
Autònom	78.296	27.214	34,8%
De la llar	4.912	2.315	47,1%
Agrari	5.308	639	12,0%
Del Mar	2.235	707	31,6%

Font: Conselleria de Treball i Formació i elaboració pròpia

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Conselleria de Treball i Formació

La taula següent, a més de les dades ja comentades, recull l'evolució de la mitjana anual d'afiliats per règims de les Illes Balears i Palma entre 2000 i 2004. En el cas de la C.A., s'ha donat un increment de 33.755 afiliats (el 9,2%), i de 15.621 a Palma (8,9%, un percentatge molt similar). Si disposàssim de les dades de 2005 observàrem el creixement esmentat pel procés de normalització d'estrangers, que ha fet augmentar molt considerablement les xifres d'afiliats a la Seguretat Social.

En qualsevol cas, el creixement en aquest període de temps s'ha degut principalment a l'augment d'afiliats al règim general: 86 de cada 100 nous afiliats pertanyen al règim general a les Illes Balears, i 94 en el cas de Palma. En xifres totals, tant els règims generals, com d'autònoms i de la llar han augmentat, mentre que s'ha donat una disminució d'afiliats al sector agrari i de la mar.

Evolució dels afiliats per règims de les Illes Balears i Palma. Anys 2000-2004 (mitjana anual)										
	Illes Balears					Palma				
	2000	2001	2002	2003	2004	2000	2001	2002	2003	2004
Total	365.523	374.212	390.576	392.469	399.278	175.732	175.732	187.458	188.187	191.353
General	279.411	287.492	302.141	302.750	308.526	145.843	145.843	156.957	157.549	160.479
Autònom	73.919	74.936	76.233	77.252	78.296	26.740	26.740	27.083	27.099	27.214
Agrari	5.992	5.445	5.248	5.267	5.308	612	612	528	560	639
De la mar	2.309	2.308	2.283	2.285	2.235	683	683	670	661	707
De la llar	3.906	4.031	4.671	4.914	4.912	1.854	1.854	2.220	2.319	2.315

Font: SOIB

Si descendim a analitzar el perfil d'edat dels afiliats a les Illes Balears, prenent-los com a referència per a Palma, s'adverteix com el nombre de persones entre 16 i 29 anys ha descendit entre els anys referenciats (02-03-04), mentre que augmenta la xifra entre les edats superiors (més de 30 anys), la qual cosa ens conduiria a parlar d'un progressiu envelliment dels afiliats.

Treballadors afiliats en alta laboral, per edat i sexe. Illes Balears (mitjana anual en milers)									
	2002			2003			2004		
	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones	Total	Homes	Dones
Total	390,6	232,3	158,0	392,5	230,9	161,6	399,3	232,1	167,2
De 16 a 19 anys	11,8	7,2	4,6	10,5	6,4	4,2	9,9	6,0	3,9
De 20 a 24 anys	42,0	23,0	19,0	38,9	21,0	17,9	36,9	19,7	17,2
De 25 a 29 anys	61,5	34,1	27,4	60,4	32,9	27,4	59,6	32,0	27,6
De 30 a 34 anys	59,1	34,5	24,6	60,4	34,8	25,6	62,5	35,5	27,0
De 35 a 39 anys	54,5	32,7	21,8	55,8	33,1	22,7	56,9	33,2	23,6
De 40 a 44 anys	47,8	28,5	19,3	48,8	28,9	19,9	50,8	29,8	20,9
De 45 a 49 anys	40,1	24,5	15,6	41,1	24,7	16,5	43,0	25,3	17,7
De 50 a 54 anys	33,5	21,2	12,2	34,0	21,2	12,8	34,7	21,3	13,5
De 55 a 59 anys	25,3	16,7	8,5	26,5	17,3	9,2	27,6	17,8	9,8
De 60 a 64 anys	12,5	8,3	4,1	13,5	9,0	4,5	14,9	9,8	5,1
De 65 i més anys	2,3	1,5	0,9	2,4	1,5	0,9	2,4	1,5	0,9
No consta	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1
Edat mitjana	38	38	37	38	39	37	38	39	38

Font: Ministeri de Treball i Assumptes Socials

En relació amb l'evolució dels esmentats afiliats per règims i nacionalitat, es pot destacar com disminueix la xifra d'afiliats espanyols en els règims agrari i de llar en favor d'una major presència dels extracomunitaris. S'ha de tenir en compte, de tota manera, la dificultat d'assimilar les xifres de les Balears a Palma, on el pes del sector agrari seria lògicament menor que en el conjunt de les illes.

Evolució dels afiliats a les Illes Balears per règims i nacionalitat								
	Mitjana anual en valors absoluts				% sobre el total general			
	2001	2002	2003	2004	2001	2002	2003	2004
Total General								
Total	374.212	390.576	392.469	399.278	100%	100%	100%	100%
General	287.492	302.141	302.750	308.526	100%	100%	100%	100%
Autònoms	74.936	76.233	77.252	78.296	100%	100%	100%	100%
Agrari	5.445	5.248	5.267	5.308	100%	100%	100%	100%
Mar	2.308	2.283	2.285	2.235	100%	100%	100%	100%
Llar	4.031	4.671	4.914	4.912	100%	100%	100%	100%
Espanyols								
Total	341.709	351.687	349.636	353.101	91%	90%	89%	88%
General	265.461	274.886	272.496	275.347	92%	91%	90%	89%
Autònoms	66.385	67.217	67.752	68.544	89%	88%	88%	88%
Agrari	4.814	4.543	4.384	4.297	88%	87%	83%	81%
Mar	2.238	2.198	2.192	2.135	97%	96%	96%	96%
Llar	2.811	2.843	2.811	2.779	70%	61%	57%	57%
Europa 15								
Total	18.598	19.552	20.543	21.668	5%	5%	5%	5%
General	11.263	11.865	12.482	13.497	4%	4%	4%	4%
Autònoms	7.113	7.443	7.795	7.855	9%	10%	10%	10%
Agrari	37	30	36	63	1%	1%	1%	1%
Mar	47	53	53	60	2%	2%	2%	3%
Llar	138	162	176	193	3%	3%	4%	4%
Extracomunitaris								
Total	13.906	19.336	22.291	24.509	4%	5%	6%	6%
General	10.768	15.391	17.773	19.683	4%	5%	6%	6%
Autònoms	1.438	1.573	1.705	1.897	2%	2%	2%	2%
Agrari	595	674	847	948	11%	13%	16%	18%
Mar	24	32	40	40	1%	1%	2%	2%
Llar	1.082	1.666	1.927	1.940	27%	36%	39%	39%

Font: SOIB

5.3 Contractes

Dades generals

S'observa una petita diferència entre els contractes totals registrats a Palma i els contractes amb destinació Palma. Ja que els contractes totals són els que s'han realitzat a Palma encara que el lloc de treball sigui un altre municipi, i els de destinació Palma són els que es realitzen i tenen com a lloc de treball Palma.

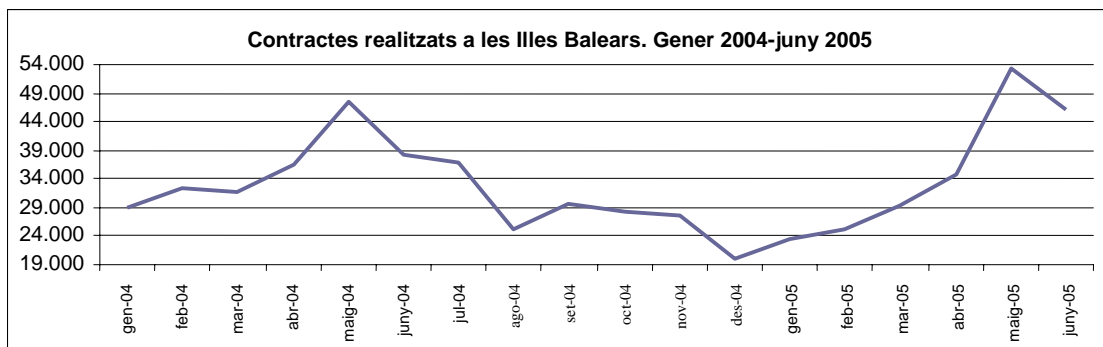
Durant 2004 es van registrar un total de 196.893 contractes a Palma, cosa que suposa la meitat (51,4%) dels contractes registrats a la C.A., on n'hi va haver 382.845.

El mes en què es realitzen més contractes és el maig, ja que coincideix amb el començament de temporada turística. El contrari succeeix el mes de desembre. De fet, hi ha una diferència de més de 8.500 llocs entre maig de 2005 i desembre de 2004. L'evolució mes a mes pot apreciar-se a la taula que afegim a continuació.

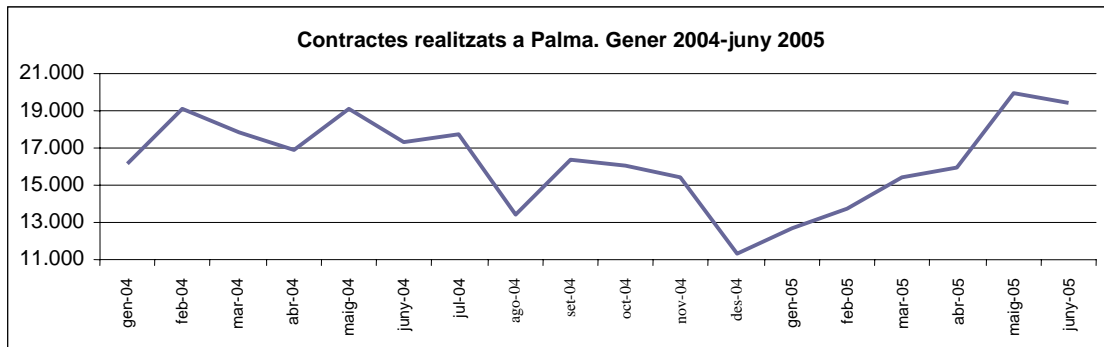
Contractes. Gener 2004 - Juny 2005			
	Illes Balears	Palma	% Palma sobre IB
gener-04	29.039	16.149	55,6%
febrer-04	32.343	19.123	59,1%
març-04	31.738	17.835	56,2%
abril-04	36.516	16.908	46,3%
maig-04	47.603	19.099	40,1%
juny-04	38.164	17.341	45,4%
juliol-04	36.904	17.739	48,1%
agost-04	25.287	13.457	53,2%
setembre-04	29.489	16.370	55,5%
octubre-04	28.250	16.082	56,9%
novembre-04	27.545	15.442	56,1%
desembre-04	19.976	11.348	56,8%
gener-05	23.293	12.729	54,6%
febrer-05	25.342	13.710	54,1%
març-05	29.342	15.391	52,5%
abril-05	34.856	15.969	45,8%
maig-05	53.378	19.909	37,3%
juny-05	46.064	19.377	42,1%

Font: Conselleria de Treball i Formació i elaboració pròpia

Els 196.893 contractes registrats el 2004 suposen un augment del 22,5% respecte dels registrats el 2003, que al seu torn varen ser un 13,8% menys dels de 2002. És a dir, respecte del nombre total de contractes entre 2002 i 2004, el 2003 es va donar un descens que es va superar àmpliament un any després.

Font: Conselleria de Treball i Formació i elaboració pròpia

Font: Conselleria de Treball i Formació i elaboració pròpia

Encara que el nombre de contractes registrats ens dóna una bona informació sobre la situació al mercat laboral, també s'ha de tenir en compte que un augment no sempre és un signe positiu, ja que pot informar d'una major precarietat en els contractes.

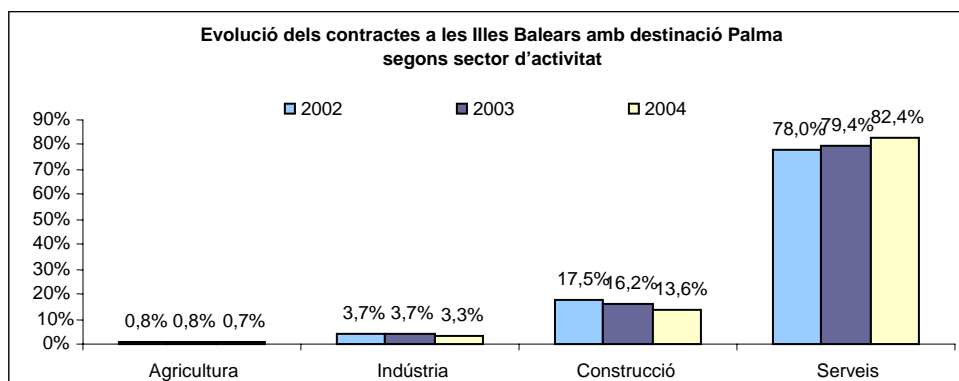
Contractes segons sector d'activitat

El sector d'activitat que més contractes va registrar amb destinació Palma en el 2004 va ser serveis (160.794 contractes), un 82,4% del total. El segueix el sector construcció, amb 26.565 contractes, que representen el 13,6%. El 4% restant correspon a contractes en la indústria (6.461) i en l'agricultura (1.323).

El sector serveis, en ser el que té més pes sobre el total de contractes, ha seguit la mateixa evolució que les dades generals: els 144.075 de 2002 disminueixen un 12,3% i augmenten un 27,2% l'any següent. En la construcció i la indústria, també es dóna el 2003 una disminució, que només es recupera tímidament l'any següent.

Contractes registrats a les Illes Balears amb destinació Palma segons sector d'activitat. Anys 2002-2004			
	2002	2003	2004
Total	184.829	159.259	195.143
Agricultura	1.502	1.212	1.323
Indústria	6.823	5.915	6.461
Construcció	32.429	25.723	26.565
Serveis	144.075	126.409	160.794

Font: Conselleria de Treball i Formació

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Conselleria de Treball i Formació

Contractes segons activitat econòmica

A la taula següent apareixen el nombre total de contractes registrats el 2002, 2003 i 2004 classificats en les activitats econòmiques que estableix el codi CNAE-93. Tal com hi apareix, el 2004 l'activitat econòmica que va registrar un major nombre de contractes varen ser immobiliàries, lloguer de materials i altres activitats empresarials, amb un total de 45.826 contractes. Dins aquesta categoria s'inclouen els 41.599 contractes del subgrup "altres activitats empresarials", dins el qual s'inclouen activitats jurídiques, comptabilitat, auditoria, estudis de mercat; serveis d'arquitectura i enginyeria; assajos i anàlisis tècniques; publicitat; selecció i col·locació de personal; serveis d'investigació i seguretat; activitats industrials de neteja; i activitats empresarials diverses.

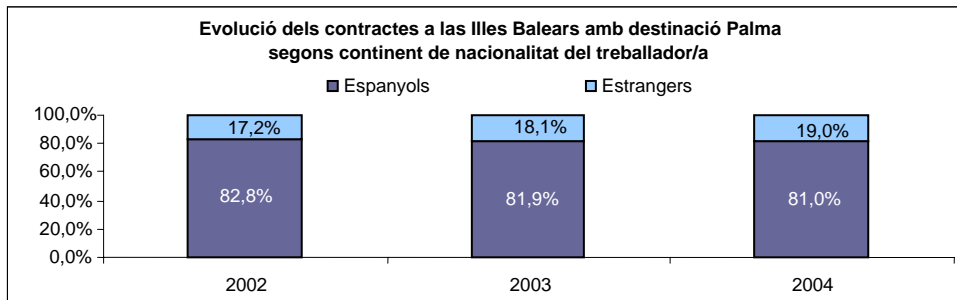
La segona activitat amb major nombre de contractes és hoteleria, amb 32.511 contractes. La segueix la construcció, amb 26.565, l'activitat no inclosa al sector serveis amb més pes. En quart lloc trobam el comerç i les reparacions, categoria en la qual s'inclouen els 16.311 contractes de comerç a la menuda i 6.122 de comerç a l'engròs. La cinquena activitat que va registrar més contractes va ser transport i comunicació, amb 22.931. Gairebé la meitat d'aquests contractes s'inclouen dins del subgrup "activitats annexes als transports", que inclou: manipulació i dipòsit de mercaderies, altres activitats annexes als transports, activitats de les agències de viatges, majoristes i detallistes de turisme i altres activitats de suport turístic, i finalment, d'organització del transport de mercaderies.

De la resta d'activitats amb més contractes destaquen les activitats sanitàries i els serveis socials, i altres activitats socials, amb 14.486 i 12.429 contractes, respectivament. Ja només queda destacar l'educació, on es varen registrar 5.766 contractes, i la indústria manufacturera, amb 5.750.

Contractes registrats a les Illes Balears amb destinació Palma segons activitat econòmica (CNAE-93). Anys 2002-2004				
		2002	2003	2004
Sector	Activitat Econòmica	184.829	159.259	195.143
Agricultura	Agricultura, ramaderia, caça i silvicultura	1.402	1.083	1.184
	Pesca	100	129	139
Indústria	Indústries extractives	120	114	111
	Indústria manufacturera	6.162	5.266	5.750
	Electricitat, gas i aigua	541	535	600
Construcció	Construcció	32.429	25.723	26.565
Serveis	Comerç i reparacions	22.918	20.280	24.423
	Hoteleria	34.653	26.589	32.511
	Transport i comunicació	18.439	15.279	22.931
	Intermediació financera	1.478	1.291	1.750
	Immobiliàries, lloguer de maquinària i altres activitats empresarials	38.033	35.007	45.826
	Adm. pública, defensa i S.S.	2.958	2.208	2.443
	Educació	4.824	5.042	5.766
	Activitats sanitàries i serveis socials	8.683	9.526	12.486
	Altres activitats socials	11.794	10.978	12.429
	Personal domèstic	246	206	227
	Organismes extraterritorials	49	3	2

Font: Conselleria de Treball i Formació

El 2004, es varen realitzar 37.056 contractes a estrangers, la qual cosa va suposar el 19% del total de contractes. El 2002, la xifra total varen ser 31.771, que es reduïren un any més tard a 28.874. Malgrat aquestes fluctuacions, el percentatge de contractes realitzats a estrangers sobre el total ha anat experimentant un lent creixement: de ser el 17,2% de 2002 passa a 18,1% el 2003 i el 19% el 2004.

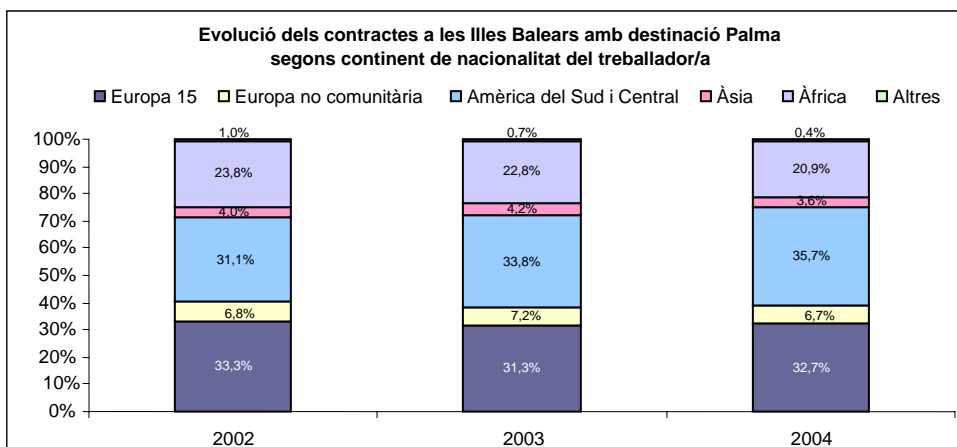

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Conselleria de Treball i Formació

Contractes a les Illes Balears amb destinació Palma segons continent de nacionalitat del treballador/a. Anys 2002-2004			
	Contractes		
	2002	2003	2004
Total	184.829	159.259	195.143
Espanyols	153.058	130.385	158.087
Estrangers	31.771	28.874	37.056
Europa 15	10.576	9.040	12.108
Europa no comunitària	2.162	2.069	2.468
Amèrica del Sud i Central	9.882	9.761	13.219
Àsia	1.279	1.208	1.341
Àfrica	7.548	6.581	7.754
D'altres	324	215	166

Font: Conselleria de Treball i Formació

Dels 37.056 contractes comentats, un terç de les persones contractades procedeixen d'Amèrica llatina (13.219 contractes), i un altre terç de la UE-15 (12.108). És important el percentatge de contractats africans, el 20,9% (7.754). El 10,7% dels contractes restants es varen realitzar principalment persones procedents de l'Europa no UE-15 (2.468), seguits dels asiàtics (1.341). Si ens fixam en el següent gràfic, veim que la distribució segons continent de procedència no ha variat gaire significativament des de 2002, si bé el percentatge de contractes a llanoamericans ha pujat gairebé cinc punts percentuals, mentre que el d'africans ha baixat quatre punts.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Conselleria de Treball i Formació

A la taula que apareix a continuació es detalla la procedència concreta dels treballadors que varen firmar un contracte amb destinació Palma el 2004. S'hi llegeix que els països amb més contractes varen ser Equador (4.196), Itàlia (3.415), Marroc (2.974), Alemanya (2.714), Argentina (2.642), Colòmbia (2.603) i Regne Unit (2.109). Malgrat el predomini d'aquestes nacionalitats, encara queda un 44,3% de contractes realitzats a persones d'una altra nacionalitat.

Per tant, veim que els estrangers contractats tenen procedències molt diverses. La taula que presentam a continuació resumeix les 25 nacionalitats amb major presència a les Illes Balears.

Rànquing dels Contractes a les Illes Balears amb destinació Palma segons país de nacionalitat del treballador/a. Anys 2002-2004			
	2002	2003	2004
Total	31.771	28.874	37.056
Equador	3.543	3.361	4.196
Itàlia	2.416	2.439	3.415
Marroc	3.407	2.768	2.974
Alemanya	2.559	1.967	2.714
Argentina	1.691	1.781	2.642
Colòmbia	1.856	1.919	2.603
Regne Unit	2.168	1.695	2.109
Nigèria	1.390	1.404	1.719
França	966	875	1.131
Bulgària	797	800	849
Cuba	618	513	756
Xina	758	738	745
Holanda (Països Baixos)	636	406	691
Perú	510	485	691
Mali	632	513	671
Senegal	396	424	547
Portugal	498	451	545
Xile	382	370	494
Algèria	509	462	487
Dominicana, República	336	369	482
Uruguai	245	294	481
Bèlgica	338	292	473
Romania	332	322	420
Brasil	287	276	351
Suècia	342	316	322
Resta de països	4.159	3.634	4.548

Font: Conselleria de Treball i Formació

Segons tipus de contracte

La taula que apareix a continuació presenta les dades corresponents als contractes inicials que es varen registrar a les Illes Balears per tipus, edat i sexe, tant en valors absoluts com en percentatges. Per contractes inicials s'entenen aquells que formalitzen la relació laboral per primera vegada.

No presentam les dades pertanyents al municipi de Palma ja que no en disposam. Encara així, la taula ens informa d'una rotunda precarietat que possiblement sigui aplicable a Palma.

De 367.409, una gran part (208.416, el 56,7%), són contractes eventuals per circumstàncies de la producció. També són molt rellevants els 100.759 contractes registrats com obra o servei, que suposen el 27,4% del total. A tots aquests, cal sumar el 7,1% de contractes d'interinitat (26.116). Si als 16.946 contractes indefinits ordinaris sumam els 8.654 contractes indefinits per foment d'ocupació i els 280 d'indefinitos a minusvàlids, resulta que únicament un 7% dels contractes inicials de les Illes Balears varen ser contractes indefinits.

Encara així, cal tenir en compte que la taula comentada és la de "contractes inicials", entenent com a tals aquells contractes que formalitzen la relació laboral per primera vegada. A més d'aquesta categoria, l'INEM n'inclou altres dues: contractes convertits en indefinits i pròrrogues de contractes. Ambdues categories no han de sumar-se a l'anterior, ja que es produiria una duplicitat, però ha de tenir-se en compte a l'hora d'estudiar la precarietat: si bé és cert que el 2004 hi va haver 25.880 contractes inicials, aquest mateix any se'n varen registrar a més 15.398 de "convertits a indefinits".

Contractes inicials de les Illes Balears per tipus, edat i sexe. Any 2004 (acumulat)											
	Total	Homes					Dones				
		<25	25-29	30-39	40-44	>=45	<25	25-29	30-39	40-44	>=45
Valors Absoluts											
Total	367.409	57.827	40.808	54.638	17.991	29.410	53.605	35.251	41.911	14.542	21.426
Indefinits ordinaris	16.946	1.867	2.069	3.556	1.100	1.482	1.165	1.418	2.349	798	1.142
Indefinits foment ocupació	8.654	394	274	119	27	1.681	1.418	1.275	1.546	465	1.455
Indefinits minusvàlids	280	28	29	47	14	55	15	14	27	17	34
Obra o servei	100.759	16.749	13.858	20.982	7.337	11.603	9.982	6.569	7.520	2.461	3.698
Eventuals per circumstàncies de la producció	208.416	35.162	22.255	27.579	8.793	13.193	34.831	21.458	24.943	8.569	11.633
Interinitat	26.116	1.916	1.801	1.898	539	933	4.805	3.917	5.087	2.073	3.147
Temporals minusvàlids	398	36	35	68	31	82	26	25	47	17	31
Temporal d'inserció	1.208	140	91	115	44	93	234	154	149	67	121
Relleu	197	21	37	35	10	12	13	39	21	3	6
Jubilació parcial	159	-	-	-	-	120	-	-	-	-	39
Substitució per jubilació especial als 64 anys	35	6	4	5	4	6	2	3	2	-	3
Pràctiques	1.084	216	202	34			375	225	27	2	3
Formació	2.028	1.172	26	42	18	33	654	13	32	12	26
Altres contractes	1.129	120	127	158	74	117	85	141	161	58	88
Percentatges (%)											
Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Indefinits ordinaris	4,6%	3,2%	5,1%	6,5%	6,1%	5,0%	2,2%	4,0%	5,6%	5,5%	5,3%
Indefinits foment ocupació	2,4%	0,7%	0,7%	0,2%	0,2%	5,7%	2,6%	3,6%	3,7%	3,2%	6,8%
Minusvàlids	0,1%	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%	0,2%	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%	0,2%
Obra o servei	27,4%	29,0%	34,0%	38,4%	40,8%	39,5%	18,6%	18,6%	17,9%	16,9%	17,3%
Eventuals per circumstàncies de la producció	56,7%	60,8%	54,5%	50,5%	48,9%	44,9%	65,0%	60,9%	59,5%	58,9%	54,3%
Interinitat	7,1%	3,3%	4,4%	3,5%	3,0%	3,2%	9,0%	11,1%	12,1%	14,3%	14,7%
Temporals minusvàlids	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,2%	0,3%	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Temporal d'inserció	0,3%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,3%	0,4%	0,4%	0,4%	0,5%	0,6%
Relleu	0,1%	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%
Jubilació parcial	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,2%
Substitució per jubilació especial als 64 anys	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Pràctiques	0,3%	0,4%	0,5%	0,1%	0,0%	0,0%	0,7%	0,6%	0,1%	0,0%	0,0%
Formació	0,6%	2,0%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	1,2%	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%
Altres contractes	0,3%	0,2%	0,3%	0,3%	0,4%	0,4%	0,2%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%

Font: INEM i elaboració pròpia

A la taula següent apareix una evolució dels contractes inicials segons tipus de contracte a les Illes Balears. Hi veim que, dels 336.820 contractes inicials registrats el 2002 es passa a una quantitat menor el 2003 (323.608 contractes menys), que es recupera àmpliament el 2004, any en què se'n registren 367.409. L'esmentada xifra suposa un augment del 9,1% respecte a 2002. En tot aquest temps no hi ha hagut grans canvis en l'estructura segons tipus de contracte, si bé s'han donat petites diferències en el ritme de creixement: si els contractes eventuals per circumstàncies de la producció només han augmentat un 3,3%, els d'obra o servei ho han fet un 12,5% i els indefinits (ordinaris o per foment d'ocupació), un 15,4%.

Evolució dels contractes inicials segons tipus de contracte de les Illes Balears						
	2002		2003		2004	
	Nombre	%	Nombre	%	Nombre	%
Total	336.820	100%	323.608	100%	367.409	100%
Indefinits ordinaris	13.914	4%	14.803	5%	16.946	5%
Indefinits foment ocupació	8.277	2%	8.320	3%	8.654	2%
Indefinits minusvàlids	178	0%	168	0%	280	0%
Obra o servei	89.546	27%	90.021	28%	100.759	27%
Eventuals per circumstàncies de la producció	201.785	60%	185.525	57%	208.416	57%
Interinitat	17.956	5%	19.572	6%	26.116	7%
Temporals minusvàlids	224	0%	276	0%	398	0%
Temporal d'inserció	293	0%	613	0%	1.208	0%
Relleu	62	0%	129	0%	197	0%
Jubilació parcial	37	0%	93	0%	159	0%
Substitució per jubilació especial als 64 anys	38	0%	36	0%	35	0%
Pràctiques	870	0%	860	0%	1.084	0%
Formació	2.391	1%	2.195	1%	2.028	1%
Altres contractes	1.249	0%	997	0%	1.129	0%

Font: INEM

5.4 Població aturada

Dades generals

Segons la Conselleria de Treball i Formació, la taxa d'atur registrat el 2004 a Palma és de 6,1, i de 6,8 a les Illes Balears, comunitat en la qual hi va haver 29.541 aturats de mitjana.

El municipi presenta una xifra mitja de 12.455 al llarg de l'any, que van des dels 10.890 aturats del juliol als 14.282 del gener. Com en els casos anteriors d'afiliats a la Seguretat Social i contractació, també en la sèrie d'aturats es reflecteix l'estacionalitat de l'ocupació tant a les Illes Balears com a Palma fruit de l'activitat turística. L'evolució queda recollida en el quadre i la gràfica següents.

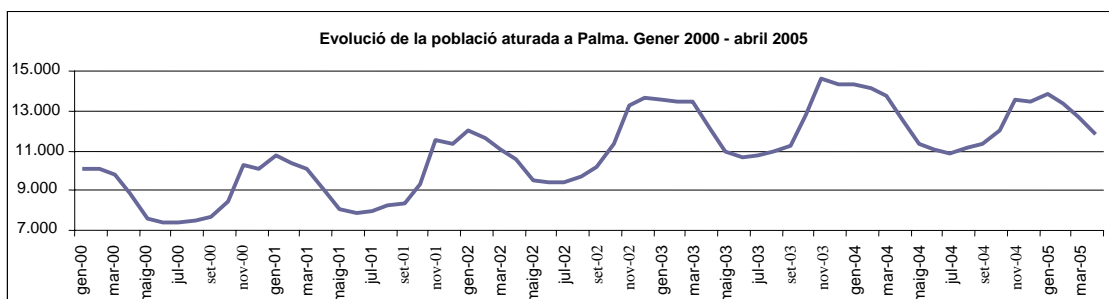
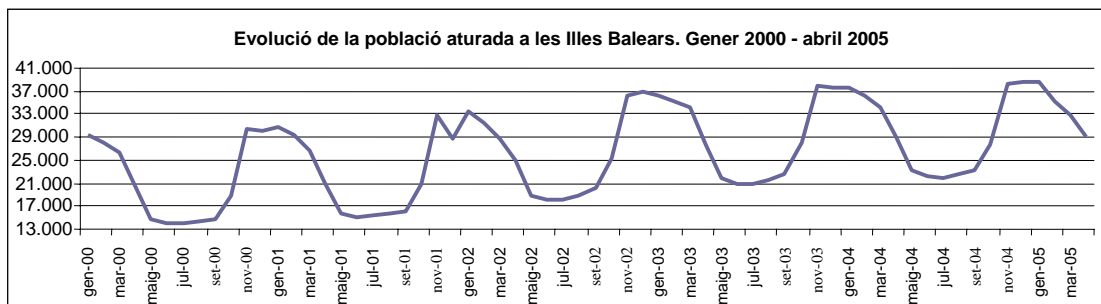
S'ha de tenir en compte que el maig de 2005 s'inicia una nova metodologia que fa augmentar el nombre d'aturats respecte del mes anterior, encara que el maig és un mes en el qual tradicionalment disminueix el nombre d'aturats. L'esmentada variació metodològica resulta d'incloure com aturats persones que en el sistema anterior no es comptabilitzaven, principalment demandants exclosos per diverses causes que, en utilitzar els fitxers d'afiliació a la Seguretat Social com a font exclusiva d'informació per classificar els individus, es tornen a comptabilitzar com aturats; demandants de nacionalitat estrangera; i estudiants, treballadors i altres col·lectius (eventuals agraris subsidiaris, amb demanda suspesa, etc.) que es comprova que han variat la seva situació.

Evolució de l'atur registrat 2004-2005			
	Illes Balears	Palma	% Palma sobre IB
gener-04	37.501	14.282	38,1%
febrer-04	36.068	14.162	39,3%
març-04	34.073	13.724	40,3%
abril-04	28.885	12.571	43,5%
maig-04	23.086	11.374	49,3%
juny-04	22.137	11.008	49,7%
juliol-04	21.891	10.890	49,7%
agost-04	22.704	11.130	49,0%
setembre-04	23.400	11.337	48,4%
octubre-04	27.751	12.018	43,3%
novembre-04	38.384	13.512	35,2%
desembre-04	38.612	13.454	34,8%
gener-05	38.629	13.843	35,8%
febrer-05	35.342	13.406	37,9%
març-05	32.952	12.646	38,4%
abril-05	29.027	11.814	40,7%
maig-05*	29.544	13.697	46,4%
juny-05*	27.736	13.145	47,4%

Font: Conselleria de Treball i Formació i elaboració pròpia. (*) Nova metodologia

Font: Conselleria de Treball i Formació

Els gràfics i la taula següent mostren l'evolució des del gener de 2000, tant per a les Illes Balears com per a Palma. Encara que el gràfic, a més de l'estacionalitat de l'atur registrat, ens informa clarament que la tendència en xifres totals és de creixement, la taula que el segueix mostra com, després d'un creixement de l'atur el 2002, s'inicia un descens el 2003 per pràcticament establir-se el 2004 a Palma.

Font: Conselleria de Treball i Formació

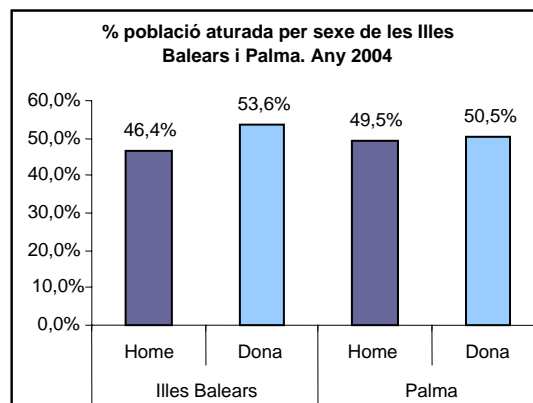
Evolució de la població aturada a les Illes Balears i Palma. Anys 2000-2004				
	Illes Balears		Palma	
	Nombre	% Var. anual	Nombre	% Var. anual
2000	21.280	-	8.744	-
2001	22.355	5,05	9.412	7,64
2002	25.917	15,94	10.966	16,51
2003	28.734	10,87	12.395	13,03
2004	29.541	2,81	12.455	0,49

Font SOIB

Segons la Conselleria de Treball i Formació, d'entre tots els aturats, un 19,5% són aturats de llarga durada, 6 punts per sobre del percentatge corresponent de les Balears (13,2%).

Població aturada segons sexe i edat

Dels 12.455 aturats registrats de mitjana a Palma, 6.167 (el 49,5%) són homes, i 6.288, dones. Tenint en compte que el nombre de dones actives és menor que el d'homes, resultaria una major taxa d'atur, que més endavant analitzarem però només en el cas de les Balears.

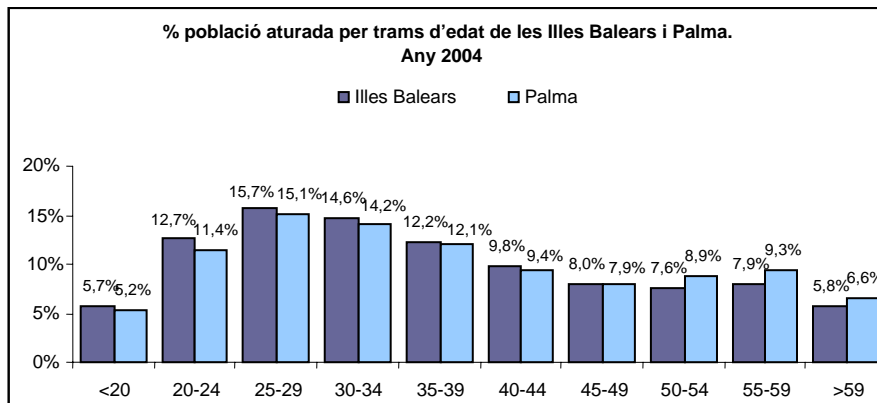

Font: Conselleria de Treball i Formació

Població aturada per trams d'edat i sexe (mitjana anual). Any 2004						
	Illes Balears			Palma		
	Total	Home	Dona	Total	Home	Dona
Total	29.541	13.715	15.826	12.455	6.167	6.288
<20	1.694	845	849	648	357	292
20-24	3.748	1.734	2.014	1.423	728	695
25-29	4.631	2.005	2.625	1.875	886	989
30-34	4.317	1.720	2.597	1.763	750	1.013
35-39	3.616	1.510	2.106	1.510	679	831
40-44	2.893	1.232	1.661	1.177	531	645
45-49	2.349	1.068	1.281	981	460	521
50-54	2.257	1.167	1.090	1.104	579	525
55-59	2.322	1.326	996	1.157	684	474
>59	1.715	1.108	607	817	514	303

Font: Conselleria de Treball i Formació

Poc més de la meitat dels aturats del municipi de Palma es concentren en el tram d'edat que va des dels 20 fins als 39 anys, encara que no és gens menyspreable que el 42% d'aquests tinguin 40 anys o més, precisament perquè a mesura que s'avança en edat, resulta més complicat trobar una feina. L'estructura per edats de la C.A. amb prou feines difereix de la comentada.

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Conselleria de Treball i Formació

A la taula següent s'han elaborat les taxes d'atur de 2004 per a les Illes Balears per grups d'edat i sexe a partir de dades trimestrals proporcionades per l'INE. Tal com pot apreciar-s'hi, la taxa de 10,98 no coincideix amb la de 6,1 proporcionada per la Conselleria de Treball i Formació, per dos motius.

- Per una part, això és a causa que l'organisme autonòmic emprava una metodologia diferent de la de l'INE: mentre que l'Institut Nacional d'Estadística realitza el percentatge d'aturats a partir de la població de 16 anys i més, la Conselleria de Treball i Formació emprava únicament la població d'entre 16 i 64 anys.
- D'altra banda, a la Conselleria de Treball s'ha utilitzat l'atur registrat, mentre que l'INE emprava les dades proporcionades per l'EPA, sempre superiors a l'atur registrat.

Una vegada fets aquests aclariments, passam a comentar les taules elaborades a partir de dades de l'INE per sexe i grups d'edat. La primera dada que crida l'atenció és la diferència entre la taxa masculina i la femenina. En el primer cas, veim que hi ha 8,18 aturats per cada 100 homes actius de 16 anys i més, mentre que en el cas de dones, gairebé es dobla l'esmentat percentatge: la taxa és de 15,03. Si ens fixam en el cas dels homes, els grups amb major taxa són els més joves: entre els 16 i els 19 anys hi ha una taxa de 26,55; en el següent grup (de 20 a 24 anys), la taxa és de 16,50; entre els 25 i els 29 anys, la taxa ha baixat fins 10,48. A partir d'aquesta edat, la taxa va disminuint, fins a arribar a un mínim de 5,18 a la franja d'edat que va dels 40 als 44 anys. A partir de llavors, i en línies generals, s'inicia un lent augment. A partir dels 65 anys, en disminuir dràsticament la població comptabilitzada com a activa, en disminueix la taxa d'atur fins 1,18 en el grup d'entre 65 a 69 anys, i encara més en els majors d'aquesta edat.

La taxa d'atur femenina és en tots els grups d'edat molt superior a la masculina. En el cas de les més joves (16 a 19 anys), una de cada tres dones actives estan aturades (taxa de 37,43). En el següent grup d'edat s'inicia un descens, encara que encara continua sent molt rellevant la dificultat que tenen les dones per incorporar-se al món laboral, ja que la seva taxa continua sent molt alta (24,08). Les dones d'entre 25 i 29 anys tenen una taxa de 16,30. La taxa d'atur de les dones d'entre 30 i 45 anys es manté entre un 14,35 i un 13,38, i inicia un lent descens a partir de llavors. L'esmentat descens es deu més a una reducció de la població activa que a una menor incidència de l'atur entre aquestes dones. La taula que presentam a continuació recull totes aquestes dades.

Taxa d'atur per grups d'edat (anys) i sexe en tants per cent. 2004. Balears			
	Total	Homes	Dones
Total	10,98	8,18	15,03
De 16 a 19	30,68	26,55	37,43
De 20 a 24	19,90	16,50	24,08
De 25 a 29	13,13	10,48	16,30
De 30 a 34	10,40	7,48	14,35
De 35 a 39	9,93	6,75	14,35
De 40 a 44	8,58	5,18	13,38
De 45 a 49	7,83	5,40	11,33
De 50 a 54	7,25	5,35	10,58
De 55 a 59	7,10	5,80	9,75
De 60 a 64	7,08	6,38	8,75
De 65 a 69	1,63	1,18	2,38
De 70 i més	0,90	0,55	1,68

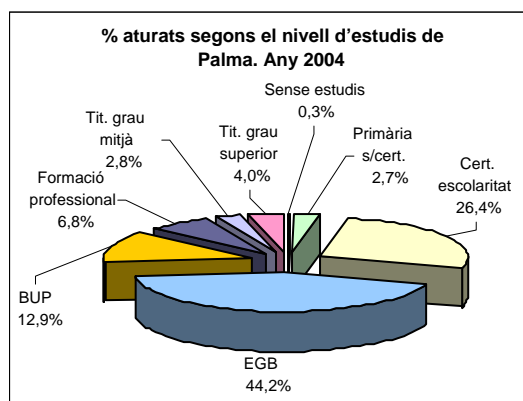
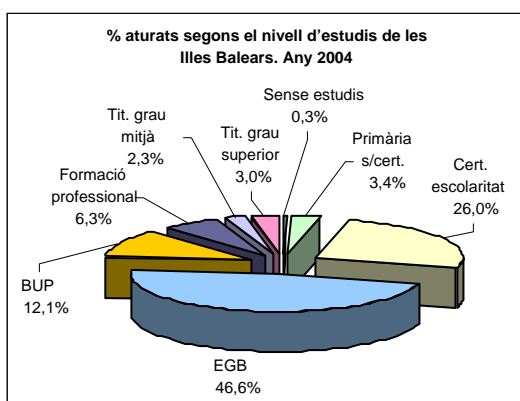
Font: Elaboració pròpia a partir de dades de l'INE

Població aturada segons nivell d'estudis

El 44,2% dels aturats de Palma (5.499) tenen estudis d'EGB i bona part només posseeix el certificat d'escolaritat (3.292, el 26,4%). El 19,7% té estudis mitjans (12,9% BUP i 6,8%, formació professional). Els aturats amb títol universitari són el 6,8% (350 són titulats de grau mig, i 492 de grau superior). Els aturats sense estudis o amb primària sense certificat representen un 3% del total.

Aturats segons el nivell d'estudis (mitjana anual). Any 2004.			
	Illes Balears	Palma	% Palma sobre IB
Total	29.541	12.455	42,2%
Sense estudis	82	35	42,1%
Primària s/cert.	991	334	33,8%
Cert. escolaritat	7.684	3.292	42,8%
EGB	13.755	5.499	40,0%
BUP	3.585	1.606	44,8%
Formació professional	1.853	847	45,7%
Tit. grau mitjà	692	350	50,6%
Tit. grau superior	900	492	54,7%

Font: Conselleria de Treball i Formació i elaboració pròpia

Font: Conselleria de Treball i Formació

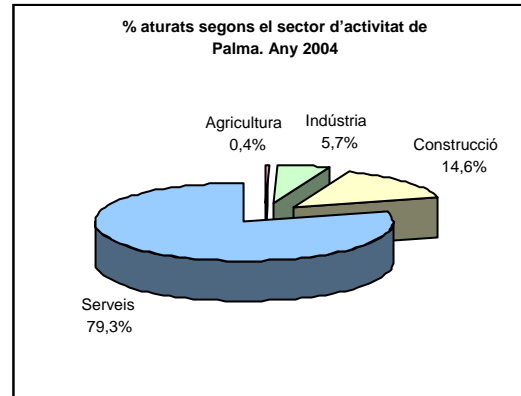
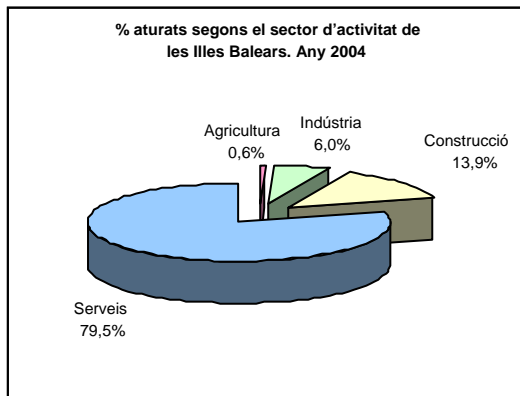
Població aturada segons sector

Dels 12.455 aturats a Palma, quatre de cada cinc (9.877) pertanyen al sector serveis. En la construcció la xifra puja fins als 1.818 (14,6%). Només el 5,7% dels aturats són del sector industrial. L'agricultura només suma 50 aturats. La situació és molt similar en el conjunt de les Illes Balears.

Tenint en compte que el sector serveis és el que més persones ocupa, és lògic que aquest sector sigui el que comptabilitzi més aturats.

Aturats segons sector d'activitat. Any 2004			
	Illes Balears	Palma	% Palma sobre IB
Total	29.541	12.455	42,2%
Agricultura	177	50	28,1%
Indústria	1.772	710	40,1%
Construcció	4.106	1.818	44,3%
Serveis	23.485	9.877	42,1%

Font: Conselleria de Treball i Formació i elaboració pròpia

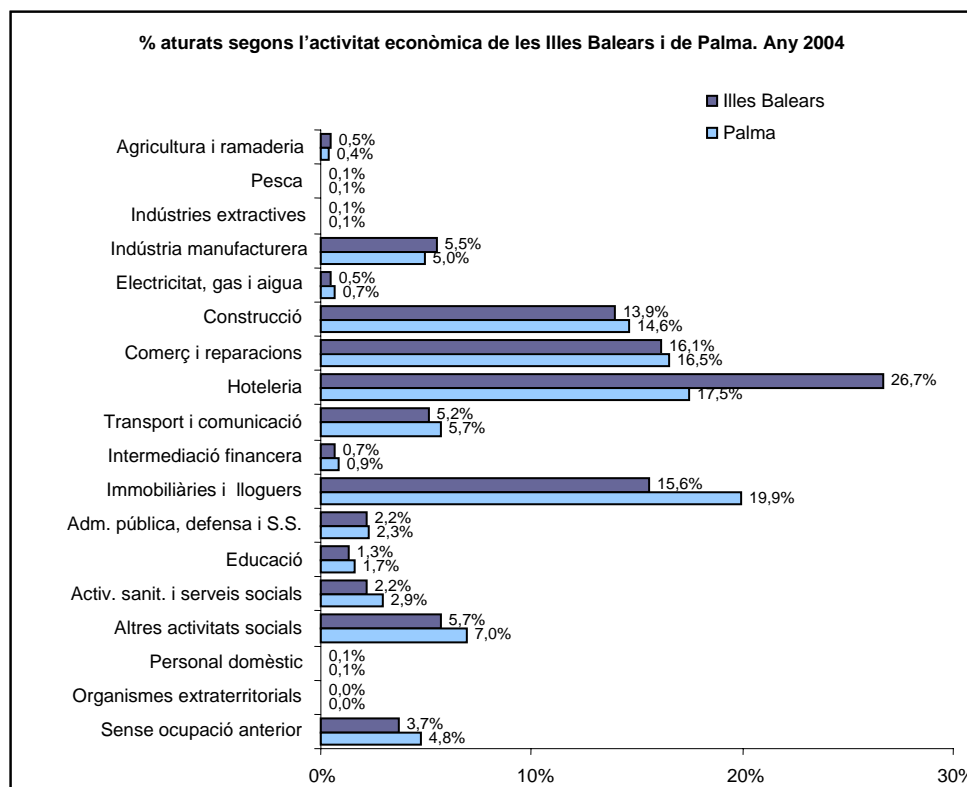
Font: Conselleria de Treball i Formació

Població aturada segons activitat econòmica

L'activitat econòmica amb més aturats a Palma és la relacionada amb immobiliàries i lloguers, activitat on es varen comptabilitzar 2.483 aturats, un de cada cinc (19,9%). L'hoteleria és la segona activitat amb més aturats, amb el 17,5% (2.174 persones), seguida de comerç i reparacions (2.055, el 16,5%) i construcció (1.823 aturats, el 14,6%). L'estructura de les Illes Balears difereix significativament: el percentatge d'aturats en l'hoteleria està nou punts percentuals per damunt, i immobiliàries i lloguers, quatre punts per davall.

Aturats segons l'activitat econòmica (mitjana anual). CNAE-93. Any 2004				
Sector d'activitat	Activitat econòmica	Illes Balears	Palma	% Palma sobre IB
		29.541	12.455	42,2%
Agricultura	Agricultura i ramaderia	139	47	33,6%
	Pesca	28	8	28,2%
Indústria	Indústries extractives	29	11	37,9%
	Indústria manufacturera	1.622	620	38,2%
	Electricitat, gas i aigua	136	84	62,1%
Construcció	Construcció	4.115	1.823	44,3%
Serveis	Comerç i reparacions	4.756	2.055	43,2%
	Hoteleria	7.894	2.174	27,5%
	Transport i comunicació	1.527	708	46,3%
	Intermediació financera	198	110	55,4%
	Immobiliàries, lloguer de maquinària i altres serveis empresarials	4.598	2.483	54,0%
	Adm. pública., defensa i S.S.	656	286	43,6%
	Educació	380	206	54,3%
	Activitat sanitària i serveis socials	653	365	55,9%
	Altres activitats socials	1.695	868	51,2%
	Personal domèstic	28	13	45,2%
	Organismes extraterritorials	6	5	77,3%
	Sense ocupació anterior	1.084	592	54,6%

Font: Conselleria de Treball i Formació i elaboració pròpia

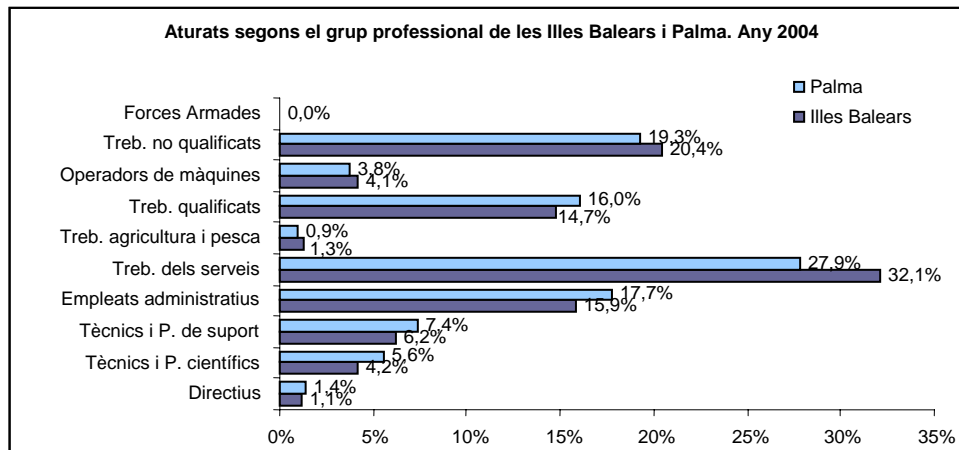
Font: Conselleria de Treball i Formació

Població aturada segons grup professional

El grup professional amb major nombre d'aturats és, tant a les Illes Balears com a Palma, el dels treballadors dels serveis. En el cas del municipi, els 3.472 suposen el 27,9%. El següent grup professional és el de treballadors no qualificats, amb el 19,3% d'aturats, un percentatge no molt allunyat del corresponent al grup de treballadors qualificats (16%). L'atur en la resta de grups professionals és bastant més reduït, si bé es pot destacar el 7,4% dels tècnics de suport i el 5,6% de tècnics i científics. La diferència més acusada respecte a la C.A. és el major atur entre els treballadors dels serveis, quatre punts per damunt.

Aturats segons el grup professional (mitjana anual). Any 2004			
	Illes Balears	Palma	% Palma sobre IB
Total	29.541	12.455	42,2%
Directius	334	171	51,3%
Tècnics i P. científics	1.233	694	56,3%
Tècnics i P. de suport	1.825	921	50,5%
Empleats administratius	4.686	2.210	47,2%
Treballadors dels serveis	9.475	3.472	36,6%
Treballadors agricultura i pesca	382	116	30,4%
Treballadors qualificats	4.351	1.998	45,9%
Operadors de màquines	1.225	473	38,6%
Treballadors no qualificats	6.026	2.400	39,8%
Forces Armades	5	1	21,4%

Font: Conselleria de Treball i Formació i elaboració pròpia

Font: Elaboració pròpia a partir de dades de la Conselleria de Treball i Formació

5.5 Demandants actius inscrits

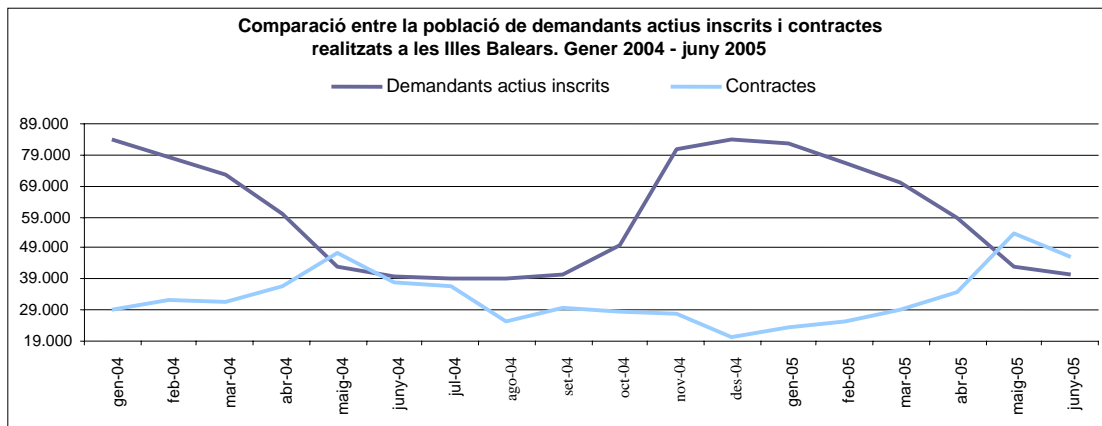
La població demandant d'ocupació actius inscrits (aturats i ocupats que demanden millora d'ocupació, treball a temps parcial o conjuntural, etc.) el juny de 2005 és de 17.869 persones, el 44,4% dels 40.223 corresponent a les Illes Balears.

Des del gener de 2004 i fins al juny de 2005, aquesta xifra ha fluctuat de forma important des dels 18.000 fins als 27.000 demandants actius, coincidint els màxims i mínims amb els mesos de major i menor nombre d'aturats.

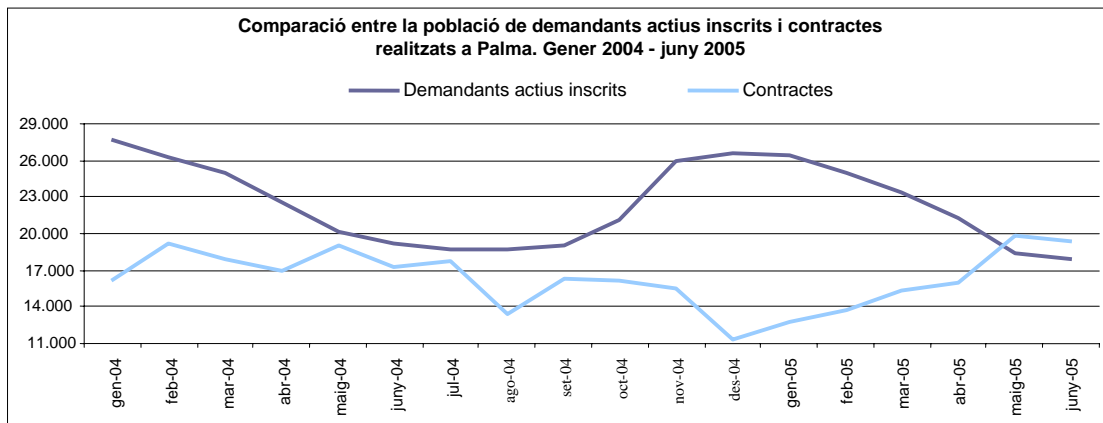
Tal com es veu a les gràfiques que segueixen aquesta taula, si comparam l'evolució dels demandants i la dels contractes, veim que tant a Palma com a les Illes Balears les gràfiques són inverses, és a dir, quan els demandants descendeixen els contractes augmenten, i viceversa. En els mesos de maig i juny, l'important increment en el nombre de contractes pot fer que aquests superin la població de demandants inscrits.

Població de demandants actius inscrits Any 2004-2005			
	Illes Balears	Palma	% Palma sobre IB
gener-04	84.268	27.642	32,8%
febrer-04	78.423	26.235	33,5%
març-04	72.770	24.990	34,3%
abril-04	60.281	22.627	37,5%
maig-04	42.982	20.090	46,7%
juny-04	39.988	19.128	47,8%
juliol-04	39.138	18.679	47,7%
agost-04	39.264	18.651	47,5%
setembre-04	40.562	19.065	47,0%
octubre-04	49.846	21.119	42,4%
novembre-04	80.578	25.920	32,2%
desembre-04	84.179	26.579	31,6%
gener-05	82.930	26.499	32,0%
febrer-05	76.634	25.034	32,7%
març-05	70.049	23.327	33,3%
abril-05	58.916	21.320	36,2%
maig-05	42.683	18.367	43,0%
juny-05	40.223	17.869	44,4%

Font: Conselleria de Treball i Formació i elaboració pròpia

Font: Conselleria de Treball i Formació

Font: Conselleria de Treball i Formació

6. RESUM I CONCLUSIONS

6.1 Població

- A 01.01.2005 (dada provisional del Padró Municipal), un 38.6% de la població de les Illes Balears viu a Palma, i suma en xifres absolutes 375.773 persones. Aquesta proporció no ha variat a penes sobre la de data 1.1.2004, quan era de 368.974 persones.
- L'anterior xifra suposa un creixement acumulat del 18% respecte a l'any 98, amb una mitjana de 2,5% de creixement anual, si bé aquest ha estat irregular al llarg dels esmentats anys.
- D'aquest total de població resident a Palma a 1.1.2004:
 - Un 87% és de nacionalitat espanyola.
 - Un 70% es troba en edat laboral (entre 16 i 64 anys), i un 33% és jove (entre 15 i 34 anys).
 - Un 51% és dona.
 - Es desconeix la xifra absoluta i percentatge de la població en situació vulnerable (persones discapacitades, drogodependents, en procés d'inserció sociolaboral, etc.).
- D'entre la població estrangera, els extracomunitaris sumen un 80%. Una mica més de la meitat són d'origen llatinoamericà, la presència del qual és més acusada al municipi que a la resta d'IB.
- El balanç migratori de Palma a 1.1.2004 seria positiu, sumant 6.664 persones més, de les quals un 57% tindrien entre 20 i 34 anys, és a dir, estarien en edat laboral.

Conclusions

- Gairebé un 40% de la població de les I.B. viu a Palma, cosa que la converteix en el municipi més destacat de la comunitat balear en termes de població resident. El seu creixement continuat obliga a un creixement paral·lel del mercat de treball que pugui donar-li cabuda convenient.
- Encara que el balanç migratori positiu de 2004 ha contribuït a augmentar el volum de població activa del municipi, la seva xifra no sembla suficient per evitar el progressiu envelliment de la població local.

6.2 Economia i activitat empresarial

- Els indicadors recollits mostren que l'índex d'activitat econòmica del municipi en el 2003 (darrera data disponible) és el més alt d'entre la resta de poblacions de la comunitat (índex de 1.031; el següent és el municipi de Calvià, amb un índex de 150).
- Tanmateix, aquest hauria disminuït un 3,6% respecte de 1998 (a diferència de la C.A., en la qual es va incrementar en el mateix percentatge), probablement a causa de la influència de la baixada de l'índex d'activitat turística (de 4.115 l'any 98 a 3.090 en el 2003), l'activitat més representativa del municipi.
- Així i tot, Palma continua estant entre els municipis espanyols amb major capacitat de consum comparatiu.
- Quant a l'activitat empresarial, Palma assoliria el 42,7% del total d'empreses de les I.B inscrites en el règim general (excloent autònoms, de la llar, agrària, mar i del carbó), sumant la xifra absoluta 18.114 empreses (mitjana anual de 2004).
- Agrupant aquestes empreses per grans sectors, gairebé un 70% treballarien en serveis (aproximadament. 12.500 empreses).

- Si ens fixem en el teixit empresarial destacarien clarament com els principals generadors d'activitat:
 - Construcció, amb 4.626 empreses, que representen un 69% de l'activitat industrial.
 - Activitats de no alimentació com a comerç del calçat, vestit, llar i d'altres no alimentació, amb un 69% del comerç minorista, que suposen 5.285 comerços.
 - Activitats de restauració i bars, ja que compten amb 3.316 activitats a Palma.
- A ressaltar també un creixement del 40% entre els anys 99 i 2004 al sector d'activitats industrials, encara que en global aquest sector continua representant tan sols un 5,7% del total d'empreses registrades a Palma.

Conclusions

- Palma destaca com el municipi balear amb l'índex d'activitat econòmica més desenvolupat, la qual cosa no ha de ser obstacle per reconèixer que en els últims 6 anys mostra un descens que no es correspon amb l'evolució positiva de la comunitat.
- La seva dependència del sector serveis (específicament de l'activitat turística) i de construcció són també punts de fragilitat a corregir.

6.3 Mercat de treball: Població afiliada, contractada i aturada

Població afiliada

- La taxa d'activitat a Palma (78,36) és 16 punts superior a la de les Illes Balears, i suma una xifra total de 203.808 persones actives, cosa que al seu torn implica una taxa de dependència positiva en relació (24.81 vs. 30.62) al total de la comunitat autònoma.
- A Palma es concentren el 48% dels afiliats a les Illes Balears, que sumen en el 2004 un total de 191.353 persones. El creixement dels afiliats ha estat irregular però homogeni des de l'any 2000, amb una mitjana d'un 9% d'increment anual.
- Entre els afiliats, els autònoms representen un percentatge del 14% a Palma.
- A les illes, la incorporació de nous treballadors estrangers representa un 66% de l'augment del total d'afiliats en aquest període 2000-2004. Manquen aquestes mateixes dades per a Palma.
- De la mateixa manera encara que en diferent proporció, la creixent incorporació de la dona al mercat de treball ha influït en l'increment del total d'afiliats a les Illes Balears. De nou, les xifres obtingudes per al present informe no es desglossen per al municipi de Palma.
- L'alta variació estacional en el nombre d'afiliats està directament relacionada amb el pes de l'activitat turística del municipi, que es desenvolupa entre els mesos de maig i octubre, i assoleix el zenit el juliol, mes en què es registren aproximadament fins a 22.028 afiliats (10,8%) més que el desembre.

Contractacions

- La taxa d'ocupació a Palma és també notablement superior a la de les illes (73,57 sobre 59,75).
- En el 2004 es varen registrar 196.893 contractes a Palma, la meitat (51,4%) dels registrats a les Illes Balears. L'evolució del nombre de contractes és positiva en relació amb l'any anterior 2003 (+22,5%), si bé l'esmentat any es va registrar un important descens. Aquest mateix moviment es registra en l'evolució del sector serveis.
- El mes de major contractació és el maig i el de menor el desembre.

- En data 2004, els contractes a estrangers suposen un 19% del total dels realitzats, i evolucionen positivament en relació amb anys anteriors en detriment de la contractació d'espanyols i de treballadors d'origen comunitari. Una majoria d'aquests es varen realitzar a persones provinents d'Amèrica Central i del Sud (35,7%), seguits dels treballadors d'origen comunitari (32,7%).
- Quant a la taxa d'ocupació femenina, només assolía el 47,5%, davant el 67,36% dels homes (font INE per a l'any 2004).
- En relació amb el sector d'activitat dels contractes de les IB amb destinació Palma, un 82,4% correspon a serveis (160.494 contractes) i a un 13,6% (26.565 contractes) a construcció. En serveis destaquen en el rànquing de contractacions les activitats de:
 - Comerç a la menuda: 16.311 contractes
 - Hoteleria: 32.511 contractes
 - Altres activitats: 41.599 contractes
- Els sectors d'indústria i agricultura només suposen un 4% del total de contractes realitzats, que a més corresponen any a any en major mesura a afiliats estrangers.
- Una alta precarietat laboral sembla instal·lada al nostre mercat laboral: en els últims tres anys el percentatge de contractes indefinits amb prou feines ha pujat un 1%, i s'ha mantingut en el 7% el 2004.

Població aturada

- La taxa mitjana d'atur al municipi el 2004 va ser del 6,1, percentatge lleugerament inferior al de les Illes (6,8), sumant un total mitjà de 12.455 persones, amb variacions de ± 2.000 persones segons el període observat.
- La taxa d'atur és major entre els joves de 16 a 24 anys (50,58) i entre les dones (15 vs. 8 dels homes).
- D'ells, un 19,5% són aturats de llarga durada, percentatge 6 punts major al que reflecteix la mitjana de les Illes (13,2%).
- Dels perfils sociodemogràfics dels aturats, destaca també que (per volum):
 - 42% té més de 40 anys.
 - 70% té únicament estudis primaris o EGB (26% i 44,2% respectivament).
 - 79% s'ocuparia al sector de serveis (especialment en activitats d'immobiliàries i lloguers (20%), hoteleria (17,5%) i comerç i reparacions (16,5%) o en construcció (14,6%).
 - Per categories professionals, en destaquen 4 que sumen fins al 81% del total d'aturats: 28% treballadors dels serveis; 37% treballadors no qualificats (19,3%) i empleats administratius (17,7%); i 16% treballadors qualificats.
- Any a any augmenta el volum d'atur en el sector serveis, mentre que decreix en els d'agricultura i indústria.

Conclusions

- En correspondència amb el seu volum de població i d'activitat empresarial, Palma agrupa també prop de la meitat dels afiliats i de les contractacions produïdes de totes les Illes Balears.
- Encara que l'esmentat volum total d'afiliats ha anat en augment en els últims anys també ha crescut el nombre de contractes realitzats. L'activitat empresarial mostra suficient –encara que ajustada– capacitat d'absorció.
- Les contractacions mostren les mateixes debilitats apreciades en l'anterior anàlisi de l'activitat econòmica municipal: excessiva dependència del sector serveis i construcció, estacionalitat marcada corresponent amb l'activitat turística, molt alta precarietat laboral i predomini dels llocs de treball no qualificats.
- En el seu conjunt, els treballadors estrangers no competeixen sinó que complementen la mà d'obra nacional, cobrint majoritàriament llocs no interessants per a la resta d'afiliats com empleats domèstics, treballadors no qualificats o qualificats als sectors d'agricultura i pesca.

- Les taxes d'atur són majors entre els joves i entre les dones; i especialment entre les dones joves, cosa que òbviament hauria de conduir a considerar-los col·lectius d'atenció preferent.
- L'alt percentatge d'aturats de llarga durada –major a Palma que a les illes– indica l'existència d'un segment de població enquistat en dificultats de col·locació del qual, tanmateix, les fonts existents no permeten obtenir un perfil sociodemogràfic detallat.
- En resum, el perfil típic d'una persona desocupada a Palma seria: dona jove de 20 a 39 anys, amb estudis d'EGB o inferiors, ocupada al sector de serveis, probablement en una immobiliària, establiment hotel·ler o comerç, en un lloc d'escassa qualificació relativa (administratiu o categories inferiors).

7. ORIENTACIONS PER A UNA FUTURA ESTRATÈGIA D'ACTUACIÓ LOCAL

Palma és el municipi amb major volum de població activa i desenvolupament empresarial de la comunitat autònoma; resulta obvi per tant que les polítiques referides al mercat de treball i desenvolupament local li han d'atorgar una atenció preferent.

Si bé les xifres de creixement d'activitat empresarial i absorció de mà d'obra de 2004 són positives, la desacceleració que sofreix l'economia balear des de fa alguns anys ha de conduir a planificar i executar mesures preventives sobre determinats segments de població treballadora i d'activitat empresarial de la ciutat la fragilitat de la qual és previsible en un futur pròxim. La xifra mitjana de 12.000 persones aturades en el 2004 és ja un indicador suficient referent a això.

Per tant, el Pla d'acció que es determini no ha de conformar-se amb acordar mesures d'intervenció immediates basades en una fotografia generalista de la comunitat autònoma, sinó que ha de partir d'una visió precisa del municipi a mitjà termini i definir uns objectius específics mesurables a través d'un sistema d'avaluació compartit, revisant l'efectivitat de les mesures preses any a any i corregint qualsevol deficiència observada sigui en els objectius, activitats o recursos de què es disposi.

Les següents orientacions generals s'ofereixen com a base de partida per a l'elaboració de l'esmentada estratègia d'intervenció local i es basen en cinc eixos d'actuació:

A. ASSEGURAR L'ACCÉS A UNA OCUPACIÓ

En general, s'hauria d'assegurar la possibilitat que les persones en edat i amb voluntat de treballar, les inscrites en demanda activa d'ocupació i, en especial, les aturades, tinguin un accés real i efectiu al mercat de treball. Es tracta tant d'un dret constitucional dels individus com d'un factor d'enriquiment i estabilitat per a la comunitat.

1. L'accés a una informació precisa i abordable, juntament amb la disposició de recursos d'orientació i assessorament laboral personalitzat poden *ajudar significativament a consolidar el dret al treball d'aquesta població potencialment activa.*

Determinar la quantia, tipologia i adequació dels esmentats recursos laborals ha de ser una tasca prioritària dels agents que componguin el PLOT, partint d'una anàlisi quantitativa i qualitativa comparativa entre:

- L'actual catàleg de recursos existent.
- Els requeriments d'informació i assessorament dels demandants d'ocupació o població potencialment activa.

B. DIAGNOSTICAR LA SALUT ECONOMICOEMPRESARIAL DEL MUNICIPI

En l'anterior anàlisi del mercat de treball, empresarial i comercial de Palma s'ha observat com l'absència de determinades dades clau impedeix realitzar un diagnòstic rigorós de la realitat economicoempresarial del municipi.

2. Per tant, la primera mesura d'acció a emprendre hauria de ser l'establiment d'un sistema acordat d'obtenció, registre, anàlisi i difusió dels esmentats indicadors, objectiu per al qual resulta imprescindible implicar activament l'actual principal font d'informació potencial (Conselleria de Treball i Formació del Govern de les Illes Balears).

Entre altres aspectes, l'esmentada anàlisi hauria de permetre:

- Controlar en quin nombre, periodicitat, tipologia i condicions s'incorporen persones inactives al nostre mercat de treball, de manera que es conegui amb certesa l'evolució de la població activa del municipi i puguin establir-se hipòtesis de tendència amb certa fiabilitat. Aquestes dades són necessàries per decidir polítiques de correcció o prevenció d'efectes per l'envelliment progressiu de la població i la incorporació de la dona al mercat de treball.
- Analitzar amb claredat la influència dels fluxos migratoris en l'evolució del mercat de treball local, estimant la seva capacitat d'absorció i preveient polítiques d'actuació *ad hoc* que assegurin la complementarietat de la mà d'obra estrangera –especialment, de l'extracomunitària– amb la nacional, així com la seva adequada integració en el mercat de treball legal.
- Aquesta mateixa anàlisi hauria de ser realitzable partint de les variables de gènere, edat, formació i ocupació. Només un profund coneixement de la influència de cadascuna permetrà establir un diagnòstic sòlid del mercat de treball i de l'activitat empresarial del municipi amb què fonamentar una política d'intervenció activa, coherent i consensuada.
- El coneixement de l'evolució de les taxes d'autosuficiència i autocontenció del mercat de treball municipal es dibuixa també com una variable de gran interès per la seva relació amb la mobilitat geogràfica obligada i el desenvolupament poblacional i economicoempresarial d'altres municipis limítrofs.

C. AFAVORIR LA FORMACIÓ CONTINUADA

Sembla clar que existeix una correlació positiva entre el nivell d'estudis i el tipus d'ocupació desenvolupat i que un major nivell formatiu comporta, per a una majoria de persones, una menor vulnerabilitat davant la desocupació.

Prenent com referència els objectius establerts en el Consell Europeu de Lisboa, es proposa doncs augmentar la inversió per càpita anual en la formació dels recursos humans, a fi d'afavorir una transició sense conflictes a una economia i societat basada cada vegada més en el coneixement. Les aptituds bàsiques a desenvolupar es referirien a qualificacions en: noves tecnologies de la informació i comunicació, idiomes, cultura tecnològica, esperit empresarial i habilitats per a la socialització.

En aquest sentit, l'esmentada política de foment de la formació:

3. Hauria de lluitar especialment contra l'atur de llarga durada, millorant el seu accés a la formació continuada i incentivant la seva contractació entre l'empresariat local. S'insisteix en la necessitat de conèixer les variables que caracteritzen aquest segment de població activa del municipi per determinar les accions formatives a executar.

4. En general, s'hauria d'impulsar el nivell de qualificació dels demandants d'ocupació, i en especial dels aturats, ja que de fet s'ha demostrat com un dels pocs aspectes que genera efectes positius estables en la lluita contra la desocupació.
5. Incentivar la formació continuada en el lloc de treball, que mostra taxes molt baixes en relació amb la mitjana europea,⁵ amb major intensitat entre els ocupats de menor nivell de formació.

D. AFAVORIR L'EQUILIBRI EN L'OCUPACIÓ

La falta de dades sobre les taxes d'activitat per gènere i edat en el municipi no permet establir comparacions avaluatives sobre el nivell de participació proporcional de la dona o dels joves en l'ocupació vs. desocupació. Tampoc no és possible conèixer si existeixen dificultats d'accés a càrrecs directius o diferències salarials discriminatòries per gènere, ètnia o altres qüestions.

D'altra banda, la xifra de persones en risc d'exclusió amb capacitat de treballar (amb discapacitat física, sensorial o psíquica menor del 65%, aturats amb mesures penitenciàries, etc.) per al municipi de Palma no figura entre les dades disponibles en l'actualitat.

Tot i amb això, prenent com referència les taxes d'atur registrades per sexe i tram d'edat per a les Illes en el 2004, s'observen majors dificultats en el grup de dones i joves de 16 a 29 anys. Assumint que aquests resultats fossin aplicables a la població del municipi:

6. Seria desitjable l'execució i avaluació d'efectes d'estratègies pilot de conciliació de la vida familiar i laboral que ajudin a reduir les taxes d'atur femení i permetin predir l'evolució de les taxes d'activitat de la població femenina d'entre 25 i 45 anys. S'han de considerar en aquest sentit les recomanacions europees sobre el percentatge d'ocupació femenina que s'ha de garantir per assolir els objectius d'equilibri esperats al territori dels 15.⁶ l'actual taxa d'ocupació femenina a les Illes està encara molt allunyada dels paràmetres europeus de referència.
7. És important realitzar campanyes de prevenció i conscienciació, tant a nivell escolar (evitant l'abandó primerenc dels estudis) com en les empreses, augmentar la comprensió d'aquesta necessitat entre els treballadors i empresaris, que al seu torn hauran d'acceptar els esforços econòmics, professionals i personals que els suposi. Òbviament, l'Administració pública té importants responsabilitats en aquesta àrea d'actuació.
8. Els joves necessitaran disposar de "plataformes de llançament" cap al mercat de treball que poden afavorir-se mitjançant contractes formatius al sector públic i amb el desenvolupament de polítiques de suport a les empreses privades.
9. El grup de persones en risc d'exclusió social necessitarà mesures específiques i continuades d'inserció que fomentin la seva autonomia personal i els atorguin protecció o tutela mentre aquella es desenvolupa. Ja que no pot quantificar-se'n el nombre, evolució ni caracterització en aquests moments, no cal dir que una primera actuació hauria de preveure la resolució d'aquesta dificultat.

⁵ No es disposa de dades sobre les empreses i treballadors establerts en el municipi, per la qual cosa s'han pres com fonts de referència les dades a nivell nacional proporcionades l'OCDE i Eurostat. Segons aquestes, crida l'atenció l'escàs nombre d'empreses espanyoles que ofereixen formació contínua (26,5% vs. 57,4% de mitjana de l'UE). D'altra banda, Espanya és, juntament amb el Regne Unit, l'estat membre que menys proporció del PIB dedica a la formació no reglada; concretament, el 0,2% enfront del, per exemple, 0,95% de Dinamarca.

⁶ En el Consell Europeu d'Estocolm es fixa com a objectiu intermedi per a l'any 2005 una taxa d'ocupació de les dones del 57%. L'actual taxa a les I.B. és de 47,5% (font INE); no es disposa d'aquesta dada per a Palma.

Una vegada sistematitzades les primeres dades, podrien avaluar-se els recursos dedicats i establir objectius mesurables d'inserció segons uns perfils definits prèviament.

En tot cas, paral·lelament a l'esmentada actuació, existeixen mesures qualitatives que poden emprendre's per afavorir l'esmentada insertabilitat i augmentar el control i coneixement compartit de què es disposa actualment. Entre d'altres:

- a. Avaluar la satisfacció percebuda pels integrants dels esmentats col·lectius en dificultat sobre els serveis d'ocupació i inserció actuals, així com els serveis socials associats.
- b. Avaluar la satisfacció percebuda pels professionals de serveis socials i orientació laboral específica que atenen l'esmentada població en relació amb els recursos, eines i protocols existents, recollint a més les seves propostes sobre això.
- c. Introduir accions comunitàries en els processos d'inserció que impliquin activament a les entitats i grups informals líders locals, a fi d'augmentar l'eficiència del procés i consolidar els resultats d'inserció obtinguts.
- d. Potenciar activament el creixement de la xarxa d'empreses que estan disposades a compatibilitzar els seus objectius de negoci amb la participació en iniciatives socials, tant a través de campanyes informatives, com de l'oferta de tutelatge professional i d'accés a subvencions per contractació estable.
- e. Construir un banc de bones pràctiques amb experiències d'inserció sociolaboral de demostrada efectivitat, difonent el seu contingut entre la xarxa de serveis socials, professionals de l'orientació laboral i empreses amb consciència social.

E. AFAVORIR EL DESENVOLUPAMENT DE L'ACTIVITAT EMPRESARIAL

Igual com en el conjunt de la comunitat autònoma, Palma mostra una forta dependència del sector de serveis turístics i de construcció com a motor del seu desenvolupament local, la qual cosa al seu torn genera una marcada estacionalitat de l'ocupació.

Corregir aquestes tendències ha de ser una prioritat per al municipi. Algunes orientacions per a l'acció podrien ser:

10. Promoure mesures de foment i suport al desenvolupament de l'activitat industrial i tecnològica com a font alternativa de creixement econòmic empresarial, facilitant el seu accés al finançament i a la contractació de joves en procés de formació.
11. Lluitar contra l'economia submergida i el treball no declarat que condueixen a la desprotecció laboral i desarticulen l'economia i el consens empresarial local:
 - o a través de campanyes informatives, formatives i, successivament, sancionadores entre la xarxa empresarial;
 - o consolidant la informació i la protecció disponible per als treballadors no afiliats; destaca en aquest sentit el col·lectiu immigrant extracomunitari, habitualment més vulnerable.

12. Promoure la investigació de nous nínxols de negoci local i difondre els seus resultats entre la població potencialment emprenedora, juntament amb un paquet específic de mesures de tutelatge i de suport financer per al seu llançament.
13. Consensuar entre els principals agents implicats mesures d'anàlisi i potenciació de l'esperit empresarial entre els estudiants universitaris i de formació professional que condueixin a la renovació i augment de la xarxa d'emprenedors local.
14. Donar suport a les pimes i el comerç minorista en particular en el seu procés d'adaptació a la nova societat del coneixement, facilitant l'accés del seu capital humà (especialment el directiu) a processos de formació i tutelatge empresarial personalitzat.
15. Fomentar la participació de les empreses locals, especialment les relacionades amb les noves tecnologies de la informació i la comunicació, en processos de formació i projectes empresarials internacionalitzats que enriqueixin el seu capital humà.

8. ANNEXOS

Annex 1 Descripció metodològica d'alguns conceptes

Índex de la renda familiar disponible per habitant. La renda familiar disponible per habitant es pot definir com el nivell de renda de què disposen les economies domèstiques per gastar i estalviar, o bé com la suma de tots els ingressos efectivament percebuts per les economies domèstiques durant un període, per la qual cosa podria considerar-se com el total d'ingressos procedents del treball, més les rendes de capital, prestacions socials i transferències, menys els impostos directes pagats per les famílies i les quotes pagades a la seguretat social. S'han definit deu nivells, que es corresponen amb els següents intervals de renda:

Nivells	Renda familiar disponible per habitant (euros)
1	Fins a 7.200
2	7.200 - 8.300
3	8.300 - 9.300
4	9.300 - 10.200
5	10.200 - 11.300
6	11.300 - 12.100
7	12.100 - 12.700
8	12.700 - 13.500
9	13.500 - 14.500
10	Més de 14.500

Font: Institut Nacional d'Estadística (INE)

Quota de mercat. Índex que expressa la capacitat de consum comparativa dels municipis, referida a 1 de gener de 2004 i 1 de gener de 1999. La quota de mercat dels municipis s'elabora mitjançant una mitjana de les següents sis variables: població, nombre de telèfons, automòbils, camions (camions i furgonetes), oficines bancàries, i activitats comercials minoristes. Aquests números índexs expressen la participació (en tant per 100.000) que correspon a cada municipi sobre una base nacional de 100.000 unitats. La quota de mercat constitueix una orientació adequada per valorar i ponderar la quantitat de productes i serveis que poden absorbir els municipis.

Renda disponible (nivell de variació 1998-2003). L'evolució de la renda familiar disponible municipal en el període 1998-2003 s'ha estimat en dues etapes. En primer lloc, s'ha estimat la dada de renda familiar disponible municipal de 1998 i, en una segona etapa, s'ha calculat el percentatge de variació existent entre aquest valor i l'estimat per a l'any 2003. Una vegada obtinguda la variació de renda disponible municipal definitiva, es defineixen els següents intervals, que es corresponen amb 10 nivells diferents de variació de renda familiar disponible:

Nivells	Variació de renda familiar disponible en el període 1998-2003
1	Fins a 10%
2	10 % - 16 %
3	16 % - 21 %
4	21 % - 26 %
5	26 % - 34 %
6	34 % - 42 %
7	42 % - 50 %
8	50 % - 60 %
9	60 % - 72 %
10	Més de 72 %

Font: Institut Nacional d'Estadística (INE)

Índex d'activitat econòmica. Índex comparatiu del conjunt de l'activitat econòmica, referit a 2003 i a 1998. S'obté en funció de l'impost corresponent al total d'activitats econòmiques empresarials (industrials, comercials i de serveis) i professionals. El valor de l'índex expressa la participació de l'activitat econòmica (en tant per 100.000) de cada municipi, província o comunitat autònoma sobre una base nacional de 100.000 unitats equivalent a la recaptació de l'impost d'activitats econòmiques empresarials i professionals.

Índex industrial. Índex comparatiu de la importància de la indústria (inclosa la construcció), referit a 2003. Aquest índex s'elabora en funció de l'impost d'activitats econòmiques (IAE) corresponent a les activitats industrials. El valor de l'índex reflecteix el pes relatiu (en tant per 100.000) de la indústria d'un municipi, província o comunitat autònoma respecte al total d'Espanya, amb base: total euros de recaptació d'imposts (IAE) a Espanya = 100.000 unitats.

Índex comercial. Índex comparatiu de la importància del comerç (comerç a l'engròs i minorista conjuntament), referit a 2003. Aquest índex s'elabora en funció de l'impost d'activitats econòmiques (IAE) corresponent a les activitats del comerç a l'engròs i comerç minorista conjuntament. El valor de l'índex reflecteix el pes relatiu (en tant per 100.000) de l'activitat comercial d'un municipi, província o comunitat autònoma respecte al total d'Espanya, amb base: total euros de recaptació d'imposts a Espanya = 100.000 unitats. També existeix l'índex comercial a l'engròs i l'índex comercial minorista.

Índex comercial a l'engròs. Índex comparatiu de la importància del comerç a l'engròs, referit a 2003. Aquest índex s'elabora en funció de l'impost d'activitats econòmiques (IAE) corresponent a les activitats del comerç a l'engròs. El valor de l'índex reflecteix el pes relatiu (en tant per 100.000) de l'activitat comercial d'un municipi, província o comunitat autònoma respecte al total d'Espanya, amb base: total euros de recaptació d'imposts a Espanya = 100.000 unitats.

Índex comercial minorista. Índex comparatiu de la importància del comerç minorista, referit a 2003. Aquest índex s'elabora en funció de l'impost d'activitats econòmiques (IAE) corresponent a les activitats del comerç minorista. El valor de l'índex reflecteix el pes relatiu (en tant per 100.000) de l'activitat comercial d'un municipi, província o comunitat autònoma respecte del total d'Espanya, amb base: total euros de recaptació d'imposts a Espanya = 100.000 unitats.

Índex de restauració i bars. Índex comparatiu de la importància de la restauració i bars (restaurants, cafeteries, bars, etc.), referit a 2003. Aquest índex s'elabora en funció de l'impost d'activitats econòmiques (IAE) corresponent a les activitats de restauració i bars. El valor de l'índex reflecteix el pes relatiu (en tant per 100.000) de l'activitat de restauració i bars d'un municipi, província o comunitat autònoma respecte al total d'Espanya, amb base: total euros de recaptació d'imposts a Espanya = 100.000 unitats.

Índex turístic. Índex comparatiu de la importància turística, referit a 2003 i a 1998. S'obté en funció de la quota o impost d'activitats econòmiques corresponent a les activitats turístiques, el qual es basa al seu torn en la categoria dels establiments turístics (hotels i motels, hotels-apartaments, hostals i pensions, fondes i cases d'hostes, càmpings i apartaments gestionats per empreses), nombre d'habitacions i ocupació anual (tot l'any o part de l'any); per la qual cosa constitueix pràcticament un indicador de l'oferta turística.

El valor de l'índex indica la participació (en tant per 100.000) que correspon a cada municipi, província o comunitat autònoma sobre una base nacional de 100.000 unitats (total euros recaptació impost (IAE) = 100.000).

Activitats comercials minoristes. Nombre d'activitats del comerç detallista subjectes a l'impost d'activitats econòmiques (IAE). El nombre d'activitats comercials, que correspon a 1 de gener de 2004, es pot considerar una aproximació a la d'establiments comercials, dels quals no existeix informació censal (un establiment comercial pot tenir una o diverses activitats o llicències comercials).

Es desglossen les activitats comercials minoristes en tres grups: alimentació (que comprèn tant el petit comerç tradicional com els supermercats); no alimentació (comerç tradicional); i comerç mixt i d'altres.

Adicionalment al nombre d'activitats comercials minoristes el 2004, es facilita informació relativa a la seva evolució en el període 1999-2004.

Activitats comercials a l'engròs. Nombre d'activitats del comerç a l'engròs, a 1 de gener de 2004, derivades de l'impost d'activitats econòmiques (IAE), que constitueixen una bona aproximació del nombre d'establiments comercials majoristes existents en cada municipi.

Activitats industrials. Nombre d'activitats industrials, les quals estan subjectes a l'impost d'activitats econòmiques (IAE). Data de referència: 1 de gener de 2004. El nombre d'activitats industrials equival pràcticament al nombre d'establiments industrials existents en cada municipi. Les activitats industrials es desglossen en activitats industrials pròpiament dites i construcció. Així mateix es proporciona l'evolució del nombre d'activitats industrials en el període 1999-2004.

Atur registrat. La font d'informació és l'Institut Nacional d'Ocupació (INEM), que obté dades estadístiques mitjançant una base de dades centralitzada. La informació primària procedeix de la gestió realitzada per les oficines de col·locació de l'INEM i l'Institut Social de la Marina (ISM) i dels serveis d'ocupació.

Constituint per les persones que tinguin demandes pendents de satisfer l'últim dia del mes, a les oficines de l'INEM. Aquest organisme no considera com aturats aquells demandants efectius d'ocupació que es trobin en les següents situacions:

1. Treballadors ocupats que sol·licitin un treball per compatibilitzar-lo amb l'actual o canviar-lo pel que ocupen, les persones que estiguin en suspensió o reducció de jornada per un expedient de regulació i les que estan ocupades en un treball de col·laboració social.
2. Treballadors sense disponibilitat immediata de treballar o en situació incompatible amb la feina.
3. Treballadors que demanin exclusivament una ocupació de característiques específiques.
4. Treballadors eventuais agraris: beneficiaris del subsidi especial d'atur, mentre l'estiguin rebent o mentre no hagi passat un període superior a un any des del dia del naixement del dret.
5. Persones registrades com aturades que es neguin injustament a participar en cursos de formació ocupacional.

El càlcul d'atur registrat per municipis a nivell trimestral, es realitza a partir de l'atur registrat mensualment en el municipi de referència i s'obté calculant la mitjana per als tres mesos que conformen el trimestre.

Afiliació de treballadors. La font d'informació procedeix de l'explotació del fitxer d'afiliació de treballadors dels diferents règims de la Seguretat Social, la gestió del qual correspon a la Tresoreria General de la Seguretat Social i a l'Institut Social de la Marina.

Les xifres de treballadors afiliats es refereixen als treballadors en alta laboral en una determinada empresa. És per això que les estadístiques fan referència a la direcció del centre de treball de l'empreses on aquests treballin, i no

El càlcul de l'afiliació de treballadors a la Seguretat Social per municipis a nivell trimestral es realitza a partir el registre mensual de treballadors afiliats per municipi (agregació dels codis postals pertanyents al mateix municipi) i s'obté calculant la mitjana per als tres mesos que conformin el trimestre.

S'ha d'indicar que el nombre d'afiliats no es correspon necessàriament amb el nombre de treballadors, sinó amb el de situacions que generen obligació de cotitzar, és a dir, la mateixa persona és comptabilitzada tantes vegades com situacions de cotitzacions tingui.

Annex 2

Contractes a les Illes Balears amb destinació Palma segons país de nacionalitat del treballador/a. Anys 2002-2004			
	2002	2003	2004
Total	184.829	159.259	195.143
Afganistan	7	9	5
Àfrica del Sud	13	5	11
Albània	16	10	17
Alemanya	2.559	1.967	2.714
Algèria	509	462	487
Andorra	4	4	1
Angola	6	7	11
Anguila	0	1	1
Antigua i Barbuda	2	4	8
Apàtrida	6	9	9
Aràbia Saudita	1	1	1
Argentina	1.691	1.781	2.642
Armènia	4	7	10
Aruba	4	3	3
Austràlia	11	10	11
Àustria	195	137	212
Azerbaidjan	6	2	3
Bangla Desh	51	32	33
Bèlgica	338	292	473
Benín	25	35	15
Bermudes	1	0	0
Bielorússia	5	1	3
Bolívia	170	130	188
Bòsnia i Hercegovina	22	11	31
Botswana	1	0	0
Brasil	287	276	351
Bulgària	797	800	849
Burkina Faso	9	7	11
Burundi	0	6	6
Cambodja	2	0	5
Camerun	44	17	22
Canadà	11	10	8
Cap Verd	4	4	7
Centreafricana, República	5	0	1
Colòmbia	1.856	1.919	2.603
Congo	12	4	8
Congo República Democràtica (ex Zaire)	11	10	32
Corea, República de	2	0	0
Corea, República Popular Democràtica de	3	0	2
Costa d'Ivori	11	22	3
Costa Rica	6	6	11
Covisquis	0	1	0
Croàcia	15	9	15
Cuba	618	513	756
Dinamarca	144	129	135
Dominica	15	7	7
Dominicana, República	336	369	482

Contractes a les Illes Balears amb destinació Palma segons país de nacionalitat del treballador/a. Anys 2002-2004			
	2002	2003	2004
Total	184.829	159.259	195.143
Egipte	10	8	13
El Salvador	14	18	17
Equador	3.543	3.361	4.196
Eslovàquia	44	50	47
Eslovènia	1	7	3
Espanya	153.058	130.385	158.087
Estats Units	46	46	50
Estònia	2	4	4
Etiòpia	4	0	0
Fidji	2	4	1
Filipines	117	87	118
Finlàndia	85	84	90
França	966	875	1.131
Gabon	13	3	43
Gàmbia	97	68	84
Geòrgia	3	6	10
Geòrgia del Sud i Illes Sandvitx	2	2	3
Ghana	183	171	252
Grècia	62	69	99
Grenlàndia	4	8	0
Guaiana	8	12	9
Guatemala	9	5	8
Guinea	161	179	241
Guinea Bissau	67	58	59
Guinea Equatorial	165	115	243
Haití	2	2	2
Holanda (Països Baixos)	636	406	691
Hondures	16	18	17
Hong Kong	3	2	5
Hongria	38	12	22
Indeterminat	225	127	83
Índia	151	162	190
Indonèsia	3	0	3
Iran, República Islàmica d'	20	22	6
Iraq	2	1	7
Irlanda	146	159	155
Islàndia	7	6	12
Israel	11	8	9
Itàlia	2.416	2.439	3.415
Iugoslàvia	44	31	35
Jamaica	1	0	1
Japó	18	13	13
Jordània	5	1	0
Kazakhstan	2	2	8
Kenya	30	41	50
Laos, República Democràtica Popular	3	3	3
Letònia	2	2	4
Líban	5	2	7
Libèria	36	27	16
Lituània	12	8	13

Contractes a les Illes Balears amb destinació Palma segons país de nacionalitat del treballador/a. Anys 2002-2004			
	2002	2003	2004
Total	184.829	159.259	195.143
Lloc Ric	1	0	0
Luxemburg	11	9	12
Macau	3	3	0
Madagascar	1	2	1
Mali	632	513	671
Malta	1	1	4
Marianes del Nord, Illes	6	2	1
Marroc	3.407	2.768	2.974
Marshall, Illes	0	1	0
Mauritània	134	82	85
Mèxic	26	28	45
Moçambic	10	10	9
Moldàvia, República de	20	21	28
Montserrat	0	4	0
Namíbia	0	1	2
Nauru	2	0	0
Nepal	5	1	27
Nicaragua	3	4	9
Níger	69	43	17
Nigèria	1.390	1.404	1.719
Noruega	110	110	73
Nova Caledònia	6	5	0
Nova Zelanda	1	0	1
Oceà Índic, Territori Britànic del	0	1	2
Pakistan	60	80	98
Palestina, Territori Ocupat de	0	1	2
Panamà	3	3	4
Paraguai	15	19	19
Perú	510	485	691
Polinèsia Francesa	7	2	3
Polònia	144	132	168
Portugal	498	451	545
Qatar	0	0	1
Regne Unit	2.168	1.695	2.109
Romania	332	322	420
Rússia, Federació de	167	188	277
Rwanda	4	5	8
Sàhara Occidental	1	0	1
Salomon, Illes	2	0	0
San Pedro y Miquelon	0	1	0
Santo Tomás y Príncipe	1	0	0
Senegal	396	424	547
Sierra Leone	62	57	72
Singapur	4	1	3
Síria, República Àrab de	5	5	9
Somàlia	5	5	3
Sri Lanka	1	0	1
Sudan	0	0	4
Suècia	342	316	322
Suïssa	37	50	68

Contractes a les Illes Balears amb destinació Palma segons país de nacionalitat del treballador/a. Anys 2002-2004			
	2002	2003	2004
Total	184.829	159.259	195.143
Surinam	8	4	9
Tailàndia	15	9	7
Taiwan, Província de la Xina	1	3	5
Tanzània, República Unida de	1	0	0
Terres Australs Franceses	2	0	1
Timor Oriental	1	0	0
Togo	0	1	1
Tunis	13	14	19
Turquia	28	9	27
Txad	2	1	0
Txeca, República	92	70	107
Ucraïna	218	206	238
Uganda	2	0	4
Uruguai	245	294	481
Veneçuela	111	129	165
Verges, Illes (Britàniques)	1	0	0
Vietnam	7	7	5
Wallis i Futuna, Illes	2	0	0
Xile	382	370	494
Xina	758	738	745
Xipre	1	0	0
Zimbabwe	2	1	2
Font: Conselleria de Treball i Formació			

Annex 3

Contractes registrats a les Illes Balears amb destinació Palma segons activitat econòmica (CNAE-93 dos dígits) Anys 2002-2004				
		2002	2003	2004
Total		184.829	159.259	195.143
1	Agricultura, ramaderia, caça i activitats dels serveis relacionats amb aquestes	1.380	1.047	1.157
2	Silvicultura, explotació forestal i activitats dels serveis relacionats amb aquestes	22	36	27
5	Pesca, aqüicultura i activitats dels serveis relacionats amb aquestes	100	129	139
10	Extracció i aglomeració d'antracita, hulla, lignit i torba	-	-	-
14	Extracció de minerals no metàl·lics ni energètics	120	114	111
15	Indústria de productes alimentaris i begudes	1.683	1.534	1.649
17	Indústria tèxtil	86	67	84
18	Indústria confecció i de la pelleteria	140	109	183
19	Preparació, adobat i acabat del cuir	100	82	32
20	Indústria de la fusta i del suro, excepte mobles; cistelleria i esparteria	210	167	158
21	Indústria del paper	77	48	31
22	Edició, arts gràfiques i reproducció de suports gravats	692	533	518
24	Indústria química	116	90	98
25	Fabricació de productes de cautxú i matèries plàstiques	13	11	11
26	Fabricació d'altres productes minerals no metàl·lics	384	240	264
27	Metal·lúrgia	89	61	33
28	Fabricació de productes metàl·lics, excepte maquinària i equip	835	690	782
29	Indústria de la construcció de maquinària i equip mecànic	299	350	408
30	Fabricació de màquines d'oficina i equips informàtics	7	11	17
31	Fabricació de maquinària i material elèctric	208	285	283
32	Fabricació de material electrònic; fabricació d'equips i aparells de ràdio, televisió i comunicacions	1	1	-
33	Fabricació d'equip i instruments medicoquirúrgics, de precisió, òptica i rellogeria	72	53	57
34	Fabricació de vehicles de motor, remolcs i semiremolcs	4	3	6
35	Fabricació d'altre material transport	669	539	714
36	Fabricació de mobles; altres indústries manufactureres	458	377	405
37	Reciclatge	19	15	17
40	Producció i distribució d'energia elèctrica, gas, vapor i aigua calenta	41	47	52
41	Captació, depuració i distribució d'aigua	500	488	548
45	Construcció	32.429	25.723	26.565
50	Venda, manteniment i reparació de vehicles de motor, motocicletes i ciclomotors; venda a la menuda de combustible per a vehicles de motor	1.936	1.894	1.990
51	Comerç a l'engròs i mitjancers del comerç, excepte de vehicles de motor i motocicletes	5.623	5.112	6.122
52	Comerç a la menuda, excepte el comerç de vehicles de motor, motocicletes i ciclomotors; reparació d'efectes personals i estris domèstics	15.359	13.274	16.311
55	Hoteleria	34.653	26.589	32.511
60	Transport terrestre. Transport per canonada	2.472	2.225	2.636
61	Transport marítim, de cabotatge i per vies de navegació interiors	435	647	722
62	Transport aeri i espacial	3.836	3.197	5.135
63	Activitats annexes als transports; activitats d'agències de viatges	9.795	7.669	10.865
64	Correus i telecomunicacions	1.901	1.541	3.573
65	Intermediació financera, excepte assegurances i plans de pensions	703	574	600
66	Assegurances i plans de pensions, excepte seguretat social obligatòria	564	484	549
67	Activitats auxiliars a la intermediació financera	211	233	601
70	Activitats immobiliàries	1.554	1.340	1.741
71	Lloguer de maquinària i equip sense operari, d'efectes personals i estris domèstics	1.909	1.768	1.959
72	Activitats informàtiques	640	382	520
73	Investigació i desenvolupament	8	8	7
74	Altres activitats empresarials	33.922	31.509	41.599
75	Administració pública, defensa i seguretat social obligatòria	2.958	2.208	2.443
80	Educació	4.824	5.042	5.766
85	Activitats sanitàries i veterinàries, servei social	8.683	9.526	12.486
90	Activitats de sanejament públic	506	521	557
91	Activitats associatives	3.736	3.357	4.175
92	Activitats recreatives, culturals i esportives	4.260	4.108	4.356
93	Activitats diverses de serveis personals	3.292	2.992	3.341
95	Llars que empen personal domèstic	246	206	227
99	Organismes extraterritorials	49	3	2

Font: Conselleria de Treball i Formació

Annex 4

Classificació nacional d'ocupacions -94

1 Direcció de les empreses i de les Administracions Públiques

- A. Direcció de les administracions públiques i d'empreses de 10 o més assalariats
- B. Gerència d'empreses amb menys de 10 assalariats
- C. Gerència d'empreses sense assalariats

2. Tècnics i professionals científics i intel·lectuals

- D. Professions associades a titulacions de segon i tercer cicle universitari i afins
- E. Professions associades a una titulació de primer cicle universitari i afins

3. Tècnics i professionals de suport

- F. Tècnics i professionals de suport

4. Empleats de tipus administratiu

- G. Empleats de tipus administratiu

5. Treballadors de serveis de restauració, personals, protecció i venedors dels comerços

- H. Treballadors dels serveis de restauració i de serveis personals
- J. Treballadors dels serveis de protecció i seguretat
- K. Dependents de comerç i assimilats

6. Treballadors qualificats en l'agricultura i en la pesca

- L. Treballadors qualificats en l'agricultura i en la pesca

7. Artesans i treballadors qualificats de les indústries manufactureres, la construcció, i la mineria, excepte els operadors d'instal·lacions i maquinària

- M. Treballadors qualificats de la construcció, excepte els operadors de maquinària
- N. Treballadors qualificats de les indústries extractives, de la metal·lúrgia, la construcció de maquinària i assimilats
- P. Treballadors qualificats d'indústries d'arts gràfiques, tèxtil i de la confecció, de l'elaboració d'aliments, ebenistes, artesans i altres assimilats

8. Operadors d'instal·lacions i maquinària, i muntadors

- Q. Operadors d'instal·lacions industrials, de maquinària fixa; muntadors i acobladors
- R. Conductors i operadors de maquinària mòbil

9. Treballadors no qualificats

- S. Treballadors no qualificats en serveis (excepte transports)
- T. Peons de l'agricultura, pesca, construcció, indústries manufactureres i transports

0. Forces Armades

- U. Forces Armades.

Annex 5

Indicadors econòmics. Municipis de les Illes Balears. Nivell econòmic, nivell de variació de la renda disponible i índex d'activitat econòmica 2003.			
	Nivell Econòmic 2003	Renda disponible (nivell variació 98-03)	Índex d'activitat econòmica 2003
Illes Balears	8	7	2.329
Alaior	8	7	19
Alaró	8	7	6
Alcúdia	8	8	58
Algaida	8	7	5
Andratx	10	7	20
Artà	8	7	11
Binissalem	7	7	8
Bunyola	9	7	7
Calvià	10	8	150
Campanet	8	6	2
Campos	8	7	14
Capdepera	8	8	22
Castell (es)	8	7	8
Ciutadella de Menorca	8	7	52
Consell	8	7	4
Eivissa	8	8	95
Esporles	9	7	4
Felanitx	8	7	28
Ferrieres	7	6	7
Formentera	7	7	14
Inca	6	7	51
Lloret de Vistalegre	8	7	1
Lloseta	6	7	12
Llubí	7	6	3
Llucmajor	8	8	48
Maó	8	7	134
Manacor	8	7	75
Maria de la Salut	7	6	3
Marratxí	9	9	52
Mercadal (es)	8	8	11
Migjorn Gran (es)	7	6	3
Montuiri	7	6	4
Muro	7	7	18
Palma	8	7	1.031
Petra	7	6	4
Pobla (sa)	6	6	15
Pollença	8	7	34
Porreres	7	7	7
Puigpunyent	9	8	2
Salines (ses)	8	7	7
Sant Antoni de Portmany	7	7	30
Sant Joan	7	7	2
Sant Joan de Labritja	7	7	7
Sant Josep de sa Talaia	8	8	42
Sant Llorenç des Cardassar	8	8	22
Sant Lluís	8	8	11
Santa Eugènia	8	7	1
Santa Eulàlia del Riu	8	7	54
Santa Margalida	8	7	18
Santa Maria del Camí	8	7	8
Santanyí	9	7	24
Selva	7	6	4
Sencelles	9	8	2
Sineu	8	6	4
Sóller	8	7	17
Són Servera	8	7	18
Valldemossa	9	6	3
Vilafranca de Bonany	6	6	2

Font: Anuari Econòmic d'Espanya, "la Caixa"

DIAGNÓSTICO MUNICIPIO DE PALMA

ÍNDICE

1. INTRODUCCIÓN	3
2. METODOLOGÍA	4
3. POBLACIÓN	5
3.1 <i>Evolución de la población</i>	5
3.2 <i>Estructura de la población</i>	7
Datos generales.....	7
Nacionalidad y procedencia.....	8
Balance Migratorio	11
4. ECONOMÍA	12
4.1 <i>Indicadores de nivel económico</i>	12
4.2 <i>Actividad económica y empresarial</i>	14
5. MERCADO DE TRABAJO	18
5.1 <i>Tasa de actividad y tasa de dependencia</i>	18
5.2 <i>Afiliados a la Seguridad Social</i>	18
5.3 <i>Contratos</i>	22
Datos generales.....	22
Contratos según sector de actividad	23
Contratos según actividad económica	24
Según tipo de contrato	26
5.4 <i>Población parada</i>	28
Datos generales.....	28
Población parada según sexo y edad	30
Población parada según nivel de estudios.....	32
Población parada según sector	33
Población parada según actividad económica.....	33
Población parada según grupo profesional	35
5.5 <i>Demandantes activos inscritos</i>	35
6. RESUMEN Y CONCLUSIONES	37
6.1 <i>Población</i>	37
6.2 <i>Economía y actividad empresarial</i>	37
6.3 <i>Mercado de trabajo: Población afiliada, contratada y parada</i>	38
7. ORIENTACIONES PARA UNA FUTURA ESTRATEGIA DE ACTUACIÓN LOCAL	41
8. ANEXOS	46
Anexo 1: descripción metodológica de algunos conceptos	46
Anexo 2: contratos en las Illes Balears con destinación Palma de Mallorca según nacionalidad del trabajador/a. Años 2002-2004	50
Anexo 3: Contratos registrados en las Illes Balears con destinación Palma de Mallorca según actividad económica (CNAE-93 dos dígitos). Años 2002-2004	54
Anexo 4: clasificación nacional de ocupaciones – 94	55
Anexo 5: Indicadores económicos. Municipios de las Illes Balears. Nivel económico, nivel de variación de la renta e índice de actividad económico.	56

1. INTRODUCCIÓN

El objetivo de este informe era el de proporcionar una visión diagnóstica de la salud socio-económica del municipio de Palma, analizando las principales variables que influyen en ella y estimando hipótesis explicativas para, en último lugar, proponer un plan de medidas (estabilizadoras, preventivas o correctoras en su caso) que sirviera de punto de partida para los acuerdos a establecer en el próximo Pacte Local per l'Ocupació que se firme en Palma.

En la medida en que ha sido posible, se ha incluido y analizado a tal fin una selección de los indicadores de población, actividad económica y empleo disponibles para el municipio. Considerando el tiempo y recursos utilizados al efecto, estamos satisfechos del resultado obtenido y esperamos que sirva a los fines descritos.

Sin embargo, queremos dejar destacada constancia de que no hemos podido acercarnos con la profundidad y el rigor que requeriría un verdadero diagnóstico, pues muchos de los datos clave necesarios para formularlo no están disponibles en el momento de redactar este documento. De ahí que el título de este documento sea "Una *aproximación* al mercado de trabajo del municipio de Palma". Como ya se verá, una primera recomendación ha sido obviamente la de ampliar esta información en el futuro, acordando las colaboraciones institucionales que sean necesarias para su éxito.

Por la misma razón, las "orientaciones para la elaboración de una futura estrategia de actuación local" se presentan más en forma de objetivos a conseguir que de medidas precisas a desarrollar.

Finalmente, queremos destacar que para este último apartado se ha utilizado como bibliografía de referencia el "Pla general d'Ocupació de Catalunya", editado por la Generalitat de Catalunya que, como habitualmente, nos parece vanguardista en relación a nuestra realidad local y un ejemplo a seguir.

2. METODOLOGÍA

La información recogida en este informe se presenta en tres grandes bloques: población (evolución general y estructura de la población), economía (indicadores generales de la actividad empresarial), y mercado de trabajo (afiliados a la Seguridad Social, contratos, población parada y demandantes activos inscritos).

La información utilizada procede básicamente de las siguientes fuentes:

- Instituto Nacional de Estadística (INE)
- Ayuntamiento de Palma. Padrón municipal.
- Institut Balear d'Estadística (IBAE)
- Anuario Social de España 2005. La Caixa.
- Centro de Estudios y Programas Laborales de las Islas Baleares de la Consejería de Trabajo y Formación.
- Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales (MTAS)
- OCDE/Eurostat

La mayor parte de los datos corresponden al año 2004 (variando del 1.1.2004, 31.12.2004 o media anual según la fuente disponible). En los casos en los que resultaba útil presentar una evolución, se han añadido años anteriores, principalmente de 2003 y 2002.

Aunque esta caracterización intenta centrarse en el municipio de Palma, frecuentemente se encontrarán datos referidos a las Illes Balears por dos razones:

- Para comparar la situación del municipio respecto a su entorno más inmediato.
- Porque no se disponen de datos para el municipio de Palma, por lo que se toman de referencia los de la comunidad.

Efectivamente, deben destacarse las importantes limitaciones halladas a la hora de realizar este informe, pues la carencia de información desglosada sobre numerosas variables a nivel municipal ha impedido la inclusión de datos clave para analizar adecuadamente el mercado de trabajo y la actividad económica local, imposibilitando el establecimiento de posteriores hipótesis sobre sus orígenes o consecuencias.

Así por ejemplo, la EPA sólo proporciona datos a nivel nacional, de la CCAA y provincial; y tampoco es posible conocer la desagregación según sexo o edad de los afiliados a la Seguridad Social en el término de Palma.

Recomendaríamos pues encarecidamente una colaboración más estrecha entre las distintas entidades locales, autonómicas y nacionales generadoras de datos específicos sobre este ámbito (MTAS, Consejería de Trabajo y Formación del Govern Balear –principalmente- y Ayuntamiento de Palma), de la que se podrían obtener resultados de información y análisis muy positivos.

3. POBLACIÓ

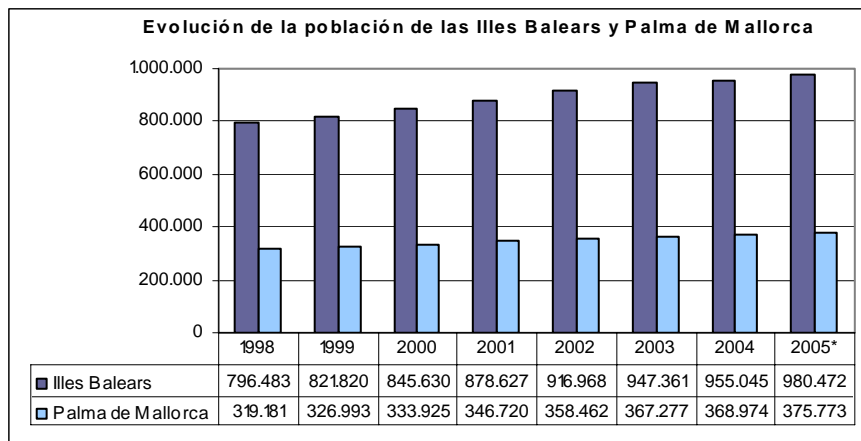
Este capítulo presenta los principales datos de población del municipio de Palma y de Illes Balears. Además de la evolución de la población total (basada en datos del INE y del Ayuntamiento de Palma) se proporciona información desglosada sobre la edad, sexo y procedencia de la población, así como un balance migratorio a fecha 2004. Todos los datos están actualizados al menos a 2004, a excepción del número de hogares, que procede del Censo 2001.

En contra de la intención inicial, no se desglosa el nivel educativo de la población por limitaciones de la fuente utilizada (INE). Aunque el Padrón Municipal permite dicha observación, la información que suministra no se corresponde fielmente a la del INE, lo que imposibilita el cruce de datos.

3.1 Evolución de la población

Según datos provisionales a 1.1.2005, en las Illes Balears viven 980.472 personas, lo que supone un aumento del 23% con respecto al año 1998.

La población de Palma acumula el 38% de dicha cifra, sumando 375.773 personas, que reflejan un aumento global del 18% respecto a 1998, año en que la población no superaba los 320.000 habitantes.

Fuente: Instituto Nacional de Estadística (INE) y Ayuntamiento de Palma
(* Datos provisionales)

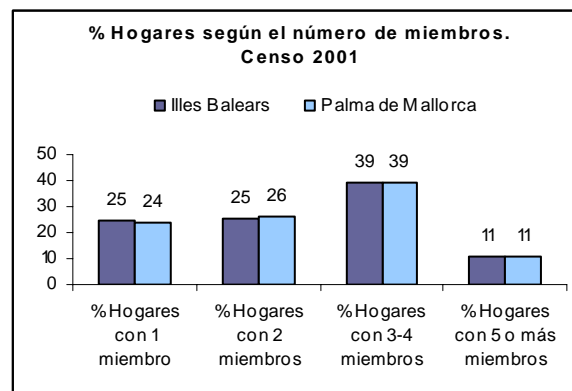
Según el Anuario Económico de España de la Caixa, el ritmo de crecimiento medio anual de la población en el período 99-04 es del 3,1% en el caso de las Illes Balears y del 2,4% en el caso de Palma. En el gráfico siguiente se aprecia el crecimiento anual de ambos territorios. En el caso del municipio, entre 1999 y 2000 se da un crecimiento del 2-2,5%, que alcanza casi un 4% el año siguiente. A partir de entonces, el crecimiento se ralentiza, hasta llegar a un crecimiento de menos del 1%. En el caso de la CCAA, la evolución es la misma, si bien el porcentaje de crecimiento está un poco por encima del correspondiente a Palma.

En el Censo del 2001, la población residente aparecía agrupada en 308.625 hogares en las Illes Balears y 121.143 en Palma (considérese que el número de hogares es menor que el de viviendas, puesto que se entiende como hogar el grupo de personas que residen en la misma vivienda familiar).

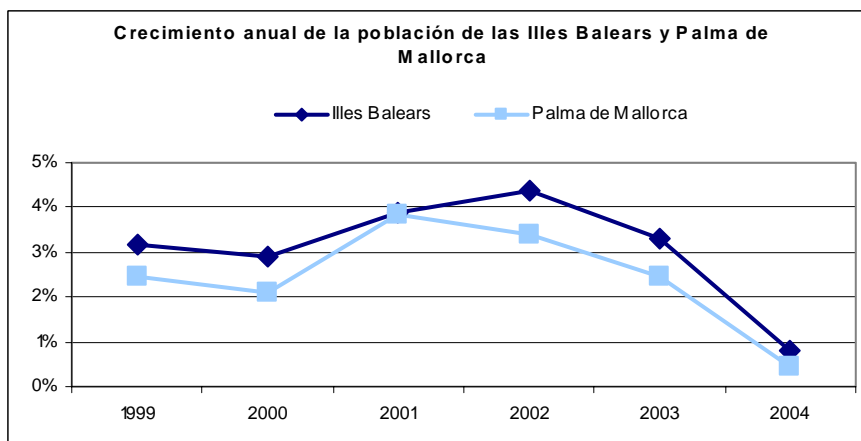
Para ambos territorios, el número medio de miembros por hogar era de 2,7 personas, siendo también la distribución según número de miembros muy similar: en la capital, de cada 100 hogares 24 eran unipersonales, 26 estaban formados por dos miembros, 39 por tres o cuatro personas y 11, por cinco o más. En todo caso, la diferencia de fechas entre ambas fuentes no aconseja tomar ésta última como referencia.

Hogares según el número de miembros de Illes Balears y Palma de Mallorca. Censo 2001		
	Illes Balears	Palma
Número de viviendas	495.079	157.183
Número de hogares	308.625	121.143
% Hogares con 1 miembro	24,9	24,0
% Hogares con 2 miembros	25,3	25,8
% Hogares con 3-4 miembros	39,3	39,4
% Hogares con 5 o más miembros	10,5	10,8
Número medio de miembros por hogar	2,7	2,7

Fuente: Anuario Social de España. La Caixa

Fuente: Elaboración propia a partir de datos del Anuario Social de España. La Caixa

Fuente: Elaboración propia a partir de datos del Instituto Nacional de Estadística (INE)

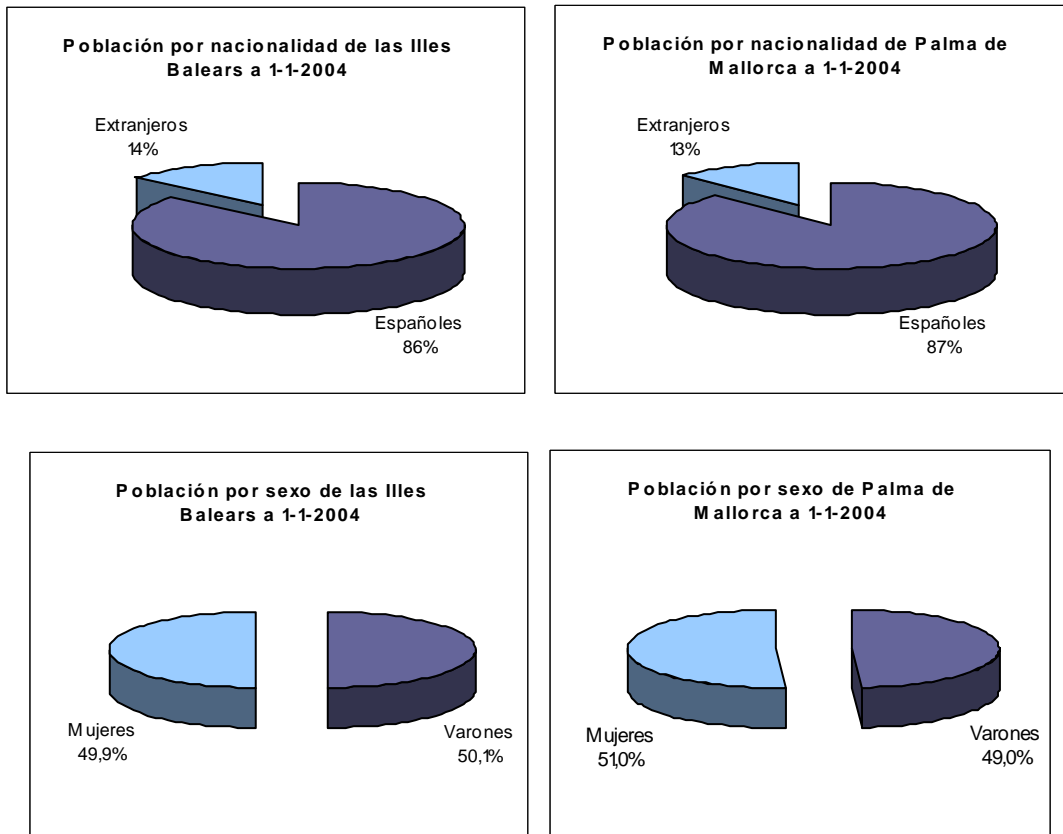
3.2 Estructura de la població

Datos generales

Si nos fijamos en el tipo de población que compone las Illes Balears, de las 955.045 personas registradas en 1.1.2004, el 86% es de nacionalidad española y el 14% extranjera. Un 16% de población tiene menos de 16 años, un 70% entre 16 y 64 años, y el 14% restante, 65 años y más. Las mujeres y los hombres están equiparados.

En Palma el número de personas de nacionalidad española es de 322.823 (el 87% de la población total) y el nacionalidad extranjera, 46.151 (13% de población extranjera). En cuanto al sexo, el porcentaje de mujeres está dos puntos por encima del de hombres (51% frente al 49%). Respecto a la estructura de edades, se siguen las mismas pautas que en el caso de la CCAA: 16%, 70% y 14% para los menores de 16 años, entre 16 y 64 años y mayores de 64 años, respectivamente. Así, la tasa de envejecimiento⁷ (porcentaje de mayores de 64 años sobre el total de la población) es similar en ambos casos: 13,88 para la CCAA y 13,70 para Palma. Cabe decir que esta tasa es inferior a la general española, donde el 16,90% de la población tiene 65 años o más.

Los gráficos y la tabla que aparecen a continuación recogen los datos proporcionales y las cifras totales.

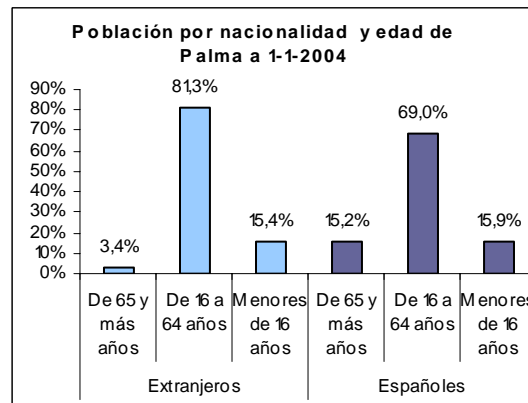
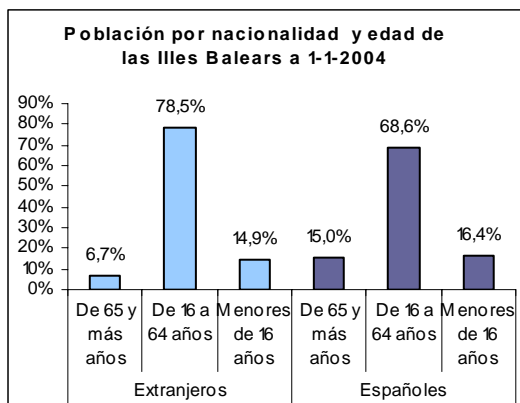
Fuente: Elaboración propia a partir de datos del Instituto Nacional de Estadística (INE)

⁷ Estimaciones de elaboración propia a partir de datos del SOIB y del INE.

Población por sexo, edad y nacionalidad (español/extranjero) a 1-1-2004						
	Illes Balears			Palma		
	Ambos sexos	Varones	Mujeres	Ambos sexos	Varones	Mujeres
Total	955.045	478.046	476.999	368.974	180.814	188.160
Menores de 16 años	154.350	79.261	75.089	58.305	29.858	28.447
De 16 a 64 años	668.255	342.224	326.031	260.105	130.799	129.306
De 65 y más años	132.440	56.561	75.879	50.564	20.157	30.407
Espanoles	823.622	410.388	413.234	322.823	157.677	165.146
Menores de 16 años	134.831	69.215	65.616	51.214	26.262	24.952
De 16 a 64 años	565.129	289.000	276.129	222.601	111.889	110.712
De 65 y más años	123.662	52.173	71.489	49.008	19.526	29.482
Extranjeros	131.423	67.658	63.765	46.151	23.137	23.014
Menores de 16 años	19.519	10.046	9.473	7.091	3.596	3.495
De 16 a 64 años	103.126	53.224	49.902	37.504	18.910	18.594
De 65 y más años	8.778	4.388	4.390	1.556	631	925

Fuente: Instituto Nacional de Estadística (INE)

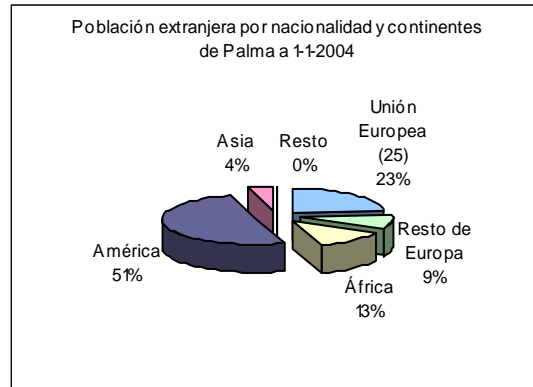
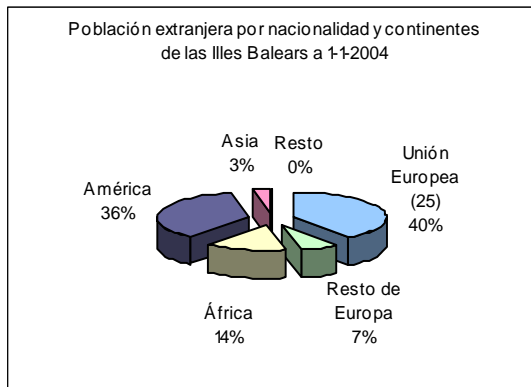
Cabe destacar que tanto en las Illes Balears como en Palma la población española presenta un mayor envejecimiento que la extranjera. En el caso del municipio, el porcentaje de españoles de 65 años y más supone el 15,2% frente a un 3,4% de extranjeros. La población menor de 16 años, ronda el 15-16% en ambos casos. En la CCAA se da una estructura similar, si bien la diferencia en el porcentaje de personas mayores se reduce: 15% en el caso de los españoles y 6,7% en el de los extranjeros. Los gráficos siguientes muestran dichos datos.

Fuente: Elaboración propia a partir de datos del Instituto Nacional de Estadística (INE)

Nacionalidad y procedencia

Del total de la población extranjera en las Illes Balears, el 40% procede de algún país perteneciente a la Unión Europea de los 15, seguidos por el 26% procedente de América y el 14% de África. En Palma la estructura por nacionalidades difiere bastante, puesto que la población más numerosa extranjera es con diferencia la procedente de América, que supone el 51%, seguido de la procedente de la UE-15 (23%) y África (13%).

Fuente: Elaboración propia a partir de datos del Instituto Nacional de Estadística (INE)

Los países más representativos en las Illes Balears son Alemania, nacionalidad del 15% de los extranjeros, Ecuador, con un 12%, Reino Unido y Marruecos, con el 10% cada uno, y Argentina, con un 8% de la población extranjera. En Palma, los países más representativos son todos de América del Sur: Ecuador (16%), Argentina (11%) y Colombia (10%). En la tabla siguiente se recogen las cifras de las principales nacionalidades, diferenciando además los datos por sexo.

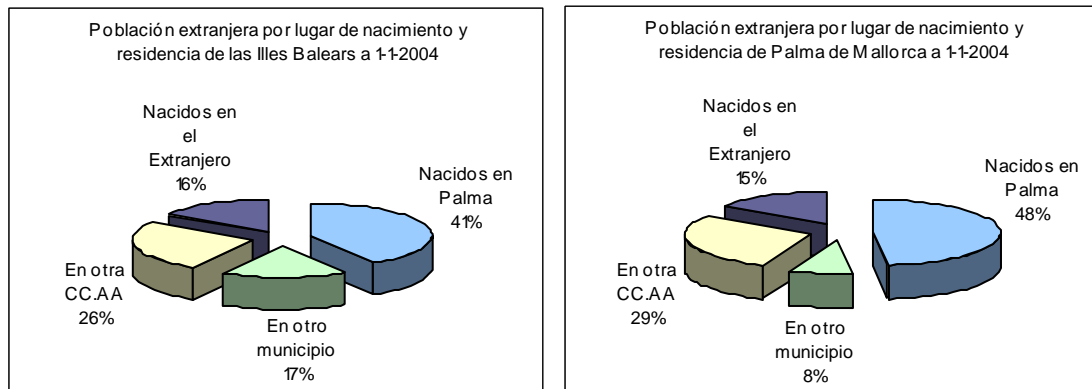
Población por sexo y nacionalidad (principales nacionalidades) a 1-1-2004. IB y Palma.						
	Illes Balears			Palma		
	Ambos sexos	Varones	Mujeres	Ambos sexos	Varones	Mujeres
Total Población	955.045	478.046	476.999	368.974	180.814	188.160
Total Extranjeros	131.423	67.658	63.765	46.151	23.137	23.014
Total Europa	61.238	29.917	31.321	14.827	7.150	7.677
Total Unión Europea (15)	52.627	25.630	26.997	10.636	5.113	5.523
Alemania	19.790	9.718	10.072	2.517	1.208	1.309
Francia	4.842	2.260	2.582	1.110	476	634
Reino Unido	12.745	5.923	6.822	1.475	672	803
Resto de Europa	8.611	4.287	4.324	4.191	2.037	2.154
Rumanía	2.268	1.256	1.012	810	440	370
Total África	18.814	13.231	5.583	5.783	4.116	1.667
Marruecos	13.649	9.425	4.224	2.348	1.543	805
Total América	47.240	22.244	24.996	23.464	10.681	12.783
Colombia	8.519	3.738	4.781	4.477	1.883	2.594
Ecuador	15.381	7.422	7.959	7.543	3.409	4.134
Argentina	10.426	5.358	5.068	5.177	2.627	2.550
Total Asia	4.014	2.209	1.805	2.040	1.174	866
Resto	117	57	60	37	16	21

Fuente: Instituto Nacional de Estadística (INE)

Ahora vamos a considerar los datos de población según lugar de nacimiento, en lugar de por nacionalidad, como se ha hecho hasta ahora. Se observa que son más numerosos que cuando se tiene en cuenta la nacionalidad, ya que algunas personas que han nacido en el extranjero han obtenido la nacionalidad española.

En Palma, los nacidos en el mismo municipio son un 48%, en otro municipio un 8%, en otra Comunidad Autónoma un 29%, y un 15% en el extranjero.

Los porcentajes y las cifras concretas se muestran en los gráficos y tabla siguientes.

Fuente: Elaboración propia a partir de datos del Instituto Nacional de Estadística (INE)

Población nacida en el extranjero por sexo y lugar de nacimiento a 1-1-2004. IB y Palma.						
	Illes Balears			Palma		
	Ambos sexos	Varones	Mujeres	Ambos sexos	Varones	Mujeres
Total	955.045	478.046	476.999	368.974	180.814	188.160
Nacidos en España	803.599	401.910	401.689	313.757	153.954	159.803
Nacidos en Baleares	557.400	276.283	281.117	206.682	101.218	105.464
Nacidos en Palma	396.503	197.221	199.282	177.109	88.259	88.850
En otro municipio	160.897	79.062	81.835	29.573	12.959	16.614
En otra CC.AA	246.199	125.627	120.572	107.075	52.736	54.339
Nacidos en el Extranjero	151.446	76.136	75.310	55.217	26.860	28.357

Fuente: Instituto Nacional de Estadística (INE)

De los 151.446 residentes en las Illes Balears nacidos en el extranjero, el colectivo más destacado es el de personas nacidas en Sudamérica: es el caso de 61.651 personas, el 40,7%. Los nacidos en Argentina y Ecuador son los colectivos sudamericanos más comunes (11,6% y 10%, respectivamente). Más de una tercera parte (54.377, el 35,9%) ha nacido en la UE-15. En este grupo destacan los nacidos en Alemania (20.887, el 13,8% de los nacidos en el extranjero), seguido de los nacidos en el Reino Unido (13.710, el 9,1%) y Francia (7.231, el 4,8%). Un total de 9.980 personas han nacido en el resto de Europa, principalmente en Rumania. De las 20.357 personas nacidas en África, 14.166 (el 9,4% del total) procede de Marruecos. Sólo 4.991 personas (3,3%) nacieron en Asia.

Los lugares de procedencia de las 55.217 personas nacidas en el extranjero que residen en Palma difieren del esquema balear. Si bien se mantiene aproximadamente el porcentaje de personas nacidas en África, Europa no UE-15 y Asia (11,9%, 8,4% y 4,2% respectivamente), hay diferencias importantes respecto a los nacidos en la UE-15 y Sudamérica. En la capital, la presencia de personas nacidas en Sudamérica es bastante más acusada: las 30.590 personas con esta procedencia suponen más de la mitad del colectivo extranjero, concretamente el 55,4%. Así mismo, el porcentaje de personas nacidas en la UE-15 está 16 puntos por debajo del correspondiente a la CCAA. Hablamos de 10.990 personas que suponen el 19,9% del colectivo nacido en el extranjero. Los países de nacimiento más comunes son, por este orden, Argentina (16,1%), Ecuador (13,3%), Colombia (8,3%), Alemania (5,2%), Marruecos (5,2%) y Francia (4,1%). La tabla siguiente recoge las cifras correspondientes.

Población nacida en el extranjero por sexo y lugar de nacimiento a 1-1-2004						
	Illes Balears			Palma		
	Total	Varones	Mujeres	Total	Varones	Mujeres
Total Población	955.045	478.046	476.999	368.974	180.814	188.160
Nacidos en el Extranjero	151.446	76.136	75.310	55.217	26.860	28.357
Total Europa	64.257	29.849	34.408	15.643	6.884	8.759
Total Unión Europea (15)	54.377	25.011	29.366	10.990	4.659	6.331
Alemania	20.887	10.094	10.793	2.882	1.316	1.566
Francia	7.231	3.198	4.033	2.238	899	1.339
Reino Unido	13.710	6.003	7.707	1.814	730	1.084
Resto de Europa	9.880	4.838	5.042	4.653	2.225	2.428
Rumania	2.414	1.306	1.108	881	464	417
Total África	20.357	14.055	6.302	6.593	4.514	2.079
Marruecos	14.166	9.747	4.419	2.848	1.810	1.038
Total América	61.651	29.493	32.158	30.590	14.145	16.445
Colombia	8.920	3.867	5.053	4.599	1.902	2.697
Ecuador	15.136	7.281	7.855	7.351	3.307	4.044
Argentina	17.639	9.328	8.311	8.879	4.593	4.286
Total Asia	4.991	2.640	2.351	2.329	1.285	1.044
Oceanía	190	99	91	62	32	30

Fuente: Instituto Nacional de Estadística (INE)

Balance Migratorio

Según los datos de 1-1-04 proporcionados por el IBAE, tanto en Baleares como en Palma el balance migratorio es positivo. Respecto a la CCAA, hablamos de 43.081 personas inmigradas (aquellas que en el año de referencia han entrado en las Illes Balears procedentes de otra comunidad autónoma o del extranjero y se han empadronado en alguno de sus municipios) y de 23.347 emigradas (personas que se han ido de las Islas Baleares en el año de referencia y que, por tanto, han causado bajo en alguno de sus municipios), lo que ha supuesto un balance migratorio de 19.734 personas. Dicho balance es de 6.664 personas en el municipio de Palma, resultado de restar las 9.424 personas que emigraron a las 16.088 que inmigraron.

Si nos fijamos en la estructura por edades en el caso de Palma, el 57% del balance migratorio lo causan personas de entre 20 y 34 años.

Por las consecuencias que tiene en el sistema educativo, resulta interesante observar también los datos correspondientes a los más pequeños: en 2003 se dieron de alta 1.774 menores de 15 años en Palma procedentes de fuera de las Illes Balears, de forma más o menos similar en los tres grupos quinquenales, si bien con un mayor peso de los menores de 5 años. Por otra parte, 1.237 menores de 15 años emigraron, resultando un balance positivo de 6.664 personas, que suponen el 9% del balance total.

Inmigración, emigración y balance migratorio por grupos de edad a 1-1-2004. IB y Palma.						
	Illes Balears			Palma		
	Inmigración	Emigración	Balance	Inmigración	Emigración	Balance
Total	43.081	23.347	19.734	16.088	9.424	6.664
0-4	2.068	1.565	503	661	561	100
5-9	1.636	1.026	610	551	355	196
10-14	1.588	937	651	562	321	241
15-19	2.246	952	1.294	927	358	569
20-24	6.553	2.713	3.840	2.754	1.125	1.629
25-29	8.539	4.831	3.708	3.556	2.029	1.527
30-34	5.930	3.942	1.988	2.300	1.655	645
35-39	3.945	2.384	1.561	1.478	985	493
40-44	2.861	1.629	1.232	1.004	640	364
45-49	2.069	1.104	965	690	454	236
50-54	1.639	699	940	479	271	208
55-59	1.249	560	689	365	239	126
60-64	1.046	347	699	247	144	103
65 i més	1.712	658	1.054	514	287	227

Fuente: IBAE

4. ECONOMÍA

Este capítulo presenta una breve selección de datos económicos generales basados en indicadores de nivel económico, índices y actividades empresariales obtenidos principalmente de la Consejería de Trabajo y Formación, el INE y el Anuario Económico de España que edita anualmente la Caixa.

Debe entenderse que dichos indicadores (índice turístico o índice comercial mayorista, por ejemplo) tienen una interpretación limitada, puesto que se construyen en relación al conjunto de España. Un crecimiento pausado en la industria turística balear unido a un rápido crecimiento de la del conjunto del estado, por ejemplo, podría interpretarse como una disminución turística en las islas, cuando únicamente se trata de una disminución de su peso relativo.

En relación a las actividades empresariales registradas debe también resaltarse que el mencionado Anuario no proporciona datos desglosados sobre hostelería, un sector clave tanto en Palma como en las Illes Balears, por lo que se ha optado por complementarlos con información obtenida de la Consejería de Turismo del Govern de les Illes Balear.

Otras limitaciones que deben considerarse en la lectura del siguiente análisis son:

- En la fecha de elaboración de este informe, no se dispone de los datos sobre altas y bajas de empresas, número de empleados y volumen de negocio de las empresas locales. Esta información, generada por la Agencia Tributaria y disponible bajo petición en la Cámara de Comercio, hubiera permitido conocer la evolución de las actividades empresariales del municipio.
- Tampoco se dispone de datos referentes al Impuesto de Actividades Económicas (IAE) desglosada para cada uno de los sectores económicos, lo que limita el análisis al número de actividades o de establecimientos locales, sin que puedan conocerse el tamaño medio de las actividades o establecimientos ni el volumen de negocio que generan.

4.1 Indicadores de Nivel económico

En líneas generales, la economía balear y palmesana se encuentra en una buena situación en relación con el resto de CCAA de España.

Tal y como se muestra en la tabla siguiente, Illes Balears es una de las CCAA con mayor nivel de Renta Familiar Disponible por Habitante. En un baremo que va de 1 (hasta 7.200€ de RFD por habitante) hasta 10 (más de 14.500€), nuestra CCAA se encuentra en el nivel 8, que comprende una RFD de entre 12.700 y 13.500 € por habitante. Por encima sólo se sitúan Navarra y el País Vasco. Cataluña, Madrid y La Rioja aparecen en el mismo nivel, así como el municipio de Palma. Para conocer la cantidad que se asigna a cada nivel de renta, puede consultarse en los anexos.

Respecto al resto de municipios de las Baleares, Palma se encuentra en una situación media, puesto que 31 municipios también aparecen en el nivel económico 8. Nueve municipios tienen un nivel mayor de renta que Palma: Andratx, Calvià, Bunyola, Esporles, Marratxí, Puigpunyent, Santanyí, Sencelles y Valldemossa. Además, hay 16 municipios con nivel 6 o 7.

Las tablas siguientes detallan dichos niveles por CC.AA y un ranking de los 10 municipios de mayor nivel económico en las illes Balears.

Indicadores económicos de las CCAA. Nivel económico 2003 y nivel de variación 98-03 de la renta disponible		
	Nivel Económico 2003	Renta disponible (nivel de variación 98-03)
Total ESPAÑA	5	6
Navarra	9	6
País Vasco	9	5
Illes Balears	8	7
Cataluña	8	6
Madrid	8	6
La Rioja	8	6
Aragón	7	5
Cantabria	6	5
Asturias	5	5
Canarias	5	7
Castilla y León	5	5
Comunidad Valenciana	5	7
Ceuta	5	6
Melilla	5	6
Castilla-La Mancha	4	5
Galicia	4	5
Murcia	4	6
Andalucía	3	5
Extremadura	3	5

Fuente: Anuario Económico de España. La Caixa

Indicadores económicos. Municipios de las Illes Balears más relevantes. Nivel económico 2003 y nivel de variación 98-03 de la renta disponible		
	Nivel Económico 2003	Renta disponible (nivel de variación 98-03)
Andratx	10	7
Calvià	10	8
Bunyola	9	7
Esporles	9	7
Marratxí	9	9
Puigpunyent	9	8
Santanyí	9	7
Sencelles	9	8
Valldemossa	9	6
Palma	8	7

Fuente: Anuario Económico de España. La Caixa

Entre 1998 y 2003, Illes Balears es, junto a Canarias y Valencia, una de las CCAA que más ha incrementado su Renta Familiar Disponible. En un baremo que va desde 1 (variación inferior al 10%) hasta 10 (variación superior al 72%), presenta un nivel 7, lo que significa que dicha renta ha aumentado entre un 42% y un 50%. La metodología recoge los porcentajes asignados a cada nivel.

Otro indicador económico interesante es la cuota de mercado. Dicho índice expresa la capacidad de consumo comparativa referida a 1 de enero de 2004, y resulta del promedio de seis variables: población, número de teléfonos, automóviles, camiones, oficinas bancarias, y actividades comerciales minoristas. Estos números índices expresan la participación (en tanto por 100.000) que corresponde a cada municipio sobre una base nacional de 100.000 unidades. Así, es clave el volumen de población, ya que aquellas CCAA con mayor número de habitantes tendrán mayor participación en la cuota de mercado.

En el caso de las Baleares, la cuota de mercado en 2004 es de 2.463, y en el municipio, de 894. Si tenemos en cuenta que a 1-1-2004 la población residente en las Illes Balears supone el 2.211 por 100.000, y la de Palma, el 854 por 100.000, vemos que su cuota de mercado está algo por encima de la que le correspondería si la cuota estuviese homogéneamente distribuida en todo el territorio español de acuerdo con el volumen de población.

En resumen, tanto Baleares como Palma están en una situación favorable en relación con el conjunto del estado:

Indicadores económicos		
	Illes Balears	Palma
Nivel económico 2003	8	8
Renta disponible (nivel de variación 98-03)	7	7
Cuota de mercado 2004	2.463	894

Fuente: Anuario Económico de España. La Caixa

4.2 Actividad económica y empresarial

Al igual que en el caso del índice de cuota de mercado, los índices que presentamos a continuación muestran el peso relativo de la participación de la actividad económica (en tantos por 100.000) de cada territorio sobre una base nacional de 100.000 unidades. El cuadro siguiente resume los principales índices.

Índices de actividad económica		
	Illes Balears	Palma
Índice de actividad económica 2003	2.329	1.031
Índice de actividad económica 1998	2.252	1.070
Índice industrial 2003	1.617	580
Índice comercial 2003	2.340	1.158
Índice comercial mayorista 2003	2.095	1.049
Índice comercial minorista 2003	2.484	1.222
Índice de restauración y bares 2003	2.894	1.340
Índice turístico 2003	14.765	3.090
Índice turístico 1998	16.328	4.115

Fuente: Anuario Económico de España. La Caixa

El índice de actividad económica, obtenido a partir del impuesto correspondiente al total de actividades económicas empresariales (industriales, comerciales y de servicios) y profesionales, es de 2.329 para las Illes Balears y de 1.031 para Palma. En este último caso, supone una disminución del 3,6% respecto a 1998, al contrario que en la CCAA, donde se dio un incremento de un porcentaje similar (3,4%).

El índice más destacado, el turístico, presenta una disminución importante entre 2003 y 1998. En la CCAA supone un 9,6% menos, mientras que en el municipio, dicha reducción es de 1.025 unidades, aunque proporcionalmente es mucho más alta: concretamente, del 24,9%. Al ser un indicador dependiente de la situación turística en el resto del estado español, su reducción puede no ser debida sólo a una disminución de la actividad turística, sino también a un crecimiento en el resto de comunidades.

El resto de índices tienen un peso muy inferior, aunque en el caso del municipio todos están por encima del índice de actividad económica, a excepción del industrial, que apenas se sitúa en 580. El índice comercial es de 1.158, con más peso del comercio minorista (1.222) que mayorista (1.049). El índice de restauración y bares supera los anteriores, con un valor de 1.340.

En cuanto a las empresas inscritas en el Régimen de la Seguridad Social, aparecen un total de 42.388 empresas en las Illes Balears y de 18.114 en Palma, la mayoría de las cuales trabajaría para el sector turístico:

Empresas del régimen general por sectores. Año 2004		
	Illes Balears	Palma
Total empresas de alta en la Seguridad Social	42.388	18.114
% empresas sector agrícola-pesquera	13,0%	14,7%
% empresas sector industrial	9,0%	5,7%
% empresas sector construcción	23,0%	11,0%
% empresas sector servicios	55,0%	68,6%

Fuente: Consejería de Trabajo y Formación

Las tablas siguientes muestran las cifras de empresas en Illes Balears y Palma.

De otro lado, se incluyen datos proporcionados por el CITTIB de la Consejería de Turismo sobre el número de establecimientos turísticos. Estos datos no son plenamente comparables con el resto, no sólo porque la fuente utilizada sea distinta, sino porque, mientras que para el comercio, restauración y bares, industria y banca se habla de "actividades", en el caso de los datos del CITTIB se habla de "establecimientos" y aunque el uno supone una buena aproximación del otro, no debemos olvidar que se trata de conceptos diferentes.

Como se refleja en los cuadros siguientes, en el municipio de Palma las actividades minoristas (7.607) superan ampliamente en número al resto de actividades empresariales, seguidas por las actividades industriales (6.728) y las de restauración y bares (3.316).

En último lugar aparecen 234 establecimientos hoteleros, aunque su bajo número no debe llevar a confusión, puesto que en muchas ocasiones pueden implicar un gran número de trabajadores, ocupando en su conjunto mucha población, tal y como confirmarán más tarde los datos de mercado de trabajo que se incluyen.

En primer lugar, de cada 100 comercios minoristas, 69 pertenecen a no alimentación (21 son de vestido y calzado, 16 de hogar, y 32, otros), 24 a alimentación (22, comercio tradicional, y los otros 2, supermercados), y 7, comercio mixto y otros. Los cinco centros comerciales registrados como tal en 2004, a pesar de su amplio volumen de ventas, no llegan a representar un 1% sobre el total de comercios minoristas. El crecimiento en el número total de comercios minoristas desde 1999 fue del 8,2% en el municipio, menos de la mitad del correspondiente a las Illes Balears, de 17,7%.

Actividades empresariales. Comercio minorista Año 2004					
	Illes Balears		Palma		% Palma sobre IB
	Total	%	Total	%	
Comercio minorista	23.478	100%	7.607	100%	32%
Alimentación	6.564	28%	1.796	24%	27%
Comercio tradicional	5.869	25%	1.631	22%	28%
Supermercados	695	3%	165	2%	24%
No alimentación	15.169	65%	5.285	69%	35%
Vestido y calzado	4.348	19%	1.566	21%	36%
Hogar	4.112	18%	1.251	16%	30%
Resto no alimentación	6.709	29%	2.468	32%	37%
C. mixto y otros	1.745	7%	526	7%	30%
Grandes almacenes	4	0%	3	0%	75%
Hipermercados	21	0%	5	0%	24%
Almacenes populares	35	0%	7	0%	20%
Ambulante y mercadillos	827	4%	280	4%	34%
Otro comercio mixto	858	4%	231	3%	27%
Centros comerciales	8	0%	5	0%	63%
% Variación actividades comerciales minoristas 99-04	17,8	-	8,2	-	-

Fuente: Anuario Económico de España. La Caixa, y elaboración propia.

Las actividades empresariales de comercio mayorista son bastante diversas. De cada 100, 31 se centran en el comercio de materias primas agrarias, alimentación, bebidas y tabaco; 20, al comercio de artículos de consumo duradero; otras 18 actividades, al comercio al por mayor interindustrial; finalmente destaca un 12% de "otro comercio al por mayor no especificado". Entre 1999 y 2004, el crecimiento total fue del 7,1%, aunque en la CCAA se alcanzó un crecimiento del 13,5%:

Actividades empresariales. Comercio mayorista. Año 2004					
	Illes Balears		Palma		% Palma sobre IB
	Total	%	Total	%	
Comercio mayorista	3.944	100%	1.777	100%	45%
Materias primas agrarias; alimentación; bebidas y tabaco	1.597	40%	551	31%	35%
Textiles, confección, calzado y artículos de cuero	271	7%	110	6%	41%
Produc. farmacéuticos; perfumería. y mantenimiento. hogar	346	9%	169	10%	49%
Comercio al por mayor de artículos consumo duradero	627	16%	361	20%	58%
Comercio al por mayor interindustrial	112	3%	53	3%	47%
Otro comercio al por mayor interindustrial	647	16%	315	18%	49%
Otro comercio al por mayor no especificado	344	9%	218	12%	63%
%Variación actividades comerciales mayoristas 99-04	13,5	-	7,1	-	-

Fuente: Anuario Económico de España. La Caixa, y elaboración propia.

En 2004 hubo un incremento del 10,2% en el número de actividades empresariales de restauración y bares respecto a 1999. El total de actividades fue 3.316, una tercera parte de las existentes en Illes Balears:

Actividades empresariales. Restauración y bares. Año 2004					
	Illes Balears		Palma		% Palma sobre IB
	Total	%	Total	%	
Actividades de restauración y bares	10.345	100%	3.316	100%	32%
%Variación actividades de restauración y bares 99-04	15,2	-	10,2	-	-

Fuente: Anuario Económico de España. La Caixa, y elaboración propia.

En 2004 existen en Palma 6.728 actividades industriales, de las cuales más de dos tercios son de construcción. Además, el 18% (1.215) son industrias manufactureras, y el 11% (754), industrias de transformación de metales y mecánica de precisión. El conjunto de actividades industriales tuvo un incremento muy importante del 40% entre 1999 y 2004:

Actividades empresariales. Industria. Año 2004					
	Illes Balears		Palma		% Palma sobre IB
	Total	%	Total	%	
Actividades industriales	25.926	100%	6.728	100%	26%
Energía y agua	304	1%	23	0%	8%
Extracción y transf. Min. Energía y deriv.; ind. Química	630	2%	110	2%	17%
Industrias transf. de metales; mec precisión	1.977	8%	754	11%	38%
Industrias manufactureras	3.905	15%	1.215	18%	31%
Construcción	19.110	74%	4.626	69%	24%
% Variación actividades industriales 99-04	38,6	-	40,4	-	-

Fuente: Anuario Económico de España. La Caixa, y elaboración propia.

En 2004 se registra un total de 420 actividades bancarias, más de la mitad de las cuales (231) son cajas de ahorro. Del resto, casi la totalidad son bancos (180), y sólo 9 cooperativas de crédito. Respecto a 1999 hubo un incremento de 46 entidades (un saldo positivo resultado de restar los 27 bancos que desaparecieron a las 67 cajas de ahorro y 6 cooperativas de crédito que abrieron en este período), lo que supuso un incremento porcentual del 12,3%. En las Illes Balears, dicho incremento fue algo menor, concretamente del 7,5%:

Actividades empresariales. Banca. Año 2004					
	Illes Balears		Palma		% Palma sobre IB
	Total	%	Total	%	
Actividades bancarias	1.100	100%	420	100%	38%
Bancos	509	46%	180	43%	35%
Cajas de Ahorro	564	51%	231	55%	41%
Cooperativas de Crédito	27	2%	9	2%	33%
Variación oficinas bancarias 99-04 (Absoluta)	83	-	46	-	55%
Variación bancos 99-04 (Absoluta)	-41	-	-27	-	66%
Variación cajas de ahorro 99-04 (Absoluta)	113	-	67	-	59%
Variación cooperativas de crédito 99-04 (Absoluta)	11	-	6	-	55%
% Variación oficinas bancarias 99-04	7,5	-	12,3	-	-

Fuente: Anuario Económico de España. La Caixa, y elaboración propia.

Según datos del CITTIB de la Consejería de Turismo, el 9% de los 2.615 establecimientos turísticos existentes en Baleares, 234, están ubicados en el municipio de Palma. De estos 234, la mayor parte son hoteles (60,7%, 142 establecimientos), a diferencia del conjunto de las Illes Balears, donde hay un predominio de apartamentos (37,4%):

Número de establecimientos turísticos en las Illes Balears y Palma a 31 de diciembre del 2004					
	Illes Balears		Palma		% Palma sobre IB
	Número	%	Número	%	
Total	2.615	100%	234	100%	9%
Apartamentos	979	37,4%	20	8,5%	2%
Hotel rural	27	1,0%	1	0,4%	4%
Agroturismo	145	5,5%	0	0,0%	0%
Turismo interior	38	1,5%	1	0,4%	3%
Camping turístico	7	0,3%	0	0,0%	0%
Ciudad de vacaciones	14	0,5%	0	0,0%	0%
Hotel	704	26,9%	142	60,7%	20%
Hotel residencia	40	1,5%	5	2,1%	13%
Hotel apartamento	202	7,7%	12	5,1%	6%
Residencia apartamento	12	0,5%	0	0,0%	0%
Hostal	161	6,2%	11	4,7%	7%
Hostal residencia	208	8,0%	33	14,1%	16%
Casa de huéspedes	62	2,4%	8	3,4%	13%
Fonda	15	0,6%	1	0,4%	7%
Pensión	1	0,0%	0	0,0%	0%

Fuente: CITTIB. Consejería de Turismo

5. MERCADO DE TRABAJO

Este nuevo capítulo es el más extenso del informe, porque analiza en detalle los afiliados a la Seguridad Social, contratos, población parada y demandantes activos inscritos, a partir de datos generalmente obtenidos de la Consejería de Trabajo y Formación del Govern de les Illes Balears.

En el primer apartado de afiliados se analiza su evolución desde el año 2000 y los regímenes en que se desglosan. No se ha incluido diferencias por sector, edad o sexo por carecer de ese detalle para Palma.

En el apartado de contratos, además de la evolución, se informa de los sectores de actividad y nacionalidad de los trabajadores, sin disponer tampoco del desglose por edad y sexo.

Respecto a la población parada, los datos se basan en el paro registrado, siempre inferiores a los que proporciona la Encuesta de Población Activa (fuente más fiable y de carácter trimestral, pero que no publica los datos obtenidos a nivel municipal). De otro lado, al no disponer de los datos de población activa, no se han podido elaborar las tasas de paro correspondientes (que, a su vez, hubieran mantenido una diferencia importante con las publicadas por la EPA al contabilizarse el paro registrado en lugar del que establece la Encuesta).

5.1 Tasa de actividad y tasa de dependencia

La media de población activa registrada en el municipio de Palma en el año 2004 es de 203.808, lo cual representa casi la mitad (47,1%) de la población activa de las Illes Balears, que alcanza 432.498 activos.

Concretamente, la tasa de actividad⁸ (porcentaje de población activa sobre el total de población de entre 16 y 64 años), es de 78,36 en el municipio, más alta que la de la CCAA (64,72).

La tasa de dependencia⁹ (porcentaje de mayores de 64 años sobre el total de población activa) en Palma es de 24,81, casi seis puntos por debajo de la correspondiente en las Illes Balears, de 30,62.

5.2 Afiliados a la Seguridad Social

El número de afiliados en las Illes Balears en 2004 es, según datos de la Consejería de Trabajo y Formación, de 399.278 personas, de las cuales casi la mitad (47,9%) pertenecen a Palma, municipio en el cual se registraron 191.353 afiliados.

La tasa de ocupación¹⁰ (porcentaje de población ocupada sobre el total de población de entre 16 y 64 años) es de 73,57 en el caso de Palma y de 59,75 en el de las Illes Balears.

Desde 2000, ha habido un aumento constante en la media anual de afiliados a la Seguridad Social, muy similar en las Illes Balears y Palma: 9,2% y 9%, respectivamente. En cifras, suponen 33.755 afiliados más en la CCAA y 15.811 en el municipio.

⁸ Estimaciones de elaboración propia a partir de datos del SOIB y del INE.

⁹ Estimaciones de elaboración propia a partir de datos del SOIB y del INE.

¹⁰ Aunque las definiciones de persona ocupada y la de afiliado a la Seguridad Social no son exactamente las mismas, dado que tienen una fuerte correspondencia y que no disponemos de los datos desagregados para Palma de la EPA, hemos realizado una estimación a partir de los datos de afiliados a la Seguridad Social proporcionados por el SOIB.

Este crecimiento en el municipio no ha sido, sin embargo, homogéneo a lo largo de los años: si entre 2000 y 2001 el incremento de la media anual apenas es perceptible (0,1%), en el año siguiente se da un crecimiento importante, del 6,7%, para después estancarse en 2003 (0,4%) y repuntar un año más tarde (1,7%).

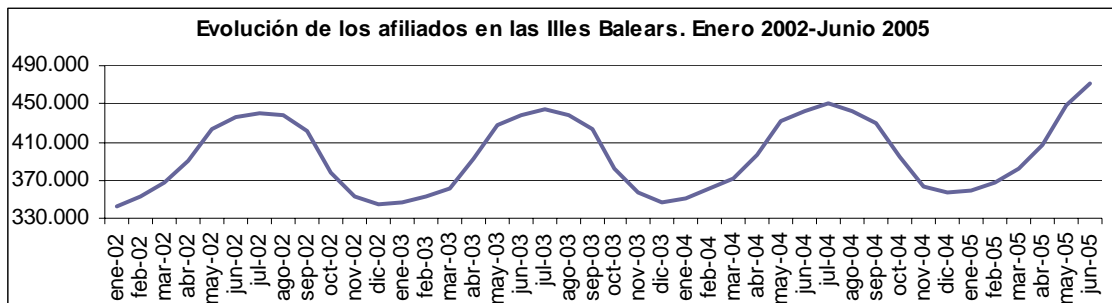
Afiliados a las Illes Balears y Palma de Mallorca, Años 2000-2004 (Media anual)					
	Illes Balears		Palma		% Palma sobre IB
	Total	Incremento anual	Total	Incremento anual	
2000	365.523	-	175.535	-	48,0%
2001	374.212	2,4	175.732	0,1	47,0%
2002	390.576	4,4	187.458	6,7	48,0%
2003	392.469	0,5	188.187	0,4	47,9%
2004	399.278	1,7	191.353	1,7	47,9%

Fuente: Consejería de Trabajo y Formación y elaboración propia

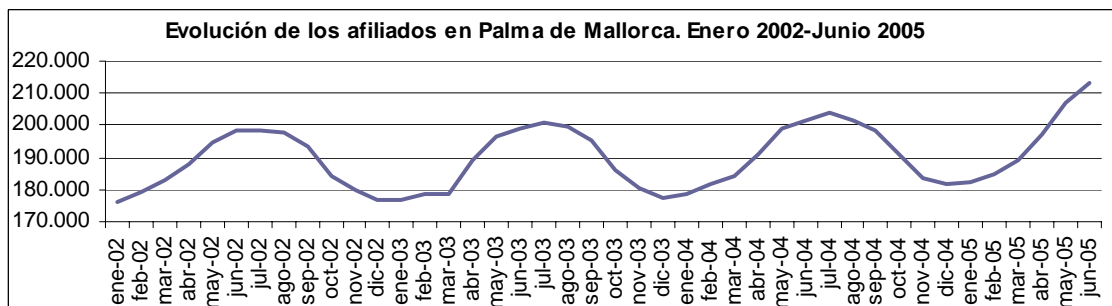
Dado que en las islas el turismo tiene una importancia vital en la economía, el número de afiliados varía mes a mes a lo largo de un año. La marcada estacionalidad se puede apreciar en los gráficos siguientes, que recogen la evolución de los afiliados entre enero de 2002 y junio de 2005. En ambos casos diciembre es el mes en que se dan menos afiliados. A partir de enero dicho número empieza a incrementarse, hasta llegar a un máximo en el mes de julio.

En Palma, esta estacionalidad supone un incremento de entre 22.000 y 31.000 afiliados entre los meses de diciembre y julio. El pico más alto lo registra junio 2005, con 213.039 afiliados.

A destacar también la influencia del proceso de normalización de extranjeros, que ha aportado 9.516 afiliados, marcando un importante aumento respecto al mismo mes del año anterior, concretamente 11.775 personas, un 5,9% más.

Fuente: Consejería de Trabajo y Formación

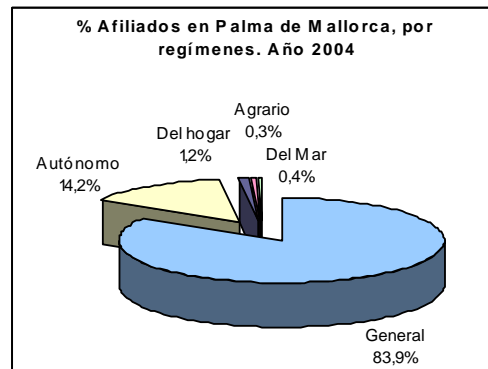
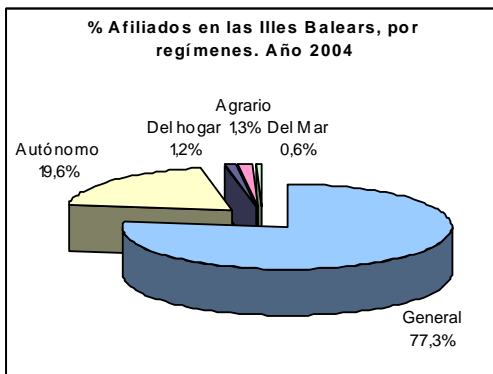

Fuente: Consejería de Trabajo y Formación

La mayor parte de los 191.353 afiliados en Palma en 2004 (160.479, el 83,9%) están inscritos en el régimen general. En el régimen de autónomos hubo 27.214 personas de media, el 14,2%. El 1,9% restante corresponde a los afiliados en el régimen del hogar (2.315 personas), agrario (639) y del mar (707). Esta estructura supone respecto a las Illes Balears un mayor peso de los afiliados en el régimen general en detrimento de los afiliados en el régimen de autónomos, y, en menor medida, en el agrario.

Afiliados a las Illes Balears, por regímenes. Año 2004 (Media anual)			
	Illes Balears	Palma	% Palma sobre IB
Total	399.278	191.353	47,9%
General	308.526	160.479	52,0%
Autónomo	78.296	27.214	34,8%
Del hogar	4.912	2.315	47,1%
Agrario	5.308	639	12,0%
Del Mar	2.235	707	31,6%

Fuente: Consejería de Trabajo y Formación y elaboración propia

Fuente: Elaboración propia a partir de datos de la Consejería de Trabajo y Formación

La tabla siguiente, además de los datos ya comentados, recoge la evolución en la media anual de afiliados por regímenes de las Illes Balears y Palma entre 2000 y 2004. En el caso de la CCAA, se ha dado un incremento de 33.755 afiliados (el 9,2%), y de 15.621 en Palma (8,9%, un porcentaje muy similar). Si dispusiésemos de los datos de 2005 observaríamos el mencionado crecimiento por el proceso de normalización de extranjeros, que ha hecho aumentar muy considerablemente las cifras de afiliados a la Seguridad Social.

En cualquier caso, el crecimiento en este período de tiempo se ha debido principalmente al aumento de afiliados al régimen general: 86 de cada 100 nuevos afiliados pertenecen al régimen general en las Illes Balears, y 94 en el caso de Palma. En cifras totales, tanto los regímenes generales, como autónomos y del hogar han aumentado, mientras que se ha dado una disminución de afiliados en el sector agrario y del mar.

Evolución de los afiliados por regímenes de las Illes Balears y Palma de Mallorca. Años 2000-2004 (Media anual)										
	Illes Balears					Palma				
	2000	2001	2002	2003	2004	2000	2001	2002	2003	2004
Total	365.523	374.212	390.576	392.469	399.278	175.732	175.732	187.458	188.187	191.353
General	279.411	287.492	302.141	302.750	308.526	145.843	145.843	156.957	157.549	160.479
Autónomo	73.919	74.936	76.233	77.252	78.296	26.740	26.740	27.083	27.099	27.214
Agrario	5.992	5.445	5.248	5.267	5.308	612	612	528	560	639
Del mar	2.309	2.308	2.283	2.285	2.235	683	683	670	661	707
Del hogar	3.906	4.031	4.671	4.914	4.912	1.854	1.854	2.220	2.319	2.315

Fuente: SOIB

Si descendemos a analizar el perfil de edad de los afiliados en Illes Balears, tomándolos como referencia para Palma, se advierte como el número de personas entre 16 y 29 años ha descendido entre los años referenciados (02-03-04), mientras aumenta la cifra entre las edades superiores (más de 30 años), lo que nos conduciría a hablar de un progresivo envejecimiento de los afiliados.

Trabajadores afiliados en alta laboral, por edad y sexo. Illes Balears (Media anual en miles)									
	2002			2003			2004		
	Total	Hombres	Mujeres	Total	Hombres	Mujeres	Total	Hombres	Mujeres
Total	390,6	232,3	158,0	392,5	230,9	161,6	399,3	232,1	167,2
De 16 a 19 años	11,8	7,2	4,6	10,5	6,4	4,2	9,9	6,0	3,9
De 20 a 24 años	42,0	23,0	19,0	38,9	21,0	17,9	36,9	19,7	17,2
De 25 a 29 años	61,5	34,1	27,4	60,4	32,9	27,4	59,6	32,0	27,6
De 30 a 34 años	59,1	34,5	24,6	60,4	34,8	25,6	62,5	35,5	27,0
De 35 a 39 años	54,5	32,7	21,8	55,8	33,1	22,7	56,9	33,2	23,6
De 40 a 44 años	47,8	28,5	19,3	48,8	28,9	19,9	50,8	29,8	20,9
De 45 a 49 años	40,1	24,5	15,6	41,1	24,7	16,5	43,0	25,3	17,7
De 50 a 54 años	33,5	21,2	12,2	34,0	21,2	12,8	34,7	21,3	13,5
De 55 a 59 años	25,3	16,7	8,5	26,5	17,3	9,2	27,6	17,8	9,8
De 60 a 64 años	12,5	8,3	4,1	13,5	9,0	4,5	14,9	9,8	5,1
De 65 y más años	2,3	1,5	0,9	2,4	1,5	0,9	2,4	1,5	0,9
No consta	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1	0,2	0,1	0,1
Edad media	38	38	37	38	39	37	38	39	38

Fuente: Ministerio de Trabajo y Asuntos Sociales

En relación a la evolución de dichos afiliados por regímenes y nacionalidad, cabe destacar cómo disminuye la cifra de afiliados españoles en los regímenes agrario y de hogar en favor de una mayor presencia de los extracomunitarios. Téngase en cuenta, de todos modos, la dificultad de asimilar las cifras de Baleares a Palma de Mallorca, donde el peso del sector agrario sería lógicamente menor que en el conjunto de las islas.

Evolución de los afiliados en las Illes Balears por regímenes y nacionalidad								
	Media anual en valores absolutos				% sobre el total general			
	2001	2002	2003	2004	2001	2002	2003	2004
Total General								
Total	374.212	390.576	392.469	399.278	100%	100%	100%	100%
General	287.492	302.141	302.750	308.526	100%	100%	100%	100%
Autónomos	74.936	76.233	77.252	78.296	100%	100%	100%	100%
Agrario	5.445	5.248	5.267	5.308	100%	100%	100%	100%
Mar	2.308	2.283	2.285	2.235	100%	100%	100%	100%
Hogar	4.031	4.671	4.914	4.912	100%	100%	100%	100%
Españoles								
Total	341.709	351.687	349.636	353.101	91%	90%	89%	88%
General	265.461	274.886	272.496	275.347	92%	91%	90%	89%
Autónomos	66.385	67.217	67.752	68.544	89%	88%	88%	88%
Agrario	4.814	4.543	4.384	4.297	88%	87%	83%	81%
Mar	2.238	2.198	2.192	2.135	97%	96%	96%	96%
Hogar	2.811	2.843	2.811	2.779	70%	61%	57%	57%
Europa 15								
Total	18.598	19.552	20.543	21.668	5%	5%	5%	5%
General	11.263	11.865	12.482	13.497	4%	4%	4%	4%
Autónomos	7.113	7.443	7.795	7.855	9%	10%	10%	10%
Agrario	37	30	36	63	1%	1%	1%	1%
Mar	47	53	53	60	2%	2%	2%	3%
Hogar	138	162	176	193	3%	3%	4%	4%
Extracomunitarios								
Total	13.906	19.336	22.291	24.509	4%	5%	6%	6%
General	10.768	15.391	17.773	19.683	4%	5%	6%	6%
Autónomos	1.438	1.573	1.705	1.897	2%	2%	2%	2%
Agrario	595	674	847	948	11%	13%	16%	18%
Mar	24	32	40	40	1%	1%	2%	2%
Hogar	1.082	1.666	1.927	1.940	27%	36%	39%	39%

Fuente: SOIB

5.3 Contratos

Datos generales

Se observa una pequeña diferencia entre los contratos totales registrados en Palma y los contratos con destinación Palma. Ya que los contratos totales son los que se han realizado en Palma aunque el lugar de trabajo sea otro municipio, y los de destinación Palma son los que se realizan y tienen como lugar de trabajo Palma.

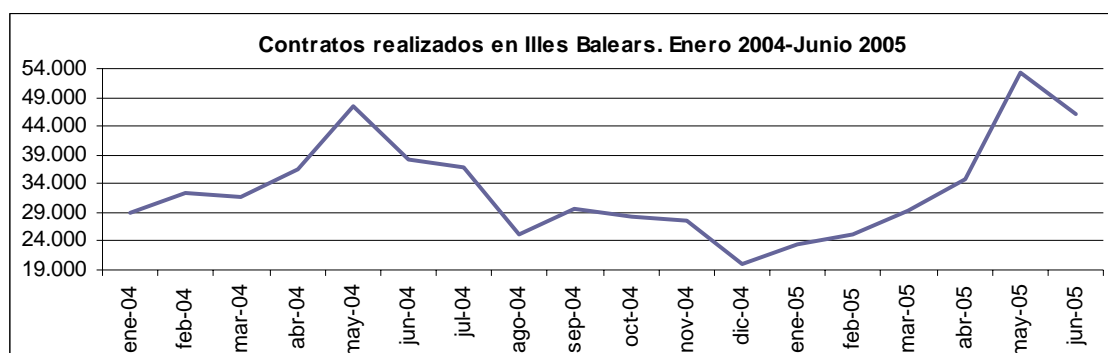
Durante 2004 se registraron un total de 196.893 contratos en Palma, lo que supone la mitad (51,4%) de los contratos registrados en la CCAA, donde hubo 382.845.

El mes en el que se realizan más contratos es mayo, ya que coincide con el comienzo de temporada turística. Lo contrario sucede en el mes de diciembre. De hecho, hay una diferencia de más de 8.500 puestos entre mayo de 2005 y diciembre de 2004. La evolución mes a mes puede apreciarse en la tabla que añadimos a continuación.

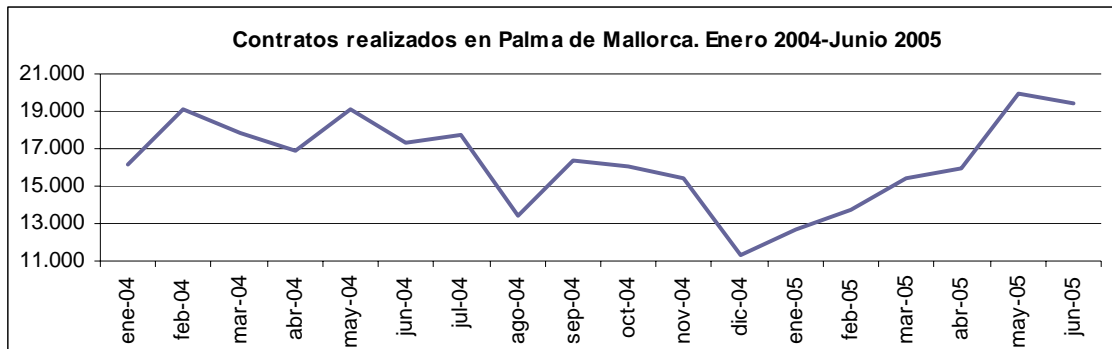
Contratos. Enero 2004 – Junio 2005			
	Illes Balears	Palma	% Palma sobre IB
enero-04	29.039	16.149	55,6%
febrero-04	32.343	19.123	59,1%
marzo-04	31.738	17.835	56,2%
abril-04	36.516	16.908	46,3%
mayo-04	47.603	19.099	40,1%
junio-04	38.164	17.341	45,4%
julio-04	36.904	17.739	48,1%
agosto-04	25.287	13.457	53,2%
septiembre-04	29.489	16.370	55,5%
octubre-04	28.250	16.082	56,9%
noviembre-04	27.545	15.442	56,1%
diciembre-04	19.976	11.348	56,8%
enero-05	23.293	12.729	54,6%
febrero-05	25.342	13.710	54,1%
marzo-05	29.342	15.391	52,5%
abril-05	34.856	15.969	45,8%
mayo-05	53.378	19.909	37,3%
junio-05	46.064	19.377	42,1%

Fuente: Consejería de Trabajo y Formación y elaboración propia

Los 196.893 contratos registrados en 2004 suponen un aumento del 22,5% respecto a los registrados en 2003, que a su vez fueron un 13,8% menos de los de 2002. Es decir, respecto al número total de contratos entre 2002 y 2004, en 2003 se dio un descenso que se superó ampliamente un año después.

Fuente: Consejería de Trabajo y Formación y elaboración propia

Fuente: Consejería de Trabajo y Formación y elaboración propia

Aunque el número de contratos registrados nos da una buena información sobre la situación en el mercado laboral, también debe tenerse en cuenta que un aumento no siempre es un signo positivo, puesto que puede informar de una mayor precariedad en los contratos.

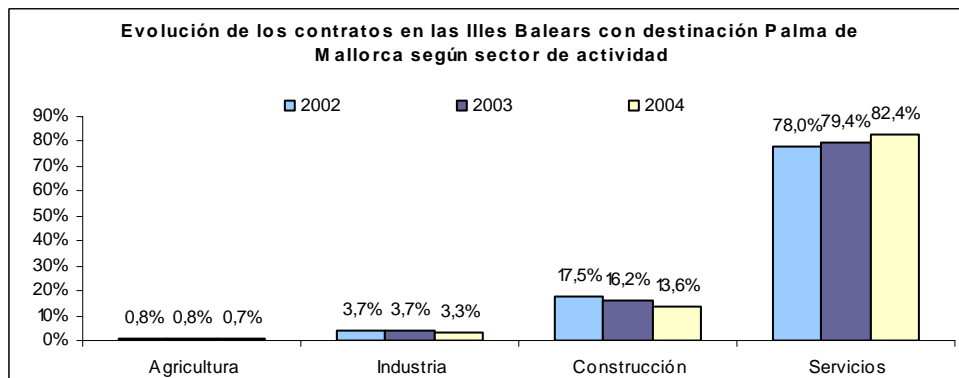
Contratos según sector de actividad

El sector de actividad que más contratos registró con destinación Palma de Mallorca en el 2004 fue servicios (160.794 contratos), un 82,4% del total. Le sigue el sector construcción, con 26.565 contratos que representan el 13,6%. El 4% restante corresponde a contratos en la industria (6.461) y la agricultura (1.323).

El sector servicios, al ser el que más peso tiene sobre el total de contratos, ha seguido la misma evolución que los datos generales: de los 144.075 de 2002 disminuyen un 12,3% para aumentar un 27,2% al año siguiente. En la construcción y la industria, también se da en 2003 una disminución, que sólo se recupera tímidamente al año siguiente.

Contratos registrados en las Illes Balears con destinación Palma de Mallorca según sector de actividad. Años 2002-2004			
	2002	2003	2004
Total	184.829	159.259	195.143
Agricultura	1.502	1.212	1.323
Industria	6.823	5.915	6.461
Construcción	32.429	25.723	26.565
Servicios	144.075	126.409	160.794

Fuente: Consejería de Trabajo y Formación

Fuente: Elaboración propia a partir de datos de la Consejería de Trabajo y Formación

Contratos según actividad económica

En la tabla siguiente aparecen el número total de contratos registrados en 2002, 2003 y 2004 clasificados en las actividades económicas que establece el código CNAE-93. Tal y como aparece en ésta, en 2004 la actividad económica que registró un mayor número de contratos fue inmobiliarias, alquiler de materiales y otras actividades empresariales, con un total de 45.826 contratos. Dentro de esta categoría se incluyen los 41.599 contratos del subgrupo "otras actividades empresariales", dentro del cual se incluyen actividades jurídicas, contabilidad, auditoría, estudios de mercado; servicios de arquitectura e ingeniería; ensayos y análisis técnicos; publicidad; selección y colocación de personal; servicios de investigación y seguridad; actividades industriales de limpieza; y actividades empresariales diversas.

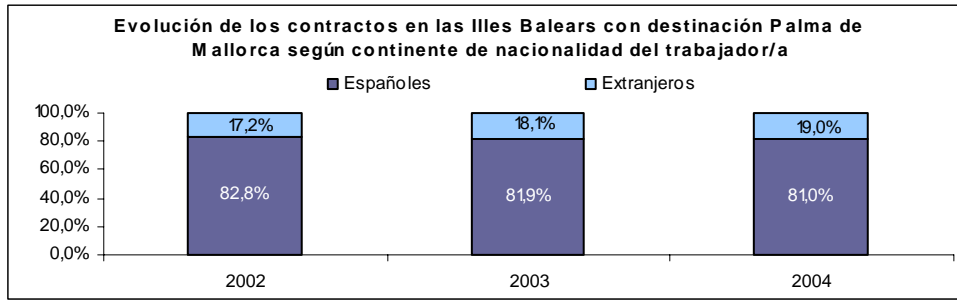
La segunda actividad con mayor número de contratos es hostelería, con 32.511 contratos. Le sigue la construcción, con 26.565, la actividad no incluida en el sector servicios con más peso. En cuarto lugar encontramos el comercio y las reparaciones, categoría en la cual se incluyen los 16.311 contratos de comercio al por menor y 6.122 de comercio al por mayor. La quinta actividad que registró más contratos fue transporte y comunicación, con 22.931. Casi la mitad de estos contratos se incluyen dentro del subgrupo "actividades anexas a los transportes", que incluye: manipulación y depósito de mercancías, otras actividades anexas a los transportes, actividades de las agencias de viajes, mayoristas y minoristas de turismo y otras actividades de apoyo turístico, y por último, de organización del transporte de mercancías.

Del resto de actividades con más contratos destacan las actividades sanitarias y los servicios sociales, y otras actividades sociales, con 14.486 y 12.429 contratos, respectivamente. Ya sólo queda destacar la educación, donde se registraron 5.766 contratos, y la industria manufacturera, con 5.750.

Contratos registrados en las Illes Balears con destinación Palma de Mallorca según actividad económica (CNAE-93). Años 2002-2004				
		2002	2003	2004
Sector	Actividad Económica	184.829	159.259	195.143
Agricultura	Agricultura, ganadería, caza y selvicultura	1.402	1.083	1.184
	Pesca	100	129	139
Industria	Industrias extractivas	120	114	111
	Industria manufacturera	6.162	5.266	5.750
	Electricidad, gas y agua	541	535	600
Construcción	Construcción	32.429	25.723	26.565
Servicios	Comercio y reparaciones	22.918	20.280	24.423
	Hostelería	34.653	26.589	32.511
	Transporte y comunicación	18.439	15.279	22.931
	Intermediación financiera	1.478	1.291	1.750
	Inmobiliarias, alquiler de maquinaria y otras actividades empresariales	38.033	35.007	45.826
	Adm. Pública, Defensa y S.S.	2.958	2.208	2.443
	Educación	4.824	5.042	5.766
	Actividades Sanitarias y Servicios Sociales	8.683	9.526	12.486
	Otras actividades sociales	11.794	10.978	12.429
	Personal doméstico	246	206	227
	Organismos extraterritoriales	49	3	2

Fuente: Conselleria de Trabajo y Formación

En 2004, se realizaron 37.056 contratos a extranjeros, lo que supuso el 19% del total de contratos. En 2002, la cifra total fue 31.771, para reducirse un año más tarde a 28.874. A pesar de estas fluctuaciones, el porcentaje de contratos realizados a extranjeros sobre el total ha ido experimentando un lento crecimiento: de ser el 17,2% de 2002 pasa al 18,1% en 2003 y el 19% en 2004.

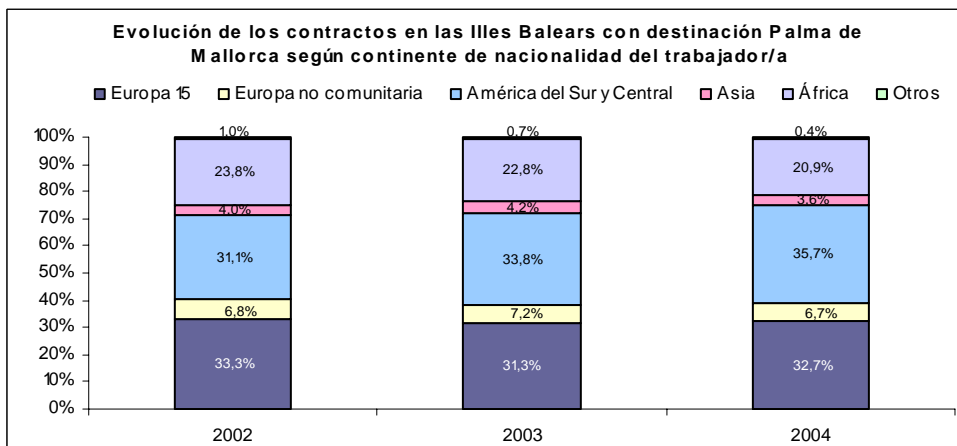

Fuente: Elaboración propia a partir de datos de la Consejería de Trabajo y Formación

Contratos en las Illes Balears con destinación Palma de Mallorca según continente de nacionalidad del trabajador/a. Años 2002-2004			
	Contratos		
	2002	2003	2004
Total	184.829	159.259	195.143
Españoles	153.058	130.385	158.087
Extranjeros	31.771	28.874	37.056
Europa 15	10.576	9.040	12.108
Europa no comunitaria	2.162	2.069	2.468
América del Sur y Central	9.882	9.761	13.219
Asia	1.279	1.208	1.341
África	7.548	6.581	7.754
Otros	324	215	166

Fuente: Consejería de Trabajo y Formación

De los 37.056 contratos comentados, un tercio de las personas contratadas proceden de América Latina (13.219 contratos), y otro tercio de la UE-15 (12.108). Es importante el porcentaje de contratados africanos, el 20,9% (7.754). El 10,7% de los contratos restantes se realizaron principalmente a personas procedentes de la Europa no UE-15 (2.468), seguidos de los asiáticos (1.341). Si nos fijamos en el siguiente gráfico, vemos que la distribución según continente de procedencia no ha variado muy significativamente desde 2002, si bien el porcentaje de contratos a latinoamericanos ha subido casi cinco puntos porcentuales, mientras que el de africanos ha bajado cuatro puntos.

Fuente: Elaboración propia a partir de datos de la Consejería de Trabajo y Formación

En la tabla que aparece a continuación se detalla la procedencia concreta de los trabajadores que firmaron un contrato con destinación Palma en 2004. En ella se lee que los países con más contratos fueron Ecuador (4.196), Italia (3.415), Marruecos (2.974), Alemania (2.714), Argentina (2.642), Colombia (2.603) y Reino Unido (2.109). A pesar del predominio de estas nacionalidades, aún queda un 44,3% de contratos realizados a personas de otra nacionalidad.

Por tanto, vemos que los extranjeros contratados tienen procedencias muy diversas. En la tabla que presentamos a continuación resume las 25 nacionalidades con mayor presencia en las Illes Balears.

Ranking de los contratos en las Illes Balears con destinación Palma de Mallorca según país de nacionalidad del trabajador/a. Años 2002-2004			
	2002	2003	2004
Total	31.771	28.874	37.056
Ecuador	3.543	3.361	4.196
Italia	2.416	2.439	3.415
Marruecos	3.407	2.768	2.974
Alemania	2.559	1.967	2.714
Argentina	1.691	1.781	2.642
Colombia	1.856	1.919	2.603
Reino Unido	2.168	1.695	2.109
Nigeria	1.390	1.404	1.719
Francia	966	875	1.131
Bulgaria	797	800	849
Cuba	618	513	756
China	758	738	745
Holanda (Países Bajos)	636	406	691
Perú	510	485	691
Malí	632	513	671
Senegal	396	424	547
Portugal	498	451	545
Chile	382	370	494
Argelia	509	462	487
Dominicana, República	336	369	482
Uruguay	245	294	481
Bélgica	338	292	473
Rumania	332	322	420
Brasil	287	276	351
Suecia	342	316	322
Resto de países	4.159	3.634	4.548

Fuente: Consejería de Trabajo y Formación

Según tipo de contrato

La tabla que aparece a continuación presenta los datos correspondientes a los contratos iniciales que se registraron en las Illes Balears por tipo, edad y sexo, tanto en valores absolutos como en porcentajes. Por contratos iniciales se entienden aquellos que formalizan la relación laboral por primera vez.

No presentamos los datos pertenecientes al municipio de Palma puesto que no disponemos de ellos. Aún así, la tabla nos informa de una rotunda precariedad que posiblemente sea aplicable en Palma.

De 367.409, una gran parte (208.416, el 56,7%), son contratos eventuales por circunstancias de la producción. También son muy relevantes los 100.759 contratos registrados como obra o servicio, que suponen el 27,4% del total. A todos estos, hay que sumar el 7,1% de contratos de interinidad (26.116). Si a los 16.946 contratos indefinidos ordinarios sumamos los 8.654 contratos indefinidos por fomento de empleo y los 280 de indefinidos a minusválidos, resulta que únicamente un 7% de los contratos iniciales de las Illes Balears fueron contratos indefinidos.

Aún así, hay que tener en cuenta que la tabla comentada es la de "contratos iniciales", entendiendo como tal aquellos contratos que formalizan la relación laboral por primera vez. Además de esta categoría, el INEM incluye otras dos: contratos convertidos en indefinidos y prórrogas de contratos. Ambas categorías no deben sumarse a la anterior, puesto que se produciría una duplicidad, pero debe tenerse en cuenta a la hora de estudiar la precariedad: si bien es cierto que en 2004 hubo 25.880 contratos iniciales, en este mismo año se registraron además 15.398 "convertidos a indefinidos".

Contratos iniciales de las Illes Balears por tipo, edad y sexo. Año 2004 (Acumulado)											
	Total	Hombres					Mujeres				
		<25	25-29	30-39	40-44	>=45	<25	25-29	30-39	40-44	>=45
Valores Absolutos											
Total	367.409	57.827	40.808	54.638	17.991	29.410	53.605	35.251	41.911	14.542	21.426
Indefinidos ordinarios	16.946	1.867	2.069	3.556	1.100	1.482	1.165	1.418	2.349	798	1.142
Indefinidos fomento empleo	8.654	394	274	119	27	1.681	1.418	1.275	1.546	465	1.455
Indefinidos minusválidos	280	28	29	47	14	55	15	14	27	17	34
Obra o servicio	100.759	16.749	13.858	20.982	7.337	11.603	9.982	6.569	7.520	2.461	3.698
Eventuales por circunstancias de la producción	208.416	35.162	22.255	27.579	8.793	13.193	34.831	21.458	24.943	8.569	11.633
Interinidad	26.116	1.916	1.801	1.898	539	933	4.805	3.917	5.087	2.073	3.147
Temporales minusválidos	398	36	35	68	31	82	26	25	47	17	31
Temporal de inserción	1.208	140	91	115	44	93	234	154	149	67	121
Relevo	197	21	37	35	10	12	13	39	21	3	6
Jubilación parcial	159	-	-	-	-	120	-	-	-	-	39
Sustitución por jubilación especial a los 64 años	35	6	4	5	4	6	2	3	2	-	3
Prácticas	1.084	216	202	34			375	225	27	2	3
Formación	2.028	1.172	26	42	18	33	654	13	32	12	26
Otros contratos	1.129	120	127	158	74	117	85	141	161	58	88
Porcentajes (%)											
Total	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%	100%
Indefinidos ordinarios	4,6%	3,2%	5,1%	6,5%	6,1%	5,0%	2,2%	4,0%	5,6%	5,5%	5,3%
Indefinidos fomento empleo	2,4%	0,7%	0,7%	0,2%	0,2%	5,7%	2,6%	3,6%	3,7%	3,2%	6,8%
Minusválidos	0,1%	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%	0,2%	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%	0,2%
Obra o servicio	27,4%	29,0%	34,0%	38,4%	40,8%	39,5%	18,6%	18,6%	17,9%	16,9%	17,3%
Eventuales por circunstancias de la producción	56,7%	60,8%	54,5%	50,5%	48,9%	44,9%	65,0%	60,9%	59,5%	58,9%	54,3%
Interinidad	7,1%	3,3%	4,4%	3,5%	3,0%	3,2%	9,0%	11,1%	12,1%	14,3%	14,7%
Temporales minusválidos	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	0,2%	0,3%	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Temporal de inserción	0,3%	0,2%	0,2%	0,2%	0,2%	0,3%	0,4%	0,4%	0,4%	0,5%	0,6%
Relevo	0,1%	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%	0,1%	0,1%	0,0%	0,0%
Jubilación parcial	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,4%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,2%
Sustitución por jubilación especial a los 64 años	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Prácticas	0,3%	0,4%	0,5%	0,1%	0,0%	0,0%	0,7%	0,6%	0,1%	0,0%	0,0%
Formación	0,6%	2,0%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	1,2%	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%
Otros contratos	0,3%	0,2%	0,3%	0,3%	0,4%	0,4%	0,2%	0,4%	0,4%	0,4%	0,4%

Fuente: INEM y elaboración propia

En la tabla siguiente aparece una evolución de los contratos iniciales según tipo de contrato en las Illes Balears. En ella vemos que, de los 336.820 contratos iniciales registrados en 2002 se pasa a una cantidad menor en 2003 (323.608 contratos menos), que se recupera ampliamente en 2004, año en que se registran 367.409. Dicha cifra supone un aumento del 9,1% respecto a 2002. En todo este tiempo no ha habido grandes cambios en la estructura según tipo de contrato, si bien se han dado pequeñas diferencias en el ritmo de crecimiento: si los contratos eventuales por circunstancias de la producción sólo han aumentado un 3,3%, los de obra o servicio lo han hecho un 12,5% y los indefinidos (ordinarios o por fomento de empleo), un 15,4%.

Evolución de los contratos iniciales según tipo de contrato de les Illes Balears						
	2002		2003		2004	
	Número	%	Número	%	Número	%
Total	336.820	100%	323.608	100%	367.409	100%
Indefinidos ordinarios	13.914	4%	14.803	5%	16.946	5%
Indefinidos fomento empleo	8.277	2%	8.320	3%	8.654	2%
Indefinidos minusválidos	178	0%	168	0%	280	0%
Obra o servicio	89.546	27%	90.021	28%	100.759	27%
Eventuales por circunstancias de la producción	201.785	60%	185.525	57%	208.416	57%
Interinidad	17.956	5%	19.572	6%	26.116	7%
Temporales minusválidos	224	0%	276	0%	398	0%
Temporal de inserción	293	0%	613	0%	1.208	0%
Relevo	62	0%	129	0%	197	0%
Jubilación parcial	37	0%	93	0%	159	0%
Sustitución por jubilación especial a los 64 años	38	0%	36	0%	35	0%
Prácticas	870	0%	860	0%	1.084	0%
Formación	2.391	1%	2.195	1%	2.028	1%
Otros contratos	1.249	0%	997	0%	1.129	0%

Fuente: INEM

5.4 Población parada

Datos generales

Según la Consejería de Trabajo y Formación, la tasa de paro registrado en 2004 en Palma es de 6,1, y de 6,8 en Illes Balears, comunidad en la que hubo 29.541 parados de media.

El municipio presenta una cifra media de 12.455 a lo largo del año, que van desde los 10.890 parados de julio a los 14.282 de enero. Como en los casos anteriores de afiliados a la seguridad social y contratación, también en la serie de parados se refleja la estacionalidad del empleo tanto en las Illes Balears como en Palma fruto de la actividad turística. La evolución queda recogida en el cuadro y gráfica siguientes.

Téngase en cuenta que en mayo de 2005 se inicia una nueva metodología que hace aumentar el número de parados respecto al mes anterior, aunque mayo es un mes en el que tradicionalmente disminuye el número de parados. Dicha variación metodológica resulta de incluir como parados a personas que en el sistema anterior no se contabilizaban, principalmente demandantes excluidos por diversas causas que, al utilizar los ficheros de afiliación a la Seguridad Social como fuente exclusiva de información para clasificar a los individuos, vuelven a ser contabilizados como parados; demandantes de nacionalidad extranjera; y estudiantes, trabajadores y otros colectivos (eventuales agrarios subsidiarios, con demanda suspendida, etc.) que se comprueba que han variado su situación.

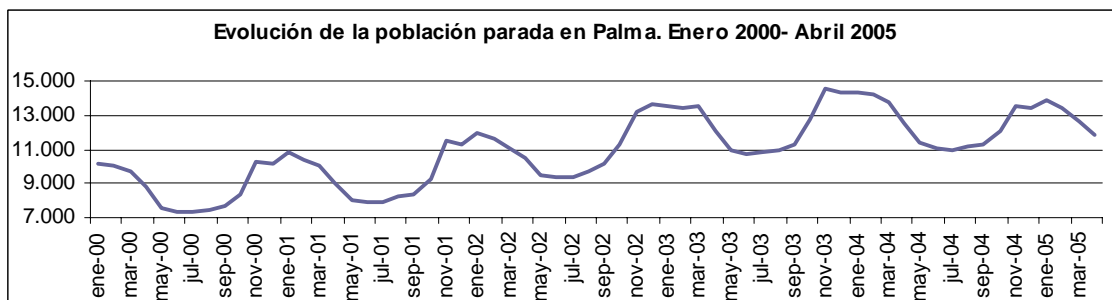
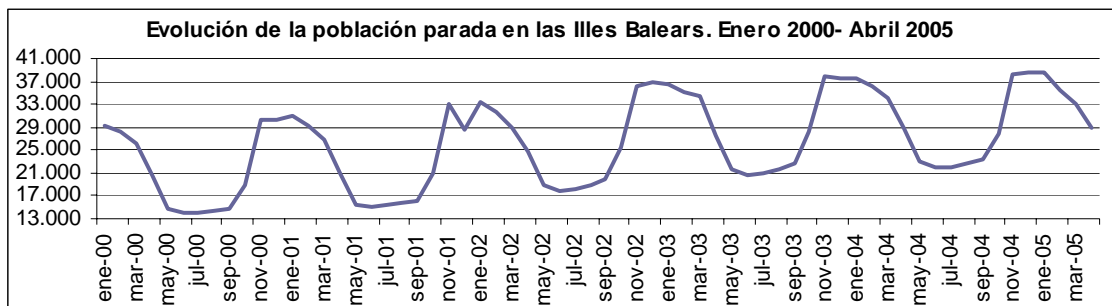
Por tanto, este cambio de metodología, impide una comparación precisa con las fechas anteriores, no debiendo tomarse literalmente el incremento registrado como una evolución negativa del paro.

Evolución del paro registrado 2004-2005			
	Illes Balears	Palma	% Palma sobre IB
enero-04	37.501	14.282	38,1%
febrero-04	36.068	14.162	39,3%
marzo-04	34.073	13.724	40,3%
abril-04	28.885	12.571	43,5%
mayo-04	23.086	11.374	49,3%
junio-04	22.137	11.008	49,7%
julio-04	21.891	10.890	49,7%
agosto-04	22.704	11.130	49,0%
septiembre-04	23.400	11.337	48,4%
octubre-04	27.751	12.018	43,3%
noviembre-04	38.384	13.512	35,2%
diciembre-04	38.612	13.454	34,8%
enero-05	38.629	13.843	35,8%
febrero-05	35.342	13.406	37,9%
marzo-05	32.952	12.646	38,4%
abril-05	29.027	11.814	40,7%
mayo-05*	29.544	13.697	46,4%
junio-05*	27.736	13.145	47,4%

Fuente: Consejería de Trabajo y Formación y elaboración propia. (*) Nueva metodología

Fuente: Consejería de Trabajo y Formación

Los gráficos y la tabla siguiente muestran la evolución desde enero de 2000, tanto para las Illes Balears como para Palma. Aunque el gráfico, además de la estacionalidad del paro registrado, nos informa claramente que la tendencia en cifras totales es de crecimiento, la tabla que le sigue muestra cómo, tras un crecimiento del paro en 2002, se inicia un descenso en 2003 para prácticamente estabilizarse en 2004 en Palma.

Fuente: Consejería de Trabajo y Formación

Evolución de la población parada en las Illes Balears y Palma. Años 2000-2004

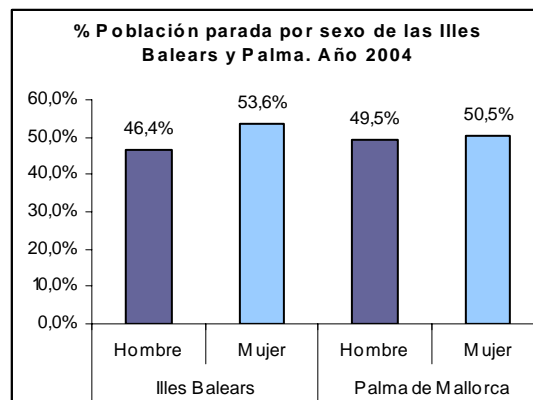
	Illes Balears		Palma	
	Número	% Var. anual	Número	% Var. anual
2000	21.280	-	8.744	-
2001	22.355	5,05	9.412	7,64
2002	25.917	15,94	10.966	16,51
2003	28.734	10,87	12.395	13,03
2004	29.541	2,81	12.455	0,49

Fuente SOIB

Según la Consejería de Trabajo y Formación, de entre todos los parados, un 19,5% son parados de larga duración, 6 puntos por encima del porcentaje correspondiente de Baleares (13,2%).

Población parada según sexo y edad

De los 12.455 parados registrados de media en Palma, 6.167 (el 49,5%) son hombres, y 6.288, mujeres. Teniendo en cuenta que el número de mujeres activas es menor que el de hombres, resultaría una mayor tasa de paro, que más adelante analizaremos pero sólo en el caso de Baleares.

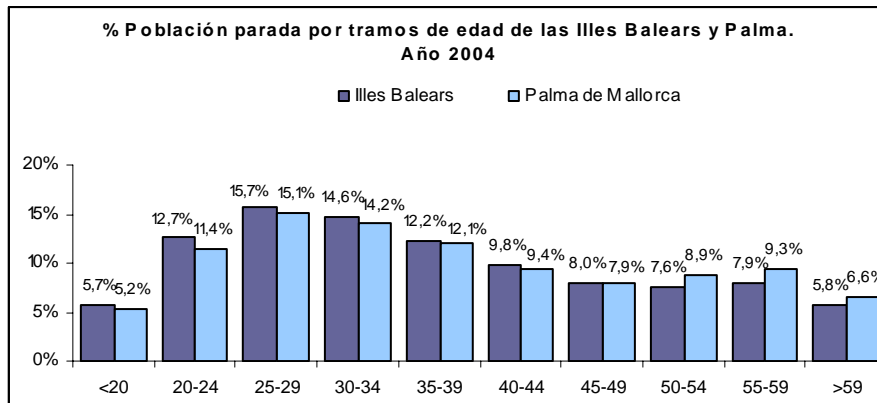
Fuente: Consejería de Trabajo y Formación

Población parada por tramos de edad y sexo (Media anual). Año 2004

	Illes Balears			Palma de Mallorca		
	Total	Hombre	Mujer	Total	Hombre	Mujer
Total	29.541	13.715	15.826	12.455	6.167	6.288
<20	1.694	845	849	648	357	292
20-24	3.748	1.734	2.014	1.423	728	695
25-29	4.631	2.005	2.625	1.875	886	989
30-34	4.317	1.720	2.597	1.763	750	1.013
35-39	3.616	1.510	2.106	1.510	679	831
40-44	2.893	1.232	1.661	1.177	531	645
45-49	2.349	1.068	1.281	981	460	521
50-54	2.257	1.167	1.090	1.104	579	525
55-59	2.322	1.326	996	1.157	684	474
>59	1.715	1.108	607	817	514	303

Fuente: Consejería de Trabajo y Formación

Poco más de la mitad de los parados del municipio de Palma se concentran en el tramo de edad que va desde los 20 hasta los 39 años, aunque no es nada desdeñable que el 42% de éstos tengan 40 años o más, precisamente porque a medida que se avanza en edad, resulta más complicado encontrar un empleo. La estructura por edades de la CCAA apenas difiere de la comentada.

Fuente: Elaboración propia a partir de datos de la Consejería de Trabajo y Formación

En la tabla siguiente se han elaborado las tasas de paro de 2004 para las Islas Baleares por grupos de edad y sexo a partir de datos trimestrales proporcionados por el INE. Tal y como puede apreciarse, la tasa de 10,98 no coincide con la de 6,1 proporcionada por la Consejería de Trabajo y Formación, por dos motivos.

- Por una parte, esto es debido a que el organismo autonómico emplea una metodología diferente a la del INE: mientras que el Instituto Nacional de Estadística realiza el porcentaje de parados a partir de la población de 16 años y más, la Consejería de Trabajo y Formación emplea únicamente la población de entre 16 y 64 años.
- Por otra parte, en la Consejería de Trabajo se ha utilizado el paro registrado, mientras que el INE emplea los datos proporcionados por la EPA, siempre superiores al paro registrado.

Una vez hechas estas aclaraciones, pasamos a comentar las tablas elaboradas a partir de datos del INE por sexo y grupos de edad. El primer dato que llama la atención es la diferencia entre la tasa masculina y la femenina. En el primer caso, vemos que hay 8,18 parados por cada 100 hombres activos de 16 años y más, mientras que en el caso de mujeres, casi se dobla dicho porcentaje: la tasa es de 15,03. Si nos fijamos en el caso de los hombres, los grupos con mayor tasa son los más jóvenes: entre los 16 y los 19 años hay una tasa de 26,55; en el siguiente grupo (de 20 a 24 años), la tasa es de 16,50; entre los 25 y los 29 años, la tasa ha bajado hasta 10,48. A partir de esta edad, la tasa va disminuyendo, hasta llegar a un mínimo de 5,18 en la franja de edad que va de los 40 a los 44 años. A partir de entonces, y en líneas generales, se inicia un lento aumento. A partir de los 65 años, al disminuir drásticamente la población contabilizada como activa, disminuye la tasa de paro hasta 1,18 en el grupo de entre 65 a 69 años, y aún más en los mayores de esta edad.

La tasa de paro femenina es en todos los grupos de edad muy superior a la masculina. En el caso de las más jóvenes (16 a 19 años), una de cada tres mujeres activas están desempleadas (tasa de 37,43). En el siguiente grupo de edad se inicia un descenso, aunque aún sigue siendo muy relevante la dificultad que tienen las mujeres para incorporarse al mundo laboral, puesto que su tasa sigue siendo muy alta (24,08). Las mujeres de entre 25 y 29 años tienen una tasa de 16,30. La tasa de paro de las mujeres de entre 30 y 45 años se mantiene entre un 14,35 y un 13,38, para iniciar un lento descenso a partir de entonces. Dicho descenso se debe más a una reducción de la población activa que a una menor incidencia del paro entre estas mujeres. La tabla que presentamos a continuación recoge todos estos datos.

Tasa de paro por grupos de edad (años) y sexo en tantos por ciento. 2004. Baleares.			
	Total	Varones	Mujeres
Total	10,98	8,18	15,03
De 16 a 19	30,68	26,55	37,43
De 20 a 24	19,90	16,50	24,08
De 25 a 29	13,13	10,48	16,30
De 30 a 34	10,40	7,48	14,35
De 35 a 39	9,93	6,75	14,35
De 40 a 44	8,58	5,18	13,38
De 45 a 49	7,83	5,40	11,33
De 50 a 54	7,25	5,35	10,58
De 55 a 59	7,10	5,80	9,75
De 60 a 64	7,08	6,38	8,75
De 65 a 69	1,63	1,18	2,38
De 70 y más	0,90	0,55	1,68

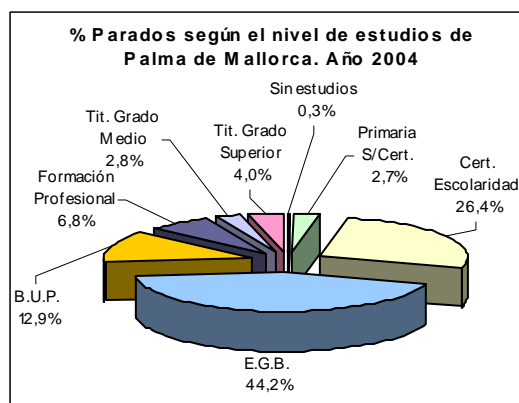
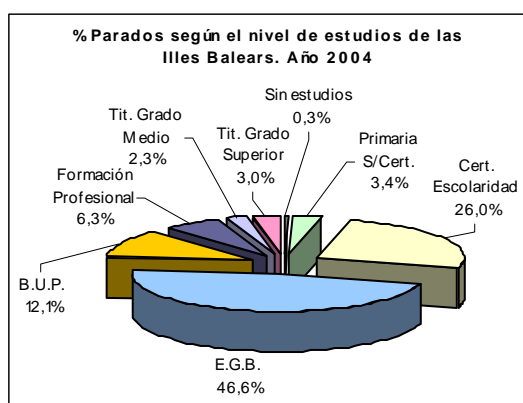
Fuente: Elaboración propia a partir de datos del INE

Población parada según nivel de estudios

El 44,2% de los parados de Palma (5.499) tienen estudios de EGB y buena parte sólo posee el certificado de escolaridad (3.292, el 26,4%). El 19,7% tiene estudios medios (12,9% B.U.P. y 6,8%, Formación Profesional). Los parados con título universitario son el 6,8% (350 son titulados de grado medio, y 492, de grado superior). Los parados sin estudios o con primaria sin certificado representan un 3% del total.

Parados según el nivel de estudios (Media anual). Año 2004.			
	Illes Balears	Palma	% Palma sobre IB
Total	29.541	12.455	42,2%
Sin estudios	82	35	42,1%
Primaria S/Cert.	991	334	33,8%
Cert. Escolaridad	7.684	3.292	42,8%
E.G.B.	13.755	5.499	40,0%
B.U.P.	3.585	1.606	44,8%
Formación Profesional	1.853	847	45,7%
Tit. Grado Medio	692	350	50,6%
Tit. Grado Superior	900	492	54,7%

Fuente: Consejería de Trabajo y Formación y elaboración propia

Fuente: Consejería de Trabajo y Formación

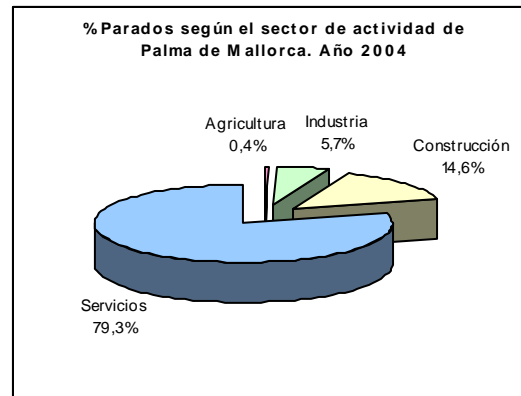
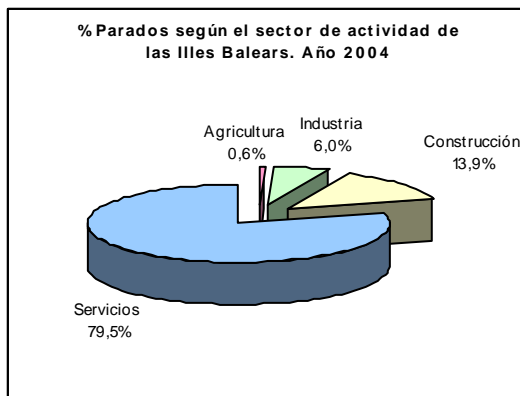
Población parada según sector

De los 12.455 parados en Palma, cuatro de cada cinco (9.862) pertenecen al sector servicios. En la construcción la cifra sube hasta los 1.823 (14,6%). Sólo el 5,7% de los parados son del sector industrial. La agricultura sólo suma 55 parados. La situación es muy similar en el conjunto de las Illes Balears.

Teniendo en cuenta que el sector servicios es el que más personas ocupa, es lógico que este sector sea el que contabilice más parados.

Parados según sector de actividad. Año 2004			
	Illes Balears	Palma	% Palma sobre IB
Total	29.541	12.455	42,2%
Agricultura	167	55	32,7%
Industria	1.787	715	40,0%
Construcción	4.115	1.823	44,3%
Servicios	23.472	9.862	42,0%

Fuente: Consejería de Trabajo y Formación y elaboración propia

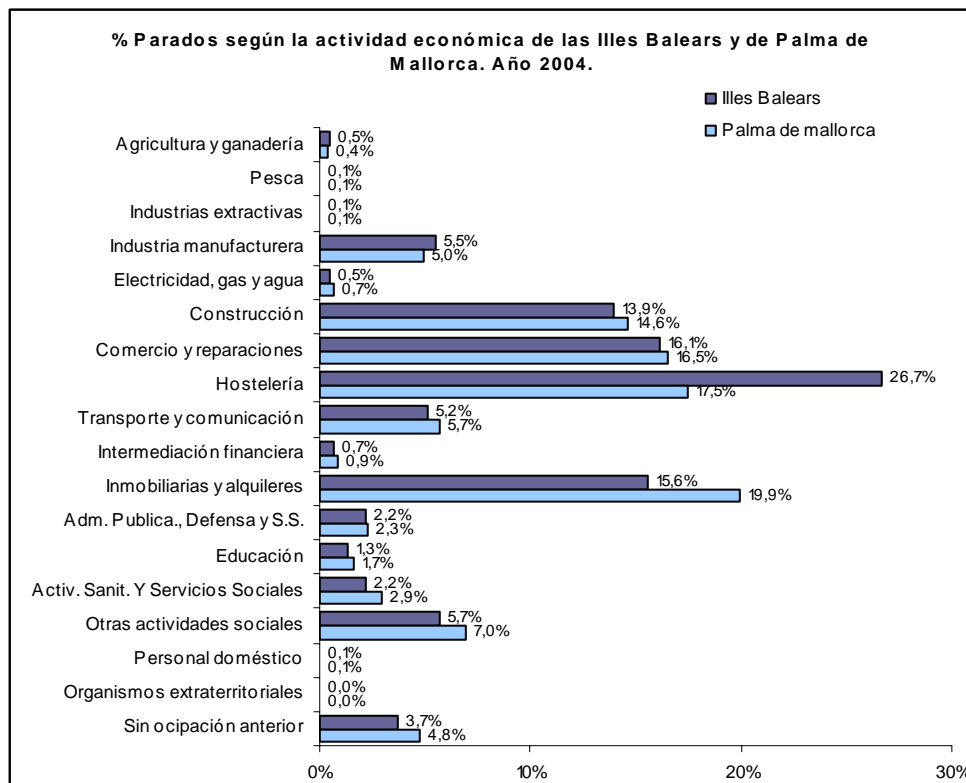
Fuente: Consejería de Trabajo y Formación

Población parada según actividad económica

La actividad económica con más parados en Palma es la relacionada con inmobiliarias y alquileres, actividad donde se contabilizaron 2.483 parados, uno de cada cinco (19,9%). La hostelería es la segunda actividad con más parados, con el 17,5% (2.174 personas), seguida de comercio y reparaciones (2.055, el 16,5%) y construcción (1.823 parados, el 14,6%). La estructura de las Illes Balears difiere significativamente: el porcentaje de parados en la hostelería está nueve puntos porcentuales por encima, e inmobiliarias y alquileres, cuatro puntos por debajo.

Parados según la actividad económica (Media anual). CNAE-93. Año 2004.				
		Illes Balears	Palma	% Palma sobre IB
Sector de actividad	Actividad económica	29.541	12.455	42,2%
Agricultura	Agricultura y ganadería	139	47	33,6%
	Pesca	28	8	28,2%
Industria	Industrias extractivas	29	11	37,9%
	Industria manufacturera	1.622	620	38,2%
	Electricidad, gas y agua	136	84	62,1%
Construcción	Construcción	4.115	1.823	44,3%
Servicios	Comercio y reparaciones	4.756	2.055	43,2%
	Hostelería	7.894	2.174	27,5%
	Transporte y comunicación	1.527	708	46,3%
	Intermediación financiera	198	110	55,4%
	Inmobiliarias, alquiler de maquinaria y otros servicios empresariales	4.598	2.483	54,0%
	Adm. Pública., Defensa y S.S.	656	286	43,6%
	Educación	380	206	54,3%
	Actividad Sanitaria Y Servicios Sociales	653	365	55,9%
	Otras actividades sociales	1.695	868	51,2%
	Personal doméstico	28	13	45,2%
	Organismos extraterritoriales	6	5	77,3%
	Sin ocupación anterior	1.084	592	54,6%

Fuente: Consejería de Trabajo y Formación y elaboración propia

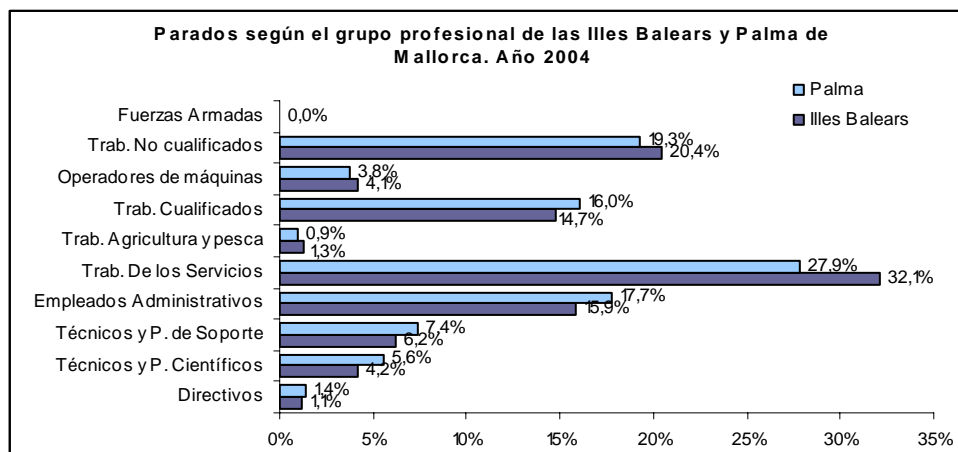
Fuente: Consejería de Trabajo y Formación

Población parada según grupo profesional

El grupo profesional con mayor número de parados es, tanto en Illes Balears como en Palma, el de los trabajadores de los servicios. En el caso del municipio, los 3.472 suponen el 27,9%. El siguiente grupo profesional es el de trabajadores no cualificados, con el 19,3% de parados, un porcentaje no muy alejado del correspondiente al grupo de trabajadores cualificados (16%). El paro en el resto de grupos profesionales es bastante más reducido, si bien cabe destacar el 7,4% de los técnicos de soporte y el 5,6% de técnicos y científicos. La diferencia más acusada respecto a la CCAA es el mayor paro entre los trabajadores de los servicios, cuatro puntos por encima.

Parados según el grupo profesional (Media anual). Año 2004.			
	Illes Balears	Palma	% Palma sobre IB
Total	29.541	12.455	42,2%
Directivos	334	171	51,3%
Técnicos y P. Científicos	1.233	694	56,3%
Técnicos y P. de Soporte	1.825	921	50,5%
Empleados Administrativos	4.686	2.210	47,2%
Trabajadores de los Servicios	9.475	3.472	36,6%
Trabajadores Agricultura y pesca	382	116	30,4%
Trabajadores Cualificados	4.351	1.998	45,9%
Operadores de máquinas	1.225	473	38,6%
Trabajadores. No cualificados	6.026	2.400	39,8%
Fuerzas Armadas	5	1	21,4%

Fuente: Consejería de Trabajo y Formación y elaboración propia

Fuente: Elaboración propia a partir de datos de la Consejería de Trabajo y Formación

5.5 Demandantes activos inscritos

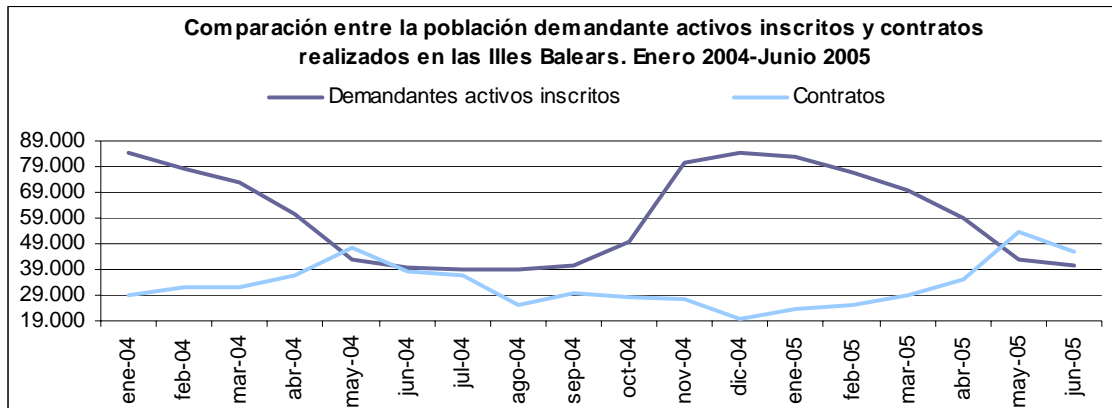
La población demandante de empleo activos inscritos (desempleados y ocupados que demandan mejora de empleo, trabajo a tiempo parcial o coyuntural, etc.) en junio de 2005 es de 17.869 personas, el 44,4% de los 40.223 correspondiente a las Illes Balears.

Desde enero de 2004 y hasta junio de 2005, esta cifra ha fluctuado de forma importante desde los 18.000 hasta los 27.000 demandantes activos, coincidiendo sus máximos y mínimos con los meses de mayor y menor número de parados.

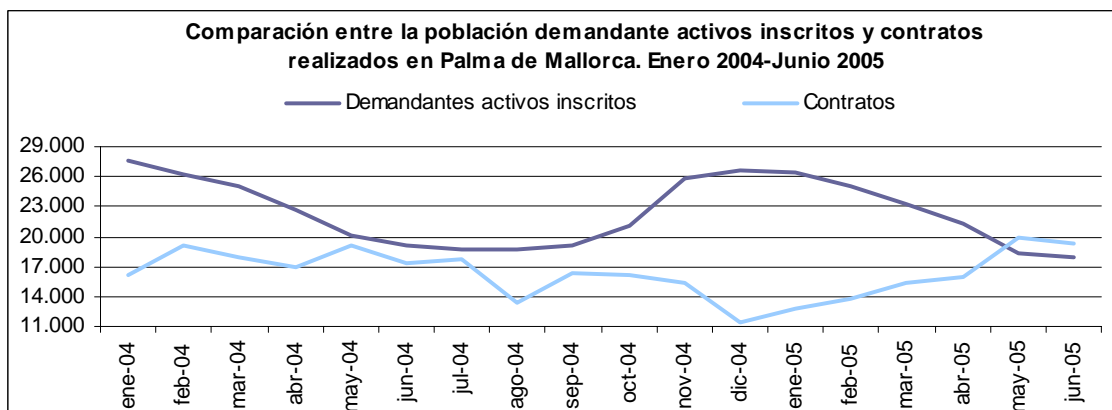
Tal y como se ve en las gráficas que siguen a esta tabla, si comparamos la evolución de los demandantes y la de los contratos, vemos que tanto en Palma como en las Illes Balears las gráficas son inversas, es decir, cuando los demandantes descienden los contratos aumentan, y viceversa. En los meses de mayo y junio, el importante incremento en el número de contratos puede hacer que éstos superen a la población de demandantes inscritos.

Población de demandantes activos inscritos. Año 2004-2005			
	Illes Balears	Palma	% Palma sobre IB
enero-04	84.268	27.642	32,8%
febrero-04	78.423	26.235	33,5%
marzo-04	72.770	24.990	34,3%
abril-04	60.281	22.627	37,5%
mayo-04	42.982	20.090	46,7%
junio-04	39.988	19.128	47,8%
julio-04	39.138	18.679	47,7%
agosto-04	39.264	18.651	47,5%
septiembre-04	40.562	19.065	47,0%
octubre-04	49.846	21.119	42,4%
noviembre-04	80.578	25.920	32,2%
diciembre-04	84.179	26.579	31,6%
enero-05	82.930	26.499	32,0%
febrero-05	76.634	25.034	32,7%
marzo-05	70.049	23.327	33,3%
abril-05	58.916	21.320	36,2%
mayo-05	42.683	18.367	43,0%
junio-05	40.223	17.869	44,4%

Fuente: Consejería de Trabajo y Formación y elaboración propia

Fuente: Consejería de Trabajo y Formación

Fuente: Consejería de Trabajo y Formación

6. RESUMEN Y CONCLUSIONES

6.1 Población

- A 01.01.2005 (dato provisional del Padrón Municipal), un 38.6% de la población de Illes Balears vive en Palma, sumando en cifras absolutas 375.773 personas. Esta proporción no ha variado apenas sobre la de fecha 1.1.2004, cuando era de 368.974 personas.
- La anterior cifra supone un crecimiento acumulado del 18% respecto al año 98, con una media de 2,5% de crecimiento anual, si bien éste ha sido irregular a lo largo de dichos años.
- De este total de población residente en Palma a 1.1.2004:
 - un 87% es de nacionalidad española
 - un 70% se encuentra en edad laboral (entre 16 y 64 años), siendo un 33% joven (entre 15 y 34 años).
 - un 51% es mujer
 - se desconoce la cifra absoluta y porcentaje de la población en situación vulnerable (personas discapacitadas, drogodependientes, en proceso de inserción socio-laboral, etc.).
- De entre la población extranjera, los extracomunitarios suman un 80%, siendo un poco más de la mitad de ellos de origen latinoamericano, cuya presencia es más acusada en el municipio que en el resto de IB.
- El balance migratorio de Palma a 1.1.2004 sería positivo, sumando 6.664 personas más, de las cuales un 57% tendrían entre 20 y 34 años, es decir, estarían en edad laboral.

Conclusiones

- Casi un 40% de la población de las I.B. vive en Palma, lo que le convierte en el municipio más destacado de la comunidad balear en términos de población residente. Su crecimiento continuado obliga a un crecimiento paralelo del mercado de trabajo que pueda darle conveniente cabida.
- Aunque el balance migratorio positivo del 2004 ha contribuido a aumentar el volumen de población activa del municipio, su cifra no parece suficiente como para evitar el progresivo envejecimiento de la población local.

6.2 Economía y actividad empresarial

- Los indicadores recogidos muestran que el índice de actividad económica del municipio en el 2003 (última fecha disponible) es el más alto de entre el resto de poblaciones de la comunidad (índice de 1.031, siendo el siguiente el municipio Calvià con un índice de 150).
- Sin embargo, éste habría disminuido un 3,6% respecto a 1998 (a diferencia de la CCAA, en la que se incrementó en el mismo porcentaje), probablemente debido a la influencia de la bajada del índice de actividad turística (de 4.115 en el año 98 a 3.090 en el 2003), la actividad más representativa del municipio.
- Aún así, Palma sigue estando entre los municipios españoles con mayor capacidad de consumo comparativo.
- En cuanto a la actividad empresarial, Palma alcanzaría el 42.7% del total de empresas de las I.B inscritas en el Régimen General (excluyendo autónomos, del hogar, agrario, mar y del carbón), sumando la cifra absoluta 18.114 empresas (media anual del 2004).
- Agrupando estas empresas por grandes sectores, casi un 70% de ellas trabajarían en servicios (aprox. 12.500 empresas).

- Si nos fijamos en el tejido empresarial destacarían claramente como los principales generadores de actividad:
 - Construcción, con 4.626 empresas que representan un 69% de la actividad industrial.
 - Actividades de no alimentación como comercio del calzado, vestido, hogar y otros no alimentación, con un 69% del comercio minorista, que suponen 5.285 comercios.
 - Actividades de restauración y bares, ya que cuentan con 3.316 actividades en Palma.
- A resaltar también un crecimiento del 40% entre los años 99 y 2004 en el sector de actividades industriales, aunque en global este sector sigue representando tan sólo un 5,7% del total de empresas registradas en Palma.

Conclusiones

- Palma destaca como el municipio balear con el índice de actividad económica mas desarrollado, lo que no debe ser óbice para reconocer que en los últimos 6 años muestra un descenso que no se corresponde con la evolución positiva de la comunidad.
- Su dependencia del sector servicios (específicamente de la actividad turística) y de construcción son también puntos de fragilidad a corregir, así como la estacionalidad consecuencia de dicha actividad turística.

6.3 Mercado de trabajo: Población afiliada, contratada y parada

Población afiliada

- La tasa de actividad en Palma (78,36) es 16 puntos superior a la de las Islas Baleares, sumando una cifra total de 203.808 personas activas, lo que a su vez implica una tasa de dependencia positiva en relación (24.81 vs. 30.62) al total de la comunidad autónoma.
- En Palma se concentran el 48% de los afiliados en las Illes Balears, sumando en el 2004 un total de 191.353 personas. El crecimiento de los afiliados ha sido irregular pero homogéneo desde el año 2000, con una media de un 9% de incremento anual.
- Entre los afiliados, los autónomos representan un porcentaje al 14% en Palma.
- En las Islas, la incorporación de nuevos trabajadores extranjeros representa un 66% del aumento del total de afiliados en este periodo 2000-2004. Se carece de estos mismos datos para Palma.
- De igual modo aunque en diferente proporción, la creciente incorporación de la mujer al mercado de trabajo ha influido en el incremento del total de afiliados en las Islas Baleares. De nuevo, las cifras obtenidas para el presente informe no se desglosan para el municipio de Palma.
- La alta variación estacional en el número de afiliados está directamente relacionada con el peso de la actividad turística del municipio, que se desarrolla entre los meses de mayo y octubre, alcanzando su cenit en julio, mes en el que se registran hasta aproximadamente 22.028 afiliados (10,8%) más que en diciembre.

Contrataciones

- La tasa de empleo en Palma es también notablemente superior a la de las islas (73,57 sobre 59,75).
- En el 2004 se registraron 196.893 contratos en Palma, la mitad (51,4%) de los registrados en las Illes Balears. La evolución del número de contratos es positiva en relación al año anterior 2003 (+22,5%), si bien en dicho año se registró un importante descenso. Este mismo movimiento se registra en la evolución del sector servicios.
- El mes de mayor contratación es mayo y el de menor diciembre.

- A fecha 2004, los contratos a extranjeros suponen un 19% del total de los realizados, evolucionando positivamente en relación a años anteriores en detrimento de la contratación de españoles y de trabajadores de origen comunitario. Una mayoría de ellos se realizaron a personas provenientes de América Central y del Sur (35,7%), seguidos de los trabajadores de origen comunitario (32,7%).
- En cuanto a la tasa de ocupación femenina, sólo alcanzaba el 47,5%, frente al 67,36% de los hombres (fuente I.N.E. para el año 2004).
- En relación al sector de actividad de los contratos de las IB con destinación Palma, un 82,4% corresponde a servicios (160.494 contratos) y un 13,6% (26.565 contratos) a construcción. En servicios destacan en el ranking de contrataciones las actividades de:
 - Comercio al por menor: 16.311 contratos
 - Hostelería: 32.511 contratos
 - Otras actividades: 41.599 contratos
- Los sectores de industria y agricultura sólo suponen un 4% del total de contratos realizados, que además corresponden año a año en mayor medida a afiliados extranjeros.
- Una alta precariedad laboral parece instalada en nuestro mercado laboral: en los últimos tres años el porcentaje de contratos indefinidos apenas ha subido un 1%, manteniéndose en 7% en el 2004.

Población parada

- La tasa media de paro en el municipio en el 2004 fue del 6,1, porcentaje ligeramente inferior al de las Islas (6,8), sumando un total medio de 12.455 personas, con variaciones de +- 2.000 personas según el periodo observado.
- La tasa de paro es mayor entre los jóvenes de 16 a 24 años (50,58) y entre las mujeres (15 vs. 8 de los hombres).
- De ellos, un 19,5% son parados de larga duración, porcentaje 6 puntos mayor al que refleja la media de las Islas (13,2%).
- De los perfiles socio-demográficos de los parados, destaca también que (por volumen):
 - 42% tiene más de 40 años
 - 70% posee únicamente estudios primarios o EGB (26% y 44,2% respectivamente)
 - 79% se ocuparía en el sector de servicios (especialmente en actividades de inmobiliarias y alquileres (20%), hostelería (17,5%) y comercio y reparaciones (16,5%) o en construcción (14,6%).
 - Por categorías profesionales, destacan 4 que suman hasta el 81% del total de parados: 28% trabajadores de los servicios; 37% trabajadores no cualificados (19,3%) y empleados administrativos (17,7%); y 16% trabajadores cualificados.
- Año a año aumentar el volumen de paro en el sector servicios, mientras decrece en el de agricultura e industria.

Conclusiones

- En correspondencia con su volumen de población y de actividad empresarial, Palma agrupa también cerca de la mitad de los afiliados y de las contrataciones producidas de todas las Illes Balears.
- Aunque dicho volumen total de afiliados ha ido en aumento en los últimos años también ha crecido el número de contratos realizados, mostrando la actividad empresarial suficiente –aunque ajustada- capacidad de absorción.
- Las contrataciones muestran las mismas debilidades apreciadas en el anterior análisis de la actividad económica municipal: excesiva dependencia del sector servicios y construcción, marcada estacionalidad correspondiente con la actividad turística, muy alta precariedad laboral y predominio de los puestos de trabajo no cualificados.

- En su conjunto, los trabajadores extranjeros no compiten sino que complementan la mano de obra nacional, cubriendo mayoritariamente puestos no interesantes para el resto de afiliados como empleados domésticos, trabajadores no cualificados o cualificados en los sectores de agricultura y pesca.
- Las tasas de paro son mayores entre los jóvenes y entre las mujeres; y especialmente entre las mujeres jóvenes, lo que obviamente debería conducir a considerarles colectivos de atención preferente.
- El alto porcentaje de parados de larga duración -mayor en Palma que en las islas- indica la existencia de un segmento de población enquistado en dificultades de colocación del que, sin embargo, las fuentes existentes no permiten obtener un perfil sociodemográfico detallado.
- En resumen, el perfil típico de una persona desocupada en Palma sería: mujer joven de 20 a 39 años, con estudios de EGB o inferiores, empleada en el sector de servicios, probablemente en una inmobiliaria, establecimiento hotelero o comercio, en un puesto de escasa cualificación relativa (administrativo o categorías inferiores).

7. ORIENTACIONES PARA UNA FUTURA ESTRATEGIA DE ACTUACIÓN LOCAL

Palma es el municipio con mayor volumen de población activa y desarrollo empresarial de la comunidad autónoma; resulta obvio por tanto que las políticas referidas al mercado de trabajo y desarrollo local deben otorgarle una atención preferente.

Si bien las cifras de crecimiento de actividad empresarial y absorción de mano de obra del 2004 son positivas, la desaceleración que sufre la economía balear desde hace algunos años debe conducir a planificar y ejecutar medidas preventivas sobre determinados segmentos de población trabajadora y de actividad empresarial de la ciudad cuya fragilidad es previsible en un futuro próximo. La cifra media de 12.000 personas paradas en el 2004 es ya un indicador suficiente a este respecto.

Por tanto, el Plan de Acción que se determine no debe conformarse con acordar medidas de intervención inmediatas basadas en una fotografía generalista de la comunidad autónoma, sino que debe partir de una visión precisa del municipio a medio plazo y definir unos objetivos específicos mensurables a través de un sistema de evaluación compartido, revisando la efectividad de las medidas tomadas año a año y corrigiendo cualquier deficiencia observada sea en los objetivos, actividades o recursos dispuestos.

Las siguientes orientaciones generales se ofrecen como base de partida para la elaboración de dicha estrategia de intervención local y se basan en cinco ejes de actuación:

A. ASEGURAR EL ACCESO A UN EMPLEO

En general, debería asegurarse la posibilidad de que las personas en edad y con voluntad de trabajar, las inscritas en demanda activa de empleo y, en especial, las paradas, tengan un acceso real y efectivo al mercado de trabajo. Se trata tanto de un derecho constitucional de los individuos como de un factor de enriquecimiento y estabilidad para la comunidad.

16. El acceso a una información precisa y abordable, junto con la disposición de recursos de orientación y asesoramiento laboral *personalizado* pueden ayudar significativamente a afianzar el derecho al trabajo de esta población potencialmente activa.

Determinar la cuantía, tipología y adecuación de dichos recursos laborales debe ser una tarea prioritaria de los agentes que compongan el PLOT, partiendo de un análisis cuantitativo y cualitativo comparativo entre:

- El actual catálogo de recursos existente.
- Los requerimientos de información y asesoramiento de los demandantes de empleo o población potencialmente activa.

C. DIAGNOSTICAR LA SALUD ECONOMICO-EMPRESARIAL DEL MUNICIPIO

En el anterior análisis del mercado de trabajo, empresarial y comercial de Palma se ha observado cómo la ausencia de determinados datos clave impide realizar un diagnóstico riguroso de la realidad económico-empresarial del municipio.

17. Por tanto, la primera medida de acción a emprender debería ser el establecimiento de un sistema acordado de obtención, registro, análisis y difusión de dichos indicadores, objetivo para el que resulta imprescindible implicar activamente a la actual principal fuente de información potencial (Conselleria de Treball i Formació del Govern de les Illes Balears).

Entre otros aspectos, dicho análisis debería permitir:

- controlar en qué número, periodicidad, tipología y condiciones se incorporan personas inactivas a nuestro mercado de trabajo, de forma que se conozca con certeza la evolución de la población activa del municipio y puedan establecerse hipótesis de tendencia con cierta fiabilidad. Estos datos son necesarios para decidir políticas de corrección o prevención de efectos por el envejecimiento progresivo de la población y la incorporación de la mujer al mercado de trabajo.
- analizar con claridad la influencia de los flujos migratorios en la evolución del mercado de trabajo local, estimando su capacidad de absorción y previendo políticas de actuación ad hoc que aseguren la complementariedad de la mano de obra extranjera –especialmente, de la extracomunitaria- con la nacional, así como su adecuada integración en el mercado de trabajo legal.
- este mismo análisis debería ser realizable partiendo de las variables de género, edad, formación y ocupación. Sólo un profundo conocimiento de la influencia de cada una de ellas permitirá establecer un diagnóstico sólido del mercado de trabajo y de la actividad empresarial del municipio con el que fundamentar una política de intervención activa, coherente y consensuada.
- el conocimiento de la evolución de las tasas de autosuficiencia y autocontención del mercado de trabajo municipal se dibuja también como una variable de gran interés por su relación con la movilidad geográfica obligada y el desarrollo poblacional y económico-empresarial de otros municipios colindantes.

C. FAVORECER LA FORMACIÓN CONTINUADA

Parece claro que existe una correlación positiva entre el nivel de estudios y el tipo de ocupación desarrollado y que un mayor nivel formativo comporta, para una mayoría de personas, una menor vulnerabilidad frente al desempleo.

Tomando como referencia los objetivos establecidos en el Consejo europeo de Lisboa, se propone pues aumentar la inversión per cápita anual en la formación de los recursos humanos, a fin de favorecer una transición sin conflictos a una economía y sociedad basada cada vez más en el conocimiento. Las aptitudes básicas a desarrollar se referirían a cualificaciones en: nuevas tecnologías de la información y comunicación, idiomas, cultura tecnológica, espíritu empresarial y habilidades para la socialización.

En este sentido, dicha política de fomento de la formación:

18. Debería luchar especialmente contra el paro de larga duración, mejorando su acceso a la formación continuada e incentivando su contratación entre el empresariado local. Se insiste en la necesidad de conocer las variables que caracterizan a este segmento de población activa del municipio para determinar las acciones formativas a ejecutar.

19. En general, se debería impulsar el nivel de cualificación de los demandantes de empleo, y en especial de los parados, ya que de hecho se ha demostrado como uno de los pocos aspectos que genera efectos positivos estables en la lucha contra el desempleo.
20. Incentivar la formación continuada en el lugar de trabajo, que muestra tasas muy bajas en relación a la media europea¹¹, con mayor intensidad entre los ocupados de menor nivel de formación.
21. Fomentar la doble cualificación de los trabajadores a efectos de paliar la estacionalidad del mercado de trabajo, posibilitando un cambio de ocupación a corto plazo (en los meses de menor actividad turística) y a medio plazo (cambio definitivo de ocupación a favor de sectores y actividades con demanda no cubierta de trabajadores).

D. FAVORECER EL EQUILIBRIO EN LA OCUPACIÓN

La falta de datos acerca de las tasas de actividad por género y edad en el municipio no permite establecer comparaciones evaluativas sobre el nivel de participación proporcional de la mujer o de los jóvenes en el empleo vs. desempleo. Tampoco es posible conocer si existen dificultades de acceso a cargos directivos o diferencias salariales discriminatorias por género, etnia u otras cuestiones.

De otro lado, la cifra de personas en riesgo de exclusión con capacidad de trabajar (con discapacidad física, sensorial o psíquica menor del 65%, parados con medidas penitenciarias, etc.) para el municipio de Palma no figura entre los datos disponibles en la actualidad.

Con todo, tomando como referencia las tasas de paro registradas por sexo y tramo de edad para las Islas en el 2004, se observan mayores dificultades en el grupo de mujeres y jóvenes de 16 a 29 años. Asumiendo que estos resultados fueran aplicables a la población del municipio:

22. Sería deseable la ejecución y evaluación de efectos de estrategias piloto de conciliación de la vida familiar y laboral que ayuden a reducir las tasas de paro femenino y permitan predecir la evolución de las tasas de actividad de la población femenina de entre 25 y 45 años. Considérense en este sentido las recomendaciones europeas acerca del porcentaje de ocupación femenina que debe garantizarse para alcanzar los objetivos de equilibrio esperados en el territorio de los 15¹²: la actual tasa de ocupación femenina en las Islas está todavía muy alejada de los parámetros europeos de referencia.
23. Es importante realizar campañas de prevención y concienciación, tanto a nivel escolar (evitando el temprano abandono de los estudios) como en las empresas, aumentando la comprensión de esta necesidad entre los trabajadores y empresarios, que a su vez deberán aceptar los esfuerzos económicos, profesionales y personales que les suponga. Obviamente, la administración pública tiene importantes responsabilidades en esta área de actuación.
24. Los jóvenes necesitarán disponer de "plataformas de lanzamiento" hacia el mercado de trabajo que pueden favorecerse mediante contratos formativos en el sector público y con el desarrollo de políticas de apoyo a las empresas privadas.

¹¹ No se disponen de datos acerca de las empresas y trabajadores establecidos en el municipio, por lo que se han tomado como fuentes de referencia los datos a nivel nacional proporcionados la OCDE y Eurostat. Según éstos, llama la atención el escaso número de empresas españolas que ofrecen formación continua (26,5% vs. 57.4% de media de la UE). De otro lado, España es junto con el Reino Unido, el Estado miembro que menos proporción del PIB dedica a la formación no reglada; concretamente, el 0,2% frente al, por ejemplo, 0,95% de Dinamarca.

¹² En el consejo europeo de Estocolmo se fija como objetivo intermedio para el año 2005 una tasa de ocupación de las mujeres del 57%. La actual tasa en I.B. es de 47.5% (fuente INE); no se dispone de este dato para Palma.

25. El grupo de personas en riesgo de exclusión social necesitará de medidas específicas y continuadas de inserción que fomenten su autonomía personal y les otorguen protección o tutela mientras aquella se desarrolla. Dado que no puede cuantificarse su número, evolución ni caracterización en estos momentos, obvia decir que una primera actuación debería contemplar la resolución de esta dificultad.

Una vez sistematizados los primeros datos, podrían evaluarse los recursos dedicados y establecer objetivos mensurables de inserción según unos perfiles definidos previamente.

En todo caso, paralelamente a dicha actuación, existen medidas cualitativas que pueden emprenderse para favorecer dicha insertabilidad y aumentar el control y conocimiento compartido del que se dispone actualmente. Entre otras:

- f. evaluar la satisfacción percibida por los integrantes de dichos colectivos en dificultad sobre los servicios de ocupación e inserción actuales, así como los servicios sociales asociados.
- g. evaluar la satisfacción percibida por los profesionales de servicios sociales y orientación laboral específica que atienden a dicha población en relación a los recursos, herramientas y protocolos existentes, recogiendo además sus propuestas al respecto.
- h. introducir acciones comunitarias en los procesos de inserción que impliquen activamente a las entidades y grupos informales líderes locales, a fin de aumentar la eficiencia del proceso y consolidar los resultados de inserción obtenidos.
- i. potenciar activamente el crecimiento de la red de empresas que están dispuestas a compatibilizar sus objetivos de negocio con la participación en iniciativas sociales, tanto a través de campañas informativas, como de la oferta de tutelaje profesional y de acceso a subvenciones por contratación estable.
- j. construir un banco de buenas prácticas con experiencias de inserción socio-laboral de demostrada efectividad, difundiendo su contenido entre la red de servicios sociales, profesionales de la orientación laboral y empresas con conciencia social.

E. FAVORECER EL DESARROLLO DE LA ACTIVIDAD EMPRESARIAL

Al igual que en el conjunto de la comunidad autónoma, Palma muestra una fuerte dependencia del sector de servicios turísticos y de construcción como motor de su desarrollo local, lo que a su vez genera una marcada estacionalidad del empleo.

Corregir estas tendencias debe ser una prioridad para el municipio. Algunas orientaciones para la acción podrían ser:

- 26. Promover medidas de fomento y apoyo al desarrollo de la actividad industrial y tecnológica como fuente alternativa de crecimiento económico-empresarial, facilitando su acceso a la financiación y a la contratación de jóvenes en proceso de formación.
- 27. Luchar contra la economía sumergida y el trabajo no declarado que conducen a la desprotección laboral y desarticulan la economía y el consenso empresarial local:

- a través de campañas informativas, formativas y, sucesivamente, sancionadoras entre la red empresarial;
 - afianzando la información y la protección disponible para los trabajadores no afiliados, destacando en este sentido al colectivo inmigrante extracomunitario, habitualmente más vulnerable.
28. Promover la investigación de nuevos nichos de negocio local y difundir sus resultados entre la población potencialmente emprendedora, junto con un paquete específico de medidas de tutelaje y de apoyo financiero para su lanzamiento.
 29. Consensuar entre los principales agentes implicados medidas de análisis y potenciación del espíritu empresarial entre los estudiantes universitarios y de formación profesional que conduzcan a la renovación y aumento de la red de emprendedores local.
 30. Apoyar a las pymes y al comercio minorista en particular en su proceso de adaptación a la nueva sociedad del conocimiento, facilitando el acceso de su capital humano (especialmente el directivo) a procesos de formación y tutelaje empresarial personalizado. Los acuerdos sobre las actividades a promover en este sentido deben ser tomadas en el marco del PLIC (Pacto Local para el Impulso del Comercio).
 31. Fomentar la participación de las empresas locales, especialmente las relacionadas con las nuevas tecnologías de la información y la comunicación, en procesos de formación y proyectos empresariales internacionalizados que enriquezcan su capital humano.
 32. Incorporar a los planes de rehabilitación urbanística previstos en el municipio estrategias de desarrollo empresarial y fomento de la ocupación.

8. ANEXOS

Anexo 1 Descripción metodológica de algunos conceptos

Índice de la renta familiar disponible por habitante. La renta familiar disponible por habitante se puede definir como el nivel de renta de que disponen las economías domésticas para gastar y ahorrar, o bien como la suma de todos los ingresos efectivamente percibidos por las economías domésticas durante un período, por lo que podría considerarse como el total de ingresos procedentes del trabajo, más las rentas de capital, prestaciones sociales y transferencias, menos los impuestos directos pagados por las familias y las cuotas pagadas a la seguridad social. Se han definido diez niveles, que se corresponden con los siguientes intervalos de renta:

Niveles	Renta Familiar Disponible por Habitante (euros)
1	Hasta 7.200
2	7.200 - 8.300
3	8.300 - 9.300
4	9.300 - 10.200
5	10.200 - 11.300
6	11.300 - 12.100
7	12.100 - 12.700
8	12.700 - 13.500
9	13.500 - 14.500
10	Más de 14.500

Fuente: Instituto Nacional de Estadística (INE)

Cuota de mercado. Índice que expresa la capacidad de consumo comparativa de los municipios, referida a 1 de enero de 2004 y 1 de enero de 1999. La cuota de mercado de los municipios se elabora mediante un promedio de las siguientes seis variables: población, número de teléfonos, automóviles, camiones (camiones y furgonetas), oficinas bancarias, y actividades comerciales minoristas. Estos números índices expresan la participación (en tanto por 100.000) que corresponde a cada municipio sobre una base nacional de 100.000 unidades. La cuota de mercado constituye una orientación adecuada para valorar y ponderar la cantidad de productos y servicios que pueden absorber los municipios.

Renta disponible (Nivel de variación 1998-2003). La evolución de la renta familiar disponible municipal en el período 1998-2003 se ha estimado en dos etapas. En primer lugar, se ha estimado el dato de renta familiar disponible municipal de 1998 para, en una segunda etapa, calcular el porcentaje de variación existente entre este valor y el estimado para el año 2003. Una vez obtenida la variación de renta disponible municipal definitiva, se definen los siguientes intervalos, que se corresponden con 10 niveles distintos de variación de renta familiar disponible:

Niveles	Variación de renta familiar disponible en el período 1998-2003
1	Hasta 10 %
2	10 % - 16 %
3	16 % - 21 %
4	21 % - 26 %
5	26 % - 34 %
6	34 % - 42 %
7	42 % - 50 %
8	50 % - 60 %
9	60 % - 72 %
10	Más de 72 %

Fuente: Instituto Nacional de Estadística (INE)

Índice de actividad económica. Índice comparativo del conjunto de la actividad económica, referido a 2003 y a 1998. Se obtiene en función del impuesto correspondiente al total de actividades económicas empresariales (industriales, comerciales y de servicios) y profesionales. El valor del índice expresa la participación de la actividad económica (en tanto por 100.000) de cada municipio, provincia o comunidad autónoma sobre una base nacional de 100.000 unidades equivalente a la recaudación del impuesto de actividades económicas empresariales y profesionales.

Índice industrial. Índice comparativo de la importancia de la industria (incluida la construcción), referido a 2003. Este índice se elabora en función del impuesto de actividades económicas (IAE) correspondiente a las actividades industriales. El valor del índice refleja el peso relativo (en tanto por 100.000) de la industria de un municipio, provincia o comunidad autónoma respecto al total de España, con base: total euros de recaudación de impuestos (IAE) en España = 100.000 unidades.

Índice comercial. Índice comparativo de la importancia del comercio (comercio mayorista y minorista conjuntamente), referido a 2003. Este índice se elabora en función del impuesto de actividades económicas (IAE) correspondiente a las actividades del comercio mayorista y comercio minorista conjuntamente. El valor del índice refleja el peso relativo (en tanto por 100.000) de la actividad comercial de un municipio, provincia o comunidad autónoma respecto al total de España, con base: total euros de recaudación de impuestos en España = 100.000 unidades. También existe el índice comercial mayorista y el índice comercial minorista.

Índice comercial mayorista. Índice comparativo de la importancia del comercio mayorista, referido a 2003. Este índice se elabora en función del impuesto de actividades económicas (IAE) correspondiente a las actividades del comercio mayorista. El valor del índice refleja el peso relativo (en tanto por 100.000) de la actividad comercial de un municipio, provincia o comunidad autónoma respecto al total de España, con base: total euros de recaudación de impuestos en España = 100.000 unidades.

Índice comercial minorista. Índice comparativo de la importancia del comercio minorista, referido a 2003. Este índice se elabora en función del impuesto de actividades económicas (IAE) correspondiente a las actividades del comercio minorista. El valor del índice refleja el peso relativo (en tanto por 100.000) de la actividad comercial de un municipio, provincia o comunidad autónoma respecto al total de España, con base: total euros de recaudación de impuestos en España = 100.000 unidades.

Índice de restauración y bares. Índice comparativo de la importancia de la restauración y bares (restaurantes, cafeterías, bares, etc.), referido a 2003. Este índice se elabora en función del impuesto de actividades económicas (IAE) correspondiente a las actividades de restauración y bares. El valor del índice refleja el peso relativo (en tanto por 100.000) de la actividad de restauración y bares de un municipio, provincia o comunidad autónoma respecto al total de España, con base: total euros de recaudación de impuestos en España = 100.000 unidades.

Índice turístico. Índice comparativo de la importancia turística, referido a 2003 y a 1998. Se obtiene en función de la cuota o impuesto de actividades económicas correspondiente a las actividades turísticas, el cual se basa a su vez en la categoría de los establecimientos turísticos (hoteles y moteles, hoteles-apartamentos, hostales y pensiones, fondas y casas de huéspedes, campings y apartamentos gestionados por empresas), número de habitaciones y ocupación anual (todo el año o parte del año); por lo que constituye prácticamente un indicador de la oferta turística.

El valor del índice indica la participación (en tanto por 100.000) que corresponde a cada municipio, provincia o comunidad autónoma sobre una base nacional de 100.000 unidades (total euros recaudación impuesto (IAE) = 100.000).

Actividades comerciales minoristas. Número de actividades del comercio detallista sujetas al impuesto de actividades económicas (IAE). El número de actividades comerciales, que corresponde a 1 de enero de 2004, se puede considerar una aproximación a la de establecimientos comerciales, de los que no existe información censal (un establecimiento comercial puede tener una o varias actividades o licencias comerciales). Se desglosan las actividades comerciales minoristas en tres grupos: alimentación (que comprende tanto el pequeño comercio tradicional como los supermercados); no alimentación (comercio tradicional); y comercio mixto y otros.

Adicionalmente al número de actividades comerciales minoristas en 2004, se facilita información relativa a su evolución en el período 1999-2004.

Actividades comerciales mayoristas. Número de actividades del comercio mayorista, a 1 de enero de 2004, derivadas del impuesto de actividades económicas (IAE), que constituyen una buena aproximación del número de establecimientos comerciales mayoristas existentes en cada municipio.

Actividades industriales. Número de actividades industriales, las cuales están sujetas al impuesto de actividades económicas (IAE). Fecha de referencia: 1 de enero de 2004. El número de actividades industriales equivale prácticamente al número de establecimientos industriales existentes en cada municipio. Las actividades industriales se desglosan en actividades industriales propiamente dichas y construcción.

Asimismo se proporciona la evolución del número de actividades industriales en el período 1999-2004.

Paro registrado. La fuente de información es el Instituto Nacional de Empleo (INEM), que obtiene datos estadísticos mediante una base de datos centralizada. La información primaria procede de la gestión realizada por las oficinas de colocación del INEM e Instituto Social de la Marina (ISM) y de los servicios de ocupación.

Constituido por las personas que tengan demandas pendientes de satisfacer el último día del mes, en las oficinas del INEM. Este organismo no considera como parados aquellos demandantes efectivos de ocupación que se encuentren en las siguientes situaciones:

1. Trabajadores ocupados que soliciten un trabajo para compatibilizarlo con el actual o cambiarlo por el que ocupan, las personas que estén en suspensión o reducción de jornada por un expediente de regulación y las que están ocupadas en un trabajo de colaboración social.
2. Trabajadores sin disponibilidad inmediata de trabajar o en situación incompatible con el trabajo.
3. Trabajadores que pidan exclusivamente una ocupación de características específicas.
4. Trabajadores eventuales agrarios: beneficiarios del subsidio especial de paro, mientras lo estén recibiendo o mientras no haya pasado un periodo superior a un año desde el día del nacimiento del derecho.
5. Personas registradas como paradas que se nieguen injustamente a participar en cursos de formación ocupacional.

El cálculo de paro registrado por municipios a nivel trimestral, se realiza a partir del paro registrado mensualmente en el municipio de referencia y se obtiene calculando la media para los tres meses que conforman el trimestre.

Afiliación de trabajadores. La fuente de información procede de la explotación del fichero de afiliación de trabajadores de los distintos regimenes de la Seguridad Social, la gestión de la cual corresponden a la Tesorería General de la Seguridad Social y al Instituto Social de la Marina.

Las cifras de trabajadores afiliados se refieren a los trabajadores en alta laboral en una determinada empresa, es por eso que las estadísticas hacen referencia a la dirección del centro de trabajo de la empresas donde estos trabajen.

El cálculo de la afiliación de trabajadores a la Seguridad Social por municipios a nivel trimestral se realiza a partir el registro mensual de trabajadores afiliados por municipio (agregación de los códigos postales pertenecientes al mismo municipio) y se obtiene calculando la media para los tres meses que conformen el trimestre.

Se ha de indicar que el número de afiliados no corresponde necesariamente con el número de trabajadores, sino con el de situaciones que generan obligación de cotizar, es decir, la misma persona es contabilizada tantas veces como situaciones de cotizaciones tenga.

Anexo 2

Contratos en las Illes Balears con destinación Palma de Mallorca según país de nacionalidad del trabajador/a. Años 2002-2004			
	2002	2003	2004
Total	184.829	159.259	195.143
Afganistán	7	9	5
África del Sur	13	5	11
Albania	16	10	17
Alemania	2.559	1.967	2.714
Andorra	4	4	1
Angola	6	7	11
Anguila	0	1	1
Antigua y Barbuda	2	4	8
Apátrida	6	9	9
Arabia Saudita	1	1	1
Argelia	509	462	487
Argentina	1.691	1.781	2.642
Armenia	4	7	10
Aruba	4	3	3
Australia	11	10	11
Austria	195	137	212
Azerbaiján	6	2	3
Bangladesh	51	32	33
Bélgica	338	292	473
Benin	25	35	15
Bermudas	1	0	0
Bielorrusia (Belarus)	5	1	3
Bolivia	170	130	188
Bosnia-Herzegovina	22	11	31
Botswana	1	0	0
Brasil	287	276	351
Bulgaria	797	800	849
Burkina Faso	9	7	11
Burundi	0	6	6
Cabo Verde	4	4	7
Camboya	2	0	5
Camerún	44	17	22
Canadá	11	10	8
Centroafricana, República	5	0	1
Chad	2	1	0
Checa, República	92	70	107
Chile	382	370	494
China	758	738	745
Chipre	1	0	0
Colombia	1.856	1.919	2.603
Comores	0	1	0
Congo	12	4	8
Congo Republica Democrática (Ex Zaire)	11	10	32
Corea, República De	2	0	0
Corea, República Popular Democrática De	3	0	2
Costa De Marfil	11	22	3

(Continúa página siguiente)

Contratos en las Illes Balears con destinación Palma de Mallorca según país de nacionalidad de la empresa. Años 2002-2004			
	2002	2003	2004
Total	184.829	159.259	195.143
Costa Rica	6	6	11
Croacia	15	9	15
Cuba	618	513	756
Dinamarca	144	129	135
Dominica	15	7	7
Dominicana, República	336	369	482
Ecuador	3.543	3.361	4.196
Egipto	10	8	13
El Salvador	14	18	17
Eslovaquia	44	50	47
Eslovenia	1	7	3
España	153.058	130.385	158.087
Estados Unidos	46	46	50
Estonia	2	4	4
Etiopía	4	0	0
Fidji	2	4	1
Filipinas	117	87	118
Finlandia	85	84	90
Francia	966	875	1.131
Gabón	13	3	43
Gambia	97	68	84
Georgia	3	6	10
Georgia del Sur e Islas Sandwich	2	2	3
Ghana	183	171	252
Grecia	62	69	99
Groenlandia	4	8	0
Guatemala	9	5	8
Guinea	161	179	241
Guinea Bissau	67	58	59
Guinea Ecuatorial	165	115	243
Guyana	8	12	9
Haití	2	2	2
Holanda (Países Bajos)	636	406	691
Honduras	16	18	17
Hong Kong	3	2	5
Hungría	38	12	22
Indeterminado	225	127	83
India	151	162	190
Indonesia	3	0	3
Irán, República Islámica de	20	22	6
Irak	2	1	7
Irlanda	146	159	155
Islandia	7	6	12
Israel	11	8	9
Italia	2.416	2.439	3.415
Jamaica	1	0	1
Japón	18	13	13
Jordania	5	1	0

(Continúa página siguiente)

Contratos en las Illes Balears con destinación Palma de Mallorca según país de nacionalidad de la empresa. Años 2002-2004			
	2002	2003	2004
Total	184.829	159.259	195.143
Kazajstán	2	2	8
Kenia	30	41	50
Laos, República Democrática Popular	3	3	3
Letonia	2	2	4
Líbano	5	2	7
Liberia	36	27	16
Lituania	12	8	13
Luxemburgo	11	9	12
Macao	3	3	0
Madagascar	1	2	1
Malí	632	513	671
Malta	1	1	4
Marianas del Norte, Islas	6	2	1
Marruecos	3.407	2.768	2.974
Marshall, Islas	0	1	0
Mauritania	134	82	85
Méjico	26	28	45
Moldavia, República de	20	21	28
Montserrat	0	4	0
Mozambique	10	10	9
Namibia	0	1	2
Nauru	2	0	0
Nepal	5	1	27
Nicaragua	3	4	9
Níger	69	43	17
Nigeria	1.390	1.404	1.719
Noruega	110	110	73
Nueva Caledonia	6	5	0
Nueva Zelanda	1	0	1
Océano Indico, Territorio Británico del	0	1	2
Pakistán	60	80	98
Palestina, Territorio Ocupado de	0	1	2
Panamá	3	3	4
Paraguay	15	19	19
Perú	510	485	691
Polinesia Francesa	7	2	3
Polonia	144	132	168
Portugal	498	451	545
Puesto Rico	1	0	0
Qatar	0	0	1
Reino Unido	2.168	1.695	2.109
Ruanda	4	5	8
Rumania	332	322	420
Rusia, Federación de	167	188	277
Sahara Occidental	1	0	1
Salomón, Islas	2	0	0
San Pedro y Miquelon	0	1	0
Santo Tomas y Príncipe	1	0	0

(Continúa página siguiente)

Contratos en las Illes Balears con destinación Palma de Mallorca según país de nacionalidad de la empresa. Años 2002-2004			
	2002	2003	2004
Total	184.829	159.259	195.143
Senegal	396	424	547
Sierra Leona	62	57	72
Singapur	4	1	3
Siria, República Árabe	5	5	9
Somalia	5	5	3
Sri Lanka	1	0	1
Sudán	0	0	4
Suecia	342	316	322
Suiza	37	50	68
Surinam	8	4	9
Tailandia	15	9	7
Taiwán, Provincia de China	1	3	5
Tanzania, República Unida de	1	0	0
Tierras Australes Francesas	2	0	1
Timor Oriental	1	0	0
Togo	0	1	1
Túnez	13	14	19
Turquía	28	9	27
Ucrania	218	206	238
Uganda	2	0	4
Uruguay	245	294	481
Venezuela	111	129	165
Vietnam	7	7	5
Vírgenes, Islas (Británicas)	1	0	0
Wallis y Futuna, Islas	2	0	0
Yugoslavia	44	31	35
Zimbabwe	2	1	2

Fuente: Consejería de Trabajo y Formación

Anexo 3

Contratos registrados en las Illes Balears con destinación Palma de Mallorca según actividad económica (CNAE-93 dos dígitos). Años 2002-2004

	2002	2003	2004
Total	184.829	159.259	195.143
1 Agricultura, ganadería, caza y actividades de los servicios relacionados con las mismas	1.380	1.047	1.157
2 Selvicultura, explotación forestal y actividades de los servicios relacionados con las mismas	22	36	27
5 Pesca, acuicultura y actividades de los servicios relacionados con las mismas	100	129	139
10 Extracción y aglomeración de antracita, hulla, lignito y turba	-	-	-
14 Extracción de minerales no metálicos ni energéticos	120	114	111
15 Industria de productos alimenticios y bebidas	1.683	1.534	1.649
17 Industria textil	86	67	84
18 Industria confección y de la peletería	140	109	183
19 Preparación, curtido y acabado del cuero	100	82	32
20 Industria de la madera y del corcho, excepto muebles; cestería y espartería	210	167	158
21 Industria del papel	77	48	31
22 Edición, artes gráficas y reproducción de soportes grabados	692	533	518
24 Industria química	116	90	98
25 Fabricación de productos de caucho y materias plásticas	13	11	11
26 Fabricación de otros productos minerales no metálicos	384	240	264
27 Metalurgia	89	61	33
28 Fabricación de productos metálicos, excepto maquinaria y equipo	835	690	782
29 Industria de la construcción de maquinaria y equipo mecánico	299	350	408
30 Fabricación de máquinas de oficina y equipos informáticos	7	11	17
31 Fabricación de maquinaria y material eléctrico	208	285	283
32 Fabricación de material electrónico; fabricación de equipo y aparatos de radio, televisión y comunicaciones	1	1	-
33 Fabricación de equipo e instrumentos médico-quirúrgicos, de precisión, óptica y relojería	72	53	57
34 Fabricación de vehículos de motor, remolques y semirremolques	4	3	6
35 Fabricación de otro material transporte	669	539	714
36 Fabricación de muebles; otras industrias manufactureras	458	377	405
37 Reciclaje	19	15	17
40 Producción y distribución de energía eléctrica, gas, vapor y agua caliente	41	47	52
41 Captación, depuración y distribución de agua	500	488	548
45 Construcción	32.429	25.723	26.565
50 Venta, mantenimiento y reparación de vehículos de motor, motocicletas y ciclomotores; venta al por menor de combustible para vehículos de motor	1.936	1.894	1.990
51 Comercio al por mayor e intermediarios del comercio, excepto de vehículos de motor y motocicletas	5.623	5.112	6.122
52 Comercio al por menor, excepto el comercio de vehículos de motor, motocicletas y ciclomotores; reparación de efectos personales y enseres domésticos	15.359	13.274	16.311
55 Hostelería	34.653	26.589	32.511
60 Transporte terrestre. Transporte por tubería	2.472	2.225	2.636
61 Transporte marítimo, de cabotaje y por vías de navegación interiores	435	647	722
62 Transporte aéreo y espacial	3.836	3.197	5.135
63 Actividades anexas a los transportes; actividades de agencias de viajes	9.795	7.669	10.865
64 Correos y telecomunicaciones	1.901	1.541	3.573
65 Intermediación financiera, excepto seguros y planes de pensiones	703	574	600
66 Seguros y planes de pensiones, excepto seguridad social obligatoria	564	484	549
67 Actividades auxiliares a la intermediación financiera	211	233	601
70 Actividades inmobiliarias	1.554	1.340	1.741
71 Alquiler de maquinaria y equipo sin operario, de efectos personales y enseres domésticos	1.909	1.768	1.959
72 Actividades informáticas	640	382	520
73 Investigación y desarrollo	8	8	7
74 Otras actividades empresariales	33.922	31.509	41.599
75 Administración pública, defensa y seguridad social obligatoria	2.958	2.208	2.443
80 Educación	4.824	5.042	5.766
85 Actividades sanitarias y veterinarias, servicio social	8.683	9.526	12.486
90 Actividades de saneamiento público	506	521	557
91 Actividades asociativas	3.736	3.357	4.175
92 Actividades recreativas, culturales y deportivas	4.260	4.108	4.356
93 Actividades diversas de servicios personales	3.292	2.992	3.341
95 Hogares que emplean personal domestico	246	206	227
99 Organismos extraterritoriales	49	3	2

Fuente: Consejería de Trabajo y Formación

Anexo 4

clasificación nacional de ocupaciones - 94

- 1 Dirección de las empresas y de las Administraciones Públicas.**
 - A. Dirección de las Administraciones Públicas y de empresas de 10 o más asalariados.
 - B. Gerencia de empresas con menos de 10 asalariados.
 - C. Gerencia de empresas sin asalariados.
- 2. Técnicos y profesionales científicos e intelectuales.**
 - D. Profesiones asociadas a titulaciones de segundo y tercer ciclo universitario y afines.
 - E. Profesiones asociadas a una titulación de primer ciclo universitario y afines.
- 3. Técnicos y profesionales de apoyo.**
 - F. Técnicos y profesionales de apoyo.
- 4. Empleados de tipo administrativo.**
 - G. Empleados de tipo administrativo.
- 5. Trabajadores de servicios de restauración, personales, protección y vendedores de los comercios.**
 - H. Trabajadores de los servicios de restauración y de servicios personales.
 - J. Trabajadores de los servicios de protección y seguridad.
 - K. Dependientes de comercio y asimilados.
- 6. Trabajadores cualificados en la agricultura y en la pesca.**
 - L. Trabajadores cualificados en la agricultura y en la pesca.
- 7. Artesanos y trabajadores cualificados de las industrias manufactureras, la construcción, y la minería, excepto los operadores de instalaciones y maquinaria.**
 - M. Trabajadores cualificados de la construcción, excepto los operadores de maquinaria.
 - N. Trabajadores cualificados de las industrias extractivas, de la metalurgia, la construcción de maquinaria y asimilados.
 - P. Trabajadores cualificados de industrias de artes gráficas, textil y de la confección, de la elaboración de alimentos, ebanistas, artesanos y otros asimilados.
- 8. Operadores de instalaciones y maquinaria, y montadores.**
 - Q. Operadores de instalaciones industriales, de maquinaria fija; montadores y ensambladores.
 - R. Conductores y operadores de maquinaria móvil.
- 9. Trabajadores no cualificados.**
 - S. Trabajadores no cualificados en servicios (excepto transportes).
 - T. Peones de la agricultura, pesca, construcción, industrias manufactureras y transportes.
- 0. Fuerzas Armadas.**
 - U. Fuerzas Armadas.

Anexo 5

Indicadores económicos. Municipios de las Illes Balears. Nivel económico, nivel de variación de la renta disponible e índice de actividad económica 2003.			
	Nivel Económico 2003	Renta disponible (nivel variación 98-03)	Índice de actividad económica 2003
Illes Balears	8	7	2.329
Alaior	8	7	19
Alaró	8	7	6
Alcúdia	8	8	58
Algaida	8	7	5
Andratx	10	7	20
Artà	8	7	11
Binissalem	7	7	8
Bunyola	9	7	7
Calvià	10	8	150
Campanet	8	6	2
Campos	8	7	14
Capdepera	8	8	22
Castell (Es)	8	7	8
Ciutadella de Menorca	8	7	52
Consell	8	7	4
Eivissa	8	8	95
Esporles	9	7	4
Felanitx	8	7	28
Ferrieres	7	6	7
Formentera	7	7	14
Inca	6	7	51
Lloret de Vistalegre	8	7	1
Lloseta	6	7	12
Llubí	7	6	3
Llucmajor	8	8	48
Mahón	8	7	134
Manacor	8	7	75
Maria de la Salut	7	6	3
Marratxí	9	9	52
Mercadal (Es)	8	8	11
Migjorn Gran (Es)	7	6	3
Montuiri	7	6	4
Muro	7	7	18
Palma de Mallorca	8	7	1.031
Petra	7	6	4
Pobla (Sa)	6	6	15
Pollença	8	7	34
Porreres	7	7	7
Puigpunyent	9	8	2
Salines (Ses)	8	7	7
Sant Antoni de Portmany	7	7	30
Sant Joan	7	7	2
Sant Joan de Labritja	7	7	7
Sant Josep de sa Talaia	8	8	42
Sant Llorenç des Cardassar	8	8	22
Sant Lluís	8	8	11
Santa Eugènia	8	7	1
Santa Eulalia del Ró	8	7	54
Santa Margalida	8	7	18
Santa María del Camí	8	7	8
Santanyí	9	7	24
Selva	7	6	4
Sencelles	9	8	2
Sineu	8	6	4
Sóller	8	7	17
Son Servera	8	7	18
Valldemossa	9	6	3
Vilafranca de Bonany	6	6	2

Fuente: Anuario Económico de España. La Caixa